

- 1 Vraag 0
De regering noemt in haar beleidsagenda dat zij het doel onderschrijft dat Nederland structureel een arbeidsparticipatie van 80% zou moeten bereiken. Op welke wijze is de totale doelstelling voor de arbeidsparticipatie voor 2011 van 309 000 arbeidsjaren verdeeld over de jaren 2008, 2009 en 2010?
- Antwoord
De regering acht het realiseren van een arbeidsparticipatiegraad van 80% in 2016 noodzakelijk vanwege de houdbaarheid van de verzorgingsstaat. Tegelijkertijd is het een gegeven dat de discussie over het moderniseren van het arbeidsrecht op dit moment niet vruchtbaar kan worden afgerond. Tegen die achtergrond wordt een commissie gevraagd te bezien wat er nodig is om de participatiegraad te laten stijgen naar 80%. De commissie rapporteert voor 1 juni 2008.
- Dit zou consequenties kunnen hebben voor de realisatie van de beleidsprioriteit om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag te helpen. Immers, om succesvol loonkostensubsidies en participatieplaatsen in te zetten is ook medewerking van de werkgevers nodig. De regering beziet nu eerst in hoeverre in de huidige situatie - los van het moderniseren van het arbeidsrecht - kan worden voldaan aan de voorwaarde voor een effectieve inzet van loonkostensubsidies. Het is in dit verband belangrijk dat het uitgangspunt dat 50% van de deelnemers na een jaar een reguliere baan krijgt aangeboden, haalbaar blijft. Zodra de regering een standpunt heeft bepaald zal de Tweede Kamer daarvan in kennis worden gesteld.
- In afwachting van de bevindingen van de commissie gaat de regering voortvarend door met het activeren van werkzoekenden via:
- het tijdelijk besluit brugbanen voor herbeoordeelde gedeeltelijk arbeidsgeschikten;
  - het aanpassen van de richtlijn passende arbeid voor de WW;
  - het aanpassen van de Wajong, waarbij de toekenning van een uitkering voor jonggehandicapten tot 27 jaar kan worden uitgesteld, teneinde eerst een leer/werktraject aan te bieden;
  - het nader bezien langs welke weg de arbeidsparticipatie van met name ouderen en mensen met een beperking kan worden verbeterd (Actieteam 45+, Taskforce Deeltijd+).
- Het is daarbij overigens niet zinvol jaarlijkse doelstellingen met betrekking tot de beleidsprioriteiten vast te stellen, omdat:
- beleidsmaatregelen op verschillende tijdstippen ingaan;
  - de effecten van een maatregel niet precies te timen zijn.
- Het vaststellen van doelstellingen per jaar suggereert dat de overheid dit precies kan regelen, hetgeen niet het geval is.
- 2 Vraag 0
Wanneer is de taakstelling bekend voor SZW in het kader van de administratieve lastenreductie?
- Antwoord
In het coalitieakkoord is een taakstelling voor de rijksoverheid als geheel van 25% minder administratieve lasten voor bedrijven opgenomen. De vaststelling van de taakstelling voor de afzonderlijke departementen is afhankelijk van de nog uit te voeren nulmeting bedrijven. De nadere uitwerking van het regeldrukprogramma en daarmee de taakstelling is gekoppeld aan deze meting die in het voorjaar van 2008 zal worden opgeleverd.
- 3 Vraag 0
Jeugdwerkloosheid: lukt het om de prestatie van de taskforce te evenaren? Zijn er over vier jaar opnieuw 40.000 jonge mensen extra die de weg naar de arbeidsmarkt of terug naar school hebben gevonden? Waarom wordt er in de begroting geen stijgende ambitie aangegeven voor de komende jaren?
- Antwoord
Om de doelstelling van 80% arbeidsparticipatie in 2016 te halen, zijn ten opzichte van 2006 492.000 arbeidsjaren extra nodig. In de kabinetsperiode moet de arbeidsparticipatie toenemen met 309.000 arbeidsjaren. Jongeren zijn daar een belangrijk onderdeel van. Er is bewust voor gekozen om geen concrete streefcijfers te koppelen aan de ambities voor de aanpak van de jeugdproblematiek. Jongeren die hulp nodig hebben bij het zoeken naar een baan of een geschikte opleiding moeten die krijgen.
- 4 Vraag 0
Waar in de begroting staat de doelstelling: “mensen die via herkeuring zijn goedgekeurd teruggeleiden naar werk” inclusief een doelstelling? Of ziet de regering dit niet als haar taak?

Antwoord

In de begroting is geen specifieke doelstelling benoemd om mensen die via herkeuring zijn goedgekeurd terug te geleiden naar werk. De doelstelling komt echter wel tot uitdrukking in artikel 47, dat ziet op de uitstroom naar regulier werk van die uitkeringsgerechtigden en werklozen die dat niet op eigen kracht kunnen. Tijdens de herbeoordelingsoperatie heeft de re-integratie van mensen die zijn goedgekeurd voor de regering hoge prioriteit. Voor alle herbeoordeelde van wie de uitkering is verlaagd of beëindigd is bij het Sociaal Akkoord in 2004 een recht op een re-integratietraject afgesproken. Voor trajecten is sprake van maatwerk en indien de cliënt dat wenst kan dit in de vorm van een IRO. Daarnaast bieden instrumenten als premiekorting, no riskpolis, subsidie voor arbeidsplaatsvoorzieningen en proefplaatsing ondersteuning bij re-integratie. Dit alles biedt een afgewogen pakket aan instrumenten, gericht op instroom in reguliere banen. Bovendien zal de regering specifiek voor herbeoordeelde het instrumentarium uitbreiden met brugbanen. UWV monitort de inkomens- en arbeidsmarktpositie van herbeoordeelde arbeidsongeschikten, zoals toegelicht in de aanbiedingsbrief van de minister van 19 juni 2007 bij het tweede deelonderzoek tweede cohort inkomens- en arbeidsmarktpositie herbeoordeelde (kamerstukken II 2006/07, 26 448, nr. 336).

- 5 Vraag Hoe staan de REA scholingsinstituten in de begroting opgenomen? 0

Antwoord

De REA-scholingsinstituten maken in de begroting onderdeel uit van de Begrotingsuitgaven voor artikel 47, en vallen onder het kopje Re-integratie Wajong.

- 6 Vraag Het ongedaan maken van de work-first benadering kost €80 mln. Kan de regering toelichten hoe zij invulling geeft aan de motie Van Geel, ingediend tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen? 0

Antwoord

De motie Van Geel c.s. verzoekt de regering - onder meer - om een open discussie mogelijk te maken over Work first in de WW (kamerstukken II 2007/08, 31 200, nr. 16). Met zijn brief van 28 september jl. heeft de Minister van Financiën de Tweede Kamer geïnformeerd dat die discussie zal worden gevoerd en dat deze niet zal worden belast met een budgettaire taakstelling (kamerstukken II 2007/08, 31 200, nr. 41). Dat laatste betekent dat de neerwaartse bijstelling van de uitgavenontwikkeling van de WW ten gevolge van het aanpassen van de richtlijn passende arbeid, waarvan in de begroting van 2008 nog sprake was, moet worden gecorrigeerd. Dit zal bij Voorjaarsnota gebeuren.

- 7 Vraag Wat is verhouding tussen de stijging van de uitkeringen in relatie tot de loonontwikkeling van de afgelopen 25 jaar? 0

Antwoord

De ontwikkeling van de hoogte van de bruto uitkeringen wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de hoogte van het wettelijk minimumloon (WML). In de jaren dat de koppelingssystematiek wordt toegepast volgt het bruto minimumloon de contractloonstijging. De contractlonen zijn over de afgelopen 25 jaar gemiddeld met 3% per jaar gestegen. Het minimumloon steeg in deze periode jaarlijks met ongeveer 2%. Niet alleen het WML is echter van belang; ook veranderingen in het bruto-netto traject, zoals mutaties in de belastingtarieven en gerichte heffingskortingen, hebben bijgedragen aan de stijging van de uitkeringen en het besteedbaar inkomen.

- 8 Vraag Op welke resultaten, op welke beleidsprioriteiten kan de Tweede Kamer de regering politiek met name afrekenen bij de behandeling van zijn jaarverslag 2008? 0

Antwoord

De prioriteiten voor het SZW-beleid staan in de beleidsagenda verwoord in tabel 2.1. Er zijn 4 hoofdpunten voor de komende periode: het vergroten van de arbeidsparticipatie, mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag helpen, meer ruimte voor gemeenten voor een gericht armoedebestrijdend beleid en het beperken van de wachtlijst voor schuldhulpverlening. Zoals bij vraag 1 is aangegeven, is het niet zinvol om voor deze beleidsprioriteiten jaarlijkse doelstellingen vast te stellen.

- 9 Vraag Kan de regering, in het licht van de algemene wens van de Tweede Kamer om ook in de afzonderlijke begrotingen een duidelijke focus aan te brengen op enkele beleidsprioriteiten, teneinde bij het jaarverslag over 2008 over de politieke hoofdpunten van het SZW-beleid te kunnen debatteren, alsnog benoemen wat in de ogen van de regering de top vijf 0

beleidsprioriteiten en bijbehorende doelstellingen zijn op het beleidsterrein van Sociale Zaken en Werkgelegenheid waarop de Tweede Kamer de regering met name af kan rekenen bij de verantwoording?

Antwoord

Zie de antwoorden op de vragen 8 en 1 over de beleidsprioriteiten en doelstellingen

- 10 Vraag 0
Kan de regering de doelstellingen voor deze beleidsprioriteiten uitwerken in concrete prestatie- of effectindicatoren en voorzien van streefcijfers voor 2008, zodat de Tweede Kamer bij de verantwoording over 2008 inzicht heeft in de resultaten op de beleidsprioriteiten van de regering en haar hierop kan aanspreken?

Antwoord

Zie de antwoorden op de vragen 8 en 1 over de beleidsprioriteiten en doelstellingen

- 11 Vraag 0
Kan de regering toelichten hoeveel van de doelstellingen (zowel de algemene als de uitwerking daarvan in de operationele doelstellingen) in haar begrotingsvoorstel op dit moment worden afgedekt met effectindicatoren? Welke algemene en operationele doelstellingen zijn dat?

Op hoeveel doelstellingen ontbreken op dit moment effectindicatoren en wordt volstaan met prestatie-indicatoren? Welke doelstellingen zijn dat?

Op hoeveel doelstellingen ontbreken zowel effectindicatoren als prestatie-indicatoren en/of wordt gebruik gemaakt van kengetallen? Welke doelstellingen zijn dat? Kan de regering per doelstelling benoemen wat de oorzaken zijn voor het ontbreken van indicatoren en op welke wijze hij voor deze doelstellingen nagaat/aangeeft in hoeverre deze doelstellingen worden gehaald en op basis waarvan de regering het beleid op deze doelstellingen bijstuurt?

Antwoord

Sinds 2005 worden de beleidsdoelen in de begroting van SZW zoveel mogelijk concreet gemaakt door deze te formuleren als te realiseren maatschappelijke effecten (outcome) en/of daarvan afgeleide prestatiegegevens. Conform afspraken tussen de Minister van Financiën en de Commissie voor de Rijksuitgaven heeft u de afgelopen jaren elk jaar een zogenoemde Comply-or-Explain brief ontvangen waarin werd aangegeven bij welke artikelen outcome- en/of prestatiegegevens waren opgenomen en welke artikelen niet of niet volledig door outcome- en/of prestatiegegevens waren afgedekt. Volgens de nieuwe beleidslijn van de Minister van Financiën heb ik u dit jaar geen afzonderlijke brief gestuurd, maar is de toelichting in de begroting zelf geïntegreerd. Daardoor is per operationele doelstelling direct duidelijk of outcome- en/of prestatiegegevens aanwezig zijn en zo niet, wat daarvan de reden is. Tevens wordt aangegeven of er mogelijk in een volgende begroting alsnog indicatoren zullen worden opgenomen.

Eén van de redenen voor het niet opnemen van indicatoren is dat de verantwoordelijkheden voor het beleid niet bij SZW liggen, maar bijvoorbeeld bij de gemeenten of de sociale partners. Daarnaast zijn bij verschillende doelstellingen geen objectief meetbare of geen zinvolle indicatoren mogelijk. Ook kan het zijn dat het meten relatief kostbaar en tijdrovend is in verhouding tot de uitgaven en/of de administratieve lasten.

Ik wijs u hierbij specifiek op de nalevingsindicatoren, waarvan het statistisch-technisch lastig is om ze in beeld te brengen. Ik heb er in deze begroting van afgezien om streefwaarden bij de nalevingsindicatoren op te nemen. Ik onderzoek momenteel of en op welke wijze het mogelijk is om in de begroting voor 2009 hiervoor wel streefwaarden op te nemen. Dit wordt nader toegelicht in onderdeel 8 van de leeswijzer (pagina 4 van de begroting).

Tot slot wil ik erop wijzen dat het ontbreken van indicatoren niet betekent dat ik geen zicht heb op de voortgang van de doelstellingen. Het meten van indicatoren is immers niet de enige bron van informatie. Ook kwalitatieve gegevens uit onderzoeken en beleidsevaluaties worden hiervoor benut.

- 12 Vraag 0
Kan de regering inzicht geven in het totale vermogen van pensioenfondsen?

Antwoord

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling van het vermogen van de pensioenfondsen (in miljarden euro). Voor de financiële gezondheid van het stelsel is overigens niet alleen de ontwikkeling van het vermogen relevant, maar moet ook de ontwikkeling van de verplichtingen in de beschouwing worden betrokken. De Nederlandsche Bank publiceert financiële gegevens van onder toezicht staande pensioenfondsen. Eind 2006

bedroeg het totale vermogen van pensioenfondsen €746 mld.

Jaar	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Vermogen	406	469	482	475	443	497	553	640	746
Groei tov voorgaand jaar	14%	15%	3%	-1,5%	-7%	12%	25%	16%	17%

Bron: DNB, Financiële gegevens pensioenfondsen, tabel 8.3, www.dnb.nl

- 13 Vraag 0
 Kan de regering inzicht geven in de jaarlijkse groei in procenten van het vermogen van de pensioenfondsen?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 12 over het vermogen van pensioenfondsen

- 14 Vraag 0
 Wordt het vermogen van pensioenfondsen gebruikt om de vergrijzing voor de toekomst te financieren?

Antwoord

Het stelsel van aanvullende pensioenen draagt bij aan het opvangen van de kosten van de vergrijzing in de toekomst. Omdat er sprake is van uitgestelde belastingafdracht over de gespaarde pensioenpremies (de zogenaamde omkeerregel) zijn bij een toenemende omvang van aanvullend pensioen in de toekomst hogere belastinginkomsten te verwachten die bijdragen aan de financiering van de vergrijzingskosten.

- 15 Vraag 0
 Kan de regering toelichten waarom zij pensioenpremies over inkomens boven de 185.000 euro fiscaal wil belasten?

Antwoord

Ten aanzien van het aftoppen van de pensioenopbouw van de inkomens boven €185.000 verwijs ik naar de behandeling van het Belastingplan 2008 (kamerstukken II 2007/08, nr. 31 205).

- 16 Vraag 0
 Uit de berekeningen van het Centraal Planbureau en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid blijkt dat de sociale minima en ouderen met een klein aanvullend pensioen er niet op achteruit gaan. Maar ouderen met een wat hoger aanvullend pensioen gaan er ondanks de gunstige economische vooruitzichten 0,25% op achteruit. Wat gaat de regering doen om deze groep tegemoet te komen?

Antwoord

De koopkracht, uitgezonderd die van kwetsbare groepen, laat in 2008 over de hele linie een licht negatief beeld zien door de stijgende inflatie. Dit geldt ook voor ouderen. Dit is gedeeltelijk te wijten aan de indexering van de aanvullende pensioenen die achterblijft bij de prijsontwikkeling. De inkomensontwikkeling voor ouderen met een modaal inkomen is vergelijkbaar met de inkomensontwikkeling van jongeren met een modaal inkomen (-1/4%). De regering acht dit beeld evenwichtig en ziet geen aanleiding om de inkomenspositie van ouderen met een modaal inkomen te repareren.

- 17 Vraag 0
 Uit de koopkracht berekeningen van het Nibud blijkt dat in 2008 voor een aantal huishoudens van ouderen, ondanks de TBU, een verzilveringsprobleem ontstaat. Dit probleem ontstaat doordat de aftrek van buitengewone uitgaven lager is dan het verschil tussen de te betalen belasting en de totale heffingskortingen. Hoe gaat de regering dit verzilveringsprobleem voorkomen?

Antwoord

Het is correct dat ouderen met een laag inkomen in 2008 de ouderenkorting niet geheel kunnen verzilveren. Doordat deze ouderen weinig of geen belasting betalen, profiteren ze niet van de (gehele) verhoging van de ouderenkorting (om de standaardkoopkracht voor 65-plus huishoudens met een beperkt aanvullend pensioen op peil te houden in 2008). De berekeningen van het NIBUD laten ook zien dat de koopkracht van deze groep met een laag inkomen niet te lijden heeft onder het verzilveringsprobleem; deze blijft namelijk op peil in 2008, mede door de verhoging van de AOW-tegemoetkoming.

- 18 Vraag 0
 Nog steeds zijn er in Nederland veel mensen die veel moeite hebben om, zelfs als zij gedeeltelijk werken, het hoofd op de lange termijn financieel boven water te houden. Kan de regering specifiek aangeven hoe zij de

armoedebestrijding in de komende periode gaat aanpakken?

Antwoord

Het armoedebeleid is in hoofdzaak gericht op een viertal speerpunten:

Ten eerste het bevorderen van participatie. Allereerst door werk en scholing maar daarnaast ook door maatschappelijke participatie. Ten tweede het bestrijden van armoede bij kinderen en jongeren. Van het grootste belang is dat kinderen gelijke kansen krijgen om zich te ontplooien, ongeacht de financiële situatie van hun ouders. Hiertoe zijn extra middelen vrijgemaakt. Ten derde het tegengaan van het niet-gebruik van inkomensvoorzieningen. In mijn brief van 5 juni jl. heb ik de Tweede Kamer geïnformeerd over de maatregelen die de regering neemt om het niet-gebruik terug te dringen. Tot slot worden afspraken gemaakt om tot een integrale en proactieve aanpak van de schuldenproblematiek te komen. In mijn brief van 19 oktober jl. heb ik een groot aantal maatregelen op dit gebied aangekondigd.

19 Vraag

De budgetten voor aanpak onwillige jongeren, kindertoeslag en de uitkeringslasten van de kinderbijslag zijn met ingang van 2008 overgegaan naar de minister voor Jeugd en Gezin. Welke organisatorische consequenties heeft dit voor het Ministerie van SZW? Onder welk Directoraat Generaal vallen de betrokken ambtenaren. Wie houdt toezicht op mogelijke fraude met kindertoeslag en kinderbijslag?

5

Antwoord

Een belangrijk kenmerk van een programmaministerie is dat het een eigen beleidsbegroting heeft. Werkzaamheden voor het programmaministerie worden verricht door ambtenaren die werkzaam zijn bij andere vakdepartementen. Voor het Ministerie van SZW betreft dit de financiële kinderregelingen (Algemene Kinderbijslagwet en Kindgebondenbudget) en campussen.

Deze ontkokerde wijze van werken past bij de vernieuwing van de Rijksdienst. Kennis vanuit de verschillende vakgebieden wordt samengebracht bij de beleidsvragen van het programmaministerie.

De ambtenaren van SZW die werkzaam zijn op de hiervoor genoemde beleidsterreinen, zijn deze werkzaamheden blijven verrichten in dezelfde organisatorische inbedding als voorheen. Wat is gewijzigd is de inhoudelijke aansturing van deze werkzaamheden. Voor deze aansturing is de programma Directeur Generaal Jeugd en Gezin verantwoordelijk. Deze DG stuurt de bij de vakdepartementen werkzame directeuren die verantwoordelijk zijn voor de genoemde beleidsterreinen, rechtstreeks aan.

Voor de uitvoering van de Algemene Kinderbijslagwet en het Kindgebondenbudget zijn respectievelijk de SVB en de Belastingdienst verantwoordelijk. Daaronder valt ook de handhaving van de regelingen en opsporing van fraude. Toezicht op deze organisaties wordt uitgeoefend door het IWI en de Algemene Rekenkamer.

20 Vraag

Welke maatregelen wenst de regering in deze periode nog te nemen (naast actieplan 45-plus) om vermindering van de uitstroom vóór de pensioengerechtigde leeftijd te bevorderen?

7

Antwoord

Om de uitstroom uit het arbeidsproces vóór de pensioengerechtigde leeftijd te verminderen wordt langer doorwerken aantrekkelijker gemaakt. Zoals in het Coalitieakkoord is aangegeven zal de specifieke aanvullende arbeidskorting van ouderen worden verhoogd. Deeltijdpensioen zal worden bevorderd door een aanpassing van de levensloopregeling. Voorts zal van ouderen met een hoger inkomen een speciale bijdrage worden gevraagd om de welvaartsvaste AOW betaalbaar te houden, dit door hun een keuze te bieden: hetzij doorwerken tot de pensioengerechtigde leeftijd, hetzij later een extra bijdrage betalen over een deel van het aanvullend pensioen. Ook deze maatregel zal langer doorwerken bevorderen.

21 Vraag

De regering verwijst naar het project 'Iedereen doet mee' dat als doel heeft 200.000 mensen aan een baan te helpen; kan de regering uit de volgende teksten de zinnen citeren (zo die er al zijn) waarin wijziging van het ontslagrecht (zoals geformuleerd in de adviesaanvraag aan de Stichting van de Arbeid) als voorwaarde wordt gesteld voor realisatie van het doel om 200.000 mensen aan een baan te helpen: (a) het beleidsprogramma van het kabinet, (b) 'Definitieve versie tripartiete beleidsinzet' (afspraken participatietop), (c) het bestuursakkoord tussen kabinet en VNG?

8

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 1 over de beleidsprioriteiten en modernisering van het ontslagrecht

- 22 Vraag 8
Heeft de regering - gezien de vrees voor bovenmatige loonstijgingen en de effecten van een eerdere BTW-stijging in 2001 op de loon/prijsspiraal- bij DNB advies ingewonnen over het voornemen om in 2009 de BTW met 1%-punt te verhogen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe luidde dat advies?
- Antwoord
De regering heeft geen advies bij DNB ingewonnen over het voornemen de BTW met 1%-punt te verhogen. Tegenover de BTW-verhoging staat een verlaging van de lasten op arbeid. De BTW-verhoging is dus onderdeel van een schuif van de lasten op arbeid naar lasten op consumptie, waarbij geen aanleiding is voor angst voor bovenmatige loonstijgingen en effecten op de loon/prijsspiraal. Over het algemeen wordt in eerste instantie het CPB geraadpleegd over dergelijke zaken.
- 23 Vraag 8
Hoe verklaart de regering dat er nog steeds geen werkbaar alternatief beschikbaar is voor de RSP-regeling, in het licht van het toenemende belang van persoonlijke dienstverlening, zoals door de regering wordt geschetst?
- Antwoord
De kabinetsreactie op het RWI-advies over de markt voor persoonlijke dienstverlening wordt voor de behandeling van de SZW-begroting aan de Tweede Kamer gestuurd. De lange doorlooptijd hangt samen met de complexiteit van dit onderwerp. In de kabinetsreactie wordt aangegeven welke beleidsmaatregelen het kabinet wenst te nemen om de onderkant van de arbeidsmarkt in het algemeen en de markt voor persoonlijke dienstverlening in het bijzonder te bevorderen.
- 24 Vraag 8
Het project "iedereen doet mee" heeft als doel in 4 jaar 200.000 mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag te helpen. Hoe wordt bepaald of deze doelstelling gehaald is? Hoe wordt daarbij vastgesteld of mensen aan de slag zijn gekomen dankzij of ondanks het project "iedereen doet mee"?
- Antwoord
Zie het antwoord op vraag 1 over de beleidsprioriteiten en doelstellingen
- 25 Vraag 9
Wat is het verschil tussen 'inactief' en 'overige inactiviteit' in de linker figuur?
- Antwoord
De categorie 'vrouw inactief' betreft vrouwen die in het geheel niet actief zijn op de arbeidsmarkt. De 'overige inactiviteit' heeft betrekking op vrouwen die wel op de arbeidsmarkt actief zijn, ofwel omdat zij zonder baan actief op zoek zijn naar werk, ofwel omdat zij werkzaam zijn in banen met een voltijdse aanstelling (van 33 uur of meer). In het buitenland omvat een voltijd baan gemiddeld genomen een groter aantal gewerkte uren. Ook dit verschil is in de figuur meegenomen.
- 26 Vraag 10
Hoeveel levert 1% stijging van het hoge tarief BTW op? Hoeveel levert de werkgeversbijdrage WW op? Hoeveel levert de werknemersbijdrage WW op? En hoeveel geld wordt in 2008 uitgegeven aan WW-uitkeringen?
- Antwoord
De door de regering voorgenomen stijging van het hoge BTW-tarief met 1% in 2009 levert €1,9 mld op.
- De WW voor werknemers wordt betaald uit twee fondsen. Uit deze fondsen worden, naast de WW, ook uitkeringen uit hoofde van de Wet Arbeid en Zorg, het vangnet Ziektewet en de re-integratie van WW-gerechtigden betaald. In onderstaande tabel is het exploitatieoverzicht van beide fondsen opgenomen.

Exploitatie-overzicht WW-fondsen (bedragen in €mld)

<u>2008</u>	<u>WW-fondsen</u>
Premie-inkomsten	6,7
Overige inkomsten	0,7

Totaal Baten	7,4
WW-uitkeringen	2,5
Overige uitkeringen	1,8
Uitvoeringskosten	0,8
Overige lasten	0,7
Totaal Lasten	5,8
Exploitatiesaldo	1,6

Van de totale premie-inkomsten van €6,7 mld wordt €4,4 mld betaald door werkgevers en €2,3 mld door werknemers. Het totaal aan uitkeringen bedraagt €4,3 mld, waarvan €2,5 mld aan WW-uitkeringen.

- 27 Vraag 10
 Vanaf welk inkomen zal vanaf 2011 een extra bijdrage worden gevraagd aan AOW'ers die zijn geboren na 1945? Hoe hoog wil de regering die extra bijdrage laten zijn? Over welk inkomenstraject zal die heffing worden geheven? In hoeverre wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen alleenstaanden en (echt)paren?
- Antwoord
 Het Coalitieakkoord (CA) bevat de afspraak om mensen met een relatief hoger inkomen een bijdrage te vragen aan een welvaarts vaste AOW via hetzij een financiële bijdrage, hetzij langer doorwerken. In het CA is 'relatief hoger' gedefinieerd als AOW plus €18.000.
 Op dit moment is de regering bezig om de afspraak in het CA uit te werken tot een concreet wetsvoorstel. Het streven is om dit wetsvoorstel voor de zomer van 2008 aan de Tweede Kamer aan te bieden, zodat mensen geboren na 1945 zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over de mogelijke gevolgen van eerder stoppen met werken. Dit wetsvoorstel zal duidelijkheid bieden over de precieze vormgeving van de maatregel en daarmee antwoord geven op de vragen over de hoogte van de heffing in verschillende situaties, inkomenstrajecten en onderscheid tussen alleenstaanden en (echt)paren.
- 28 Vraag 10
 Hoe wordt de positieve prikkel om langer door te werken voor 63- en 64-jarigen vormgegeven? Wat acht de regering een geschikt moment om hier voorstellen over te doen, zodat mensen die kort na 1945 zijn geboren, zich hier in hun participatiebeslissing op kunnen voorbereiden?
- Antwoord
 Zie het antwoord op vraag 27 over langer doorwerken
- 29 Vraag 10
 Hoe wordt door gemeenten en UWV beoordeeld of mensen een redelijke kans hebben om na uiterlijk een jaar regulier arbeid te vinden (hier met het oog op loonkostensubsidies)?
- Antwoord
 Gemeenten beschikken reeds over het instrument loonkostensubsidies. Zij beslissen over de toepassing van dit instrument op basis van een professionele beoordeling. Van belang hierbij is de afstand tot de arbeidsmarkt en de beoordeling dat een subsidie het meest geschikte instrument om uitstroom naar regulier werk te bereiken. Het UWV beschikt nu nog niet over dit instrument. Thans wordt gewerkt aan een besluit dat het mogelijk maakt dat het UWV brugbanen waar nodig gericht kan inzetten voor herbeoordeelde gedeeltelijk arbeidsgeschikten. Hiermee wordt bijgedragen aan de kabinetsdoelstelling om meer mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag te helpen.
- 30 Vraag 10
 Waarom krijgt UWV slechts tot 2010 gelegenheid om voor loonkostensubsidies te verstrekken als dat noodzakelijk is?
- Antwoord
 Zie het antwoord bij vraag 1
- 31 Vraag 10
 Is de regering van plan om mensen twee jaar (met mogelijkheid van verlenging) te laten werken voor inkomen dat lager is dan het minimumloon? Hoe lang zou de maximale periode mogen zijn?

Antwoord

De voorstellen voor participatieplaatsen worden uitgewerkt in een wetsvoorstel waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden. Over de inhoud kan de regering thans dan ook nog geen mededelingen doen.

- 32 Vraag 10
Hoe hoog zou volgens de regering de bonus moeten zijn voor werken met behoud van uitkering? Hoe vaak en hoe lang zou er volgens de regering verlengd kunnen worden? Hoeveel zou een werkgever aan een dergelijke werknemer aan salaris moeten betalen? Hoe denkt de regering verdringen van laagbetaalde werknemers met een reguliere baan te kunnen voorkomen?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 31 over werken met behoud van uitkering

- 33 Vraag 10
De regering wijst er op dat als de op de arbeidsmarkt benodigde mensen er niet zijn, zal dit leiden tot oververhitting en bovenmatige loonstijging. Waarom is het in deze arbeidsmarkt dan nodig om brugbanen en loonkostensubsidies in het leven te roepen? Hoe wordt voorkomen dat mensen die ook direct aan het werk zouden kunnen toch een beroep kunnen doen op een dergelijke regeling?

De regering wil de lasten verder verschuiven van arbeid naar consumptie. Hoe wordt verklaard dat de Arbeidsinkomensquote stijgt van 79% naar 80,25% (Macro Economische Verkenning pagina 19). Hoe verhoudt dit zich tot de participatiedoelstelling van de regering?

Antwoord

Het is zowel om sociale als om economische redenen van groot belang dat het effectieve arbeidsaanbod wordt vergroot. Dit heeft een matigende invloed op de loonontwikkeling. Het komt er, mede gezien de vergrijzing, op aan dat mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt kansen op werk krijgen, zo nodig met gerichte ondersteuning, wanneer zij niet op eigen kracht aan de slag komen. Een instrument daarvoor zijn bijvoorbeeld brugbanen. Het is van belang dat deze instrumenten gericht en selectief worden ingezet op basis van een professionele beoordeling, zodat zij alleen worden ingezet wanneer mensen op eigen kracht niet aan de slag komen.

Het CPB brengt de stijging van de arbeidsinkomensquote (aiq) in 2008 vooral in verband met oplopende arbeidskosten. De Macro Economische Verkenningen bevat een tabel die de stijging in onderdelen uiteen rafelt. Die tabel kan als volgt worden samengevat:

Determinanten AIQ	2008	
Bijdrage arbeidskosten per eenheid product	2	
- Waarvan bijdrage loonvoet		3 ½
- Waarvan bijdrage arbeidsproductiviteit		- 1 ½
Bijdrage binnenlandse afzetprijs	- 1 ¼	
Bijdrage externe ruilvoet	¾	
Totale stijging (2008 tov 2007)	1 ½	

Uit deze tabel blijkt dat de stijging van de loonsom per werknemer in de marktsector een opwaartse invloed heeft op de aiq. Het feit dat de arbeidsproductiviteit van werknemers ook stijgt, heeft een matigende invloed op de doorwerking van de stijgende lonen in de aiq. Omdat de invoerprijzen harder stijgen dan de uitvoerprijzen, verslechtert de ruilvoet, met een opwaarts effect op de aiq. Samen verklaren deze factoren de totale stijging van de aiq in 2008.

Zoals blijkt uit de Actualisatie Economische Verkenning 2008-2011, die gelijktijdig met de MEV is gepubliceerd, verwacht het CPB dat de aiq na 2008 weer daalt tot 79% in 2011. Door in 2009 de lasten van arbeid naar consumptie te verschuiven levert de regering hieraan een bijdrage en daarmee ook aan de realisatie van de participatiedoelstelling.

- 34 Vraag 11
Wanneer kan de Tweede Kamer de evaluatie van de WGA tegemoet zien?

Antwoord

De evaluatie van de WGA wordt in 2009 aan de Tweede Kamer aangeboden.

- 35 Vraag 11
Als een verzekeraar de WGA privaat uitvoert, welke financiële prikkel ondervindt hij dan om iemand die minder dan 50% van zijn restverdiencapaciteit gebruikt te helpen om meer dan 50% van zijn restverdiencapaciteit te gebruiken? Wanneer zal de site www.regelhulp.nl klaar zijn?
- Antwoord
Gedurende de loongerelateerde fase van de WGA-uitkering, betaalt de verzekeraar 70% van het verschil tussen het oude loon en het nieuwe loon. Hoe meer iemand werkt, hoe beter en goedkoper dat dus voor de verzekeraar is. Gedurende de vervolgfase van de WGA-uitkering, betaalt de verzekeraar een gelijk bedrag ongeacht de mate van benutting van de verdiencapaciteit. (Als iemand meer dan 50% van zijn verdiencapaciteit benut, krijgt hij weliswaar een hogere uitkering, maar dat verschil wordt door het UWV betaald. Hierdoor hebben verzekeraars geen prikkel om te voorkomen dat mensen meer verdiencapaciteit gaan benutten). Nog steeds heeft de verzekeraar dan een belang om te streven naar zo hoog mogelijke benutting van de verdiencapaciteit, want dat vormt in veel gevallen de opstap naar volledige re-integratie en dus beëindiging van de uitkering.
- Een eerste versie van www.regelhulp.nl is dit jaar gereed. Het betreft een groeiproces. De bedoeling is dat het komende jaar alle gemeenten hun WMO-informatie en aanvraagformulieren opnemen in deze webvoorziening. Daarnaast zal de aanvraagmogelijkheid voor een aantal andere voorzieningen ook worden opgenomen en nog een aantal andere functionaliteiten, zoals DigiD worden toegevoegd.
- 36 Vraag 11
Welke vragen wenst de regering in de evaluatie van de WGA aan de orde te laten komen?
- Antwoord
Bij de evaluatie van de WGA zal gekeken worden naar de ervaringen met en effecten van het huidige duale stelsel, waarin werkgevers de keuze hebben tussen publieke verzekering bij het UWV of eigenrisicodragen (waarbij de werkgever kan kiezen voor het afsluiten van een verzekering bij een private verzekeraar).
- 37 Vraag 11
Welke concrete doelstelling voor de verdere daling van de instroom in de WIA/WAO beoogt de regering voor het begrotingsjaar 2008? Welke nieuwe maatregelen neemt de minister in 2008 om dit te bewerkstelligen?
- Antwoord
Zie het antwoord op vraag 40 over het WIA/WAO volume
- 38 Vraag 11
Hoe is de kwantitatieve doelstelling van 10.000 zogenaamde brugbanen die de komende jaren worden gecreëerd verdeeld over de kabinetsperiode; m.a.w. wat is de concrete doelstelling voor de creatie van brugbanen voor respectievelijk 2008, 2009, 2010 en 2011?
- Antwoord
De inzet van de regering is om de brugbanen op korte termijn mogelijk te maken. Gezien het aantal reeds herbeoordeelde arbeidsongeschikten en het verdere verloop van de herbeoordelingsoperatie zal naar verwachting het merendeel van de brugbanen starten in 2008 en 2009 en het restant in 2010. De brugbanen hebben een duur van een jaar. Een deel van de herbeoordeelde heeft bij de herbeoordeling al werk of slaagt erin met het reguliere re-integratie-instrumentarium aan het werk te komen. Een ander deel van de herbeoordeelde heeft echter een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en heeft nog geen werk gevonden. Langdurige uitkeringsafhankelijkheid kan met zich brengen dat extra inspanningen noodzakelijk zijn om werkervaring en arbeidsritme op te doen en de vaardigheden en productiviteit van betrokkenen te versterken. Met het extra instrument brugbanen kunnen bestaande belemmeringen worden weggenomen en wordt een brug geslagen naar duurzaam en regulier werk. Het moet gaan om reële banen, waarvoor het geldende CAO-loon wordt betaald en die tijdelijk worden gesubsidieerd. In beginsel kunnen deze in alle sectoren voorkomen.
- 39 Vraag 11
Welke concrete doelstelling voor klantgerichtheid in de keten van sociale zekerheid streeft de regering na voor het begrotingsjaar 2008? Welke indicator gebruikt de regering daarbij? Welke nieuwe maatregelen neemt de regering in 2008 om de klantgerichtheid te verbeteren?

Antwoord

De ketenpartners hebben in 2006 de indicator klantgerichtheid werkzoekenden ontwikkeld, waarmee in 2007 een eerste meting is uitgevoerd op 129 locaties. Het rapport "Klantgerichtheid in de Suwi-keten" is op 19 oktober jl. aan de Tweede Kamer aangeboden (kamerstukken II 2007/08, 26 448, nr. 343). De indicator klantgerichtheid werkzoekenden is gebaseerd op vijf klantprincipes:

- Bereikbaarheid en toegankelijkheid;
- Tijdigheid;
- Persoonlijke aandacht en persoonlijke inbreng;
- Houvast;
- Evenwichtige benadering.

Naast het landelijke rapport is er ook per locatie een rapportage opgesteld. Deze rapportages dienen om de klantgerichtheid van de ketenpartners op lokaal niveau te kunnen monitoren en verbeteren. Zo ontwikkelen de ketenpartners een lerend systeem, waarbij men door middel van prestatievergelijking kan komen tot prestatieverbetering.

Binnen de keten van werk en inkomen worden met CWI en UWV concrete afspraken gemaakt over klantgerichtheid. Voor CWI zijn de streefwaarden voor 2007 als volgt:

- Waarderingscijfer werkgevers (1-10): 7
- Waarderingscijfer werknemers (1-10): 7
- Bejegeningscijfer CWI werkzoekenden (1-10): 7

Met UWV is voor 2007 een norm van 6,5 afgesproken voor klanttevredenheid.

Een belangrijke aanzet tot de verbetering van de klantgerichtheid wordt gegeven door het invoeren van LWI's (locaties werk en inkomen), waarin de integrale ondersteuning van de klant voorop staat. Deze ontwikkeling wordt reeds in gang gezet en de ketenpartners hebben de ambitie uitgesproken om eind 2008 op alle locaties tripartiet de invoering van integrale en ontschotte dienstverlening gestart en grotendeels werkend te hebben. U bent hierover geïnformeerd bij brief van 19 oktober 2007 (kamerstukken II 2007/08, 26 448, nr. 342). De nieuwe wijze van dienstverlening die binnen de LWI's vorm zal krijgen, is de afgelopen jaren in verschillende regio's beproefd en heeft geleid tot een hogere klanttevredenheid. De ketenpartners werken doorlopend aan de verbetering van de klantgerichtheid. In de jaarplannen 2008 van CWI en UWV zijn diverse maatregelen daartoe opgenomen. Bij gelegenheid van de toezending van de jaarplannen 2008 wordt u hierover nader geïnformeerd.

40 Vraag 12
Er heeft een forse daling plaatsgevonden in de instroom in de WIA/WAO, deze trend wil de regering doorzetten, kan de regering toelichten welke nieuwe maatregelen men hiervoor neemt en van welke concrete doelstelling men denkt uit te gaan?

Antwoord

De instroom in de WIA/WAO in 2008 is reeds sterk teruggedrongen ten opzichte van de instroom in de WAO in 2004. De bedoelde passage heeft betrekking op de inzet van de regering om de ingezette daling van het bestand van de WIA/WAO door te zetten. Zij heeft geen concrete doelstelling ten aanzien van een verdere daling van de instroom en heeft ook geen algemene maatregelen voor ogen om de instroom in de WIA verder terug te dringen. Wel volgt de regering de instroom in de WIA nauwgezet en neemt het gerichte maatregelen. Zo wordt met het wetsvoorstel activering zieke vangnetters (kamerstukken II 2007/08, 30 909) beoogd de instroom van vangnetters terug te dringen. De regering verwacht voor 2008 een instroom in de WIA/WAO van 39.000 uitkeringen.

41 Vraag 12
Welke doelstelling heeft de regering voor de participatie van de 35-groep?

Antwoord

Sociale partners hebben afspraken gemaakt over de inkomens- en arbeidspositie van de groep 35-min. Dit hebben de sociale partners verenigd in de Stichting van de Arbeid afgesproken in het Najaarsakkoord 2004 en dit is bevestigd tijdens de Werktop eind 2005. In de tripartiete beleidsinzet van de participatietop uit 2007 is nogmaals opgenomen dat sociale partners zich zullen inspannen voor het aan het werk houden en krijgen van deze groep. Zij zullen CAO-afspraken maken over het aan het werk houden bij de eigen werkgever (1^e spoor) en anders bij een andere werkgever (2^e spoor). Tevens zal de Stichting van de Arbeid de resultaten evalueren.

De sociale partners zullen nog een slag moeten maken en bovengenoemde afspraken zijn dus noodzakelijk. De regering acht een forse verbetering van de arbeidsmarktpositie van 35-minners van groot belang. De regering en de Stichting van de Arbeid hebben dit ook opgenomen in de tripartiete beleidsinzet van de participatietop. De succesvolle

totstandkoming van poortwachtercentra op initiatief van sociale partners laat zien dat zij inmiddels actief invulling geven aan hun nieuwe verantwoordelijkheid. Dit stemt hoopvol. In die gevallen waar het sociale partners niet lukt om de mensen uit de 35-min groep aan het werk te houden of te krijgen, vormt de WW een vangnet voor inkomen en indien nodig passende re-integratieondersteuning. Ook ondersteunt de overheid de werkhervatting van werkloze 35-minners met de no risk polis en premiekorting.

- 42 Vraag 12
 Wat bedoelt de regering met de stelling dat het de forse instroomdaling in de WIA/WAO in de komende jaren "versterkt" wil doorzetten? In hoeverre acht de regering de tot nu toe gerealiseerde instroomcijfers in de WIA te hoog?

Antwoord
 Zie het antwoord op vraag 40 over de instroom WIA/WAO

- 43 Vraag 12
 Hoe verklaart en beoordeelt de regering het feit dat 40% van de 35-minners werkloos raakt in de eerste maanden na de (her)beoordeling?

Antwoord
 Zie het antwoord op vraag 41 over de 35-groep

- 44 Vraag 12
 In welke maand zal de eerste brugbaan voor een voormalig of gedeeltelijk arbeidsgeschikte worden vervuld?

Antwoord
 Zie het antwoord op vraag 38 over brugbanen

- 45 Vraag 12
 Op welke berekening (graag met details) is de stelling gebaseerd dat het aantal Wajong'ers bij de huidige instroomraming zal oplopen tot boven 300.000?

Antwoord
 De Wajong-instroom is de afgelopen jaren fors gestegen van een niveau van rond de 7.000 rond de eeuwwisseling tot het dubbele nu. De verwachting is dat de instroom in de toekomst op het huidige, hoge niveau zal blijven. In de berekeningen is dit vormgegeven door het instroomniveau, zoals UWV dat momenteel verwacht voor het jaar 2008, constant te houden in alle daaropvolgende jaren. Overigens vertoont dit verwachte instroomniveau 2008 een lichte daling ten opzichte van 2007 als gevolg van een verminderde instroom vanuit de bijstand. Vanwege de leeftijdsopbouw van het lopende bestand neemt de uitstroom vanwege het bereiken van de 65-jarige leeftijd in de loop van de tijd toe. Het uitstroomvolume zal blijven toenemen, totdat het structurele niveau van ruim 375 duizend is bereikt waarbij het instroomvolume gelijk is aan het uitstroomvolume. Dit resulteert in de volgende volumereeksen voor de Wajongregeling:

Jaar	Instroom (× 1000)	Uitstroom (× 1000)	Lopende Uitkeringen (× 1000)
2000	7,9	4,2	127
2001	7,0	3,7	131
2002	7,7	3,9	134
2003	8,2	4,4	138
2004	9,4	4,9	143
2005	10,4	5,6	147
2006	13,6	4,9	156
2007	14,9	4,8	166
2008	14,4	5,3	175
2009	14,4	5,5	184
2010	14,4	5,8	193
2020	14,4	8,3	262
2030	14,4	9,8	315
2040	14,4	10,8	355
2050	14,4	13,3	376
2060	14,4	14,4	379

- 46 Vraag
Wat is/zijn de concrete doelstelling(en) voor 2008 voor de problemen die in de beleidsagenda worden gepresenteerd voor de Wajong? Welke nieuwe maatregelen neemt de regering in 2008 om deze doelstellingen te bereiken?

Antwoord

Het kabinetsbeleid kent drie actielijnen, die zijn neergelegd in het kabinetstandpunt 'jongeren met een beperking'.

1. *Preventie en gerichte voorbereiding op participatie in de (voor)schoolse fase*

Jongeren met een beperking worden beter en gericht voorbereiden op een toekomst waarin (aangepast) werk centraal staat. Het vroegtijdig onderkennen en aanpakken van problemen bij (jonge) kinderen speelt hierbij een grote rol.

2. *Verbetering van de overgang van school naar werk*

De overgang van school naar werk moet soepeler verlopen en er komt meer aandacht voor werk als einddoel.

3. *Versterking van de activering van Wajonggerechtigden.*

De verdere uitwerking van de drie actielijnen zal voor de zomer van 2008 plaatsvinden.

De regering wil op korte termijn voor Wajongers extra inspanningen verrichten om de participatie te bevorderen. Hiervoor zijn extra middelen (zoals vermeld in tabel 47.4) uitgetrokken, die worden ingezet om knelpunten voor Wajongers en werkgevers weg te nemen. Een deel van het geld dat beschikbaar is ter bevordering van de participatie van jonggehandicapten is aangewend voor een verhoging van van het subsidieplafond voor de scholing van Wajongers met ernstige scholingsbelemmeringen voor 2008 waar de REA-scholingsinstituten gebruik van maken. In 2008 zal het budget daarnaast worden gebruikt voor verder onderzoek, verbetering van de beeldvorming en experimenten.

- 47 Vraag
In de Wajong wil de regering meer stimulans richting participatie. Hoe wil de regering er voor zorgen dat werkgevers duidelijker inzicht krijgen in de veelheid aan regelingen waar ze een beroep op kunnen doen bij het in dienst nemen van een Wajonger?

Antwoord

In het kader van de beeldvormingscampagne 'geknipt voor de juiste baan' wordt door alle betrokken partijen al veel gedaan aan het geven van meer voorlichting.

De regering wil door middel van gesprekken met werkgevers beter zicht krijgen op de vraag hoe de voorlichting aan werkgevers effectiever gemaakt kan worden en hoe ze meer inzicht kunnen krijgen in de regelingen waarop ze een beroep kunnen doen.

- 48 Vraag
Kunnen voorbeelden gegeven worden van mensen die niet in staat zijn laaggeschoolde arbeid op commerciële arbeidsmarkt te doen (bijvoorbeeld schoonmaakwerk), maar wel in staat zijn een brugbaan te vervullen?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 38 over brugbanen

- 49 Vraag
Om gemeenten genoeg armslag te geven om de doelstellingen -zoals afgesproken in het bestuurlijk akkoord - te bereiken, worden de geldstromen naar gemeenten samengevoegd in het participatiefonds. Is er al duidelijkheid over de opzet van dit fonds en welke doelstellingen hieraan verbonden zijn en wanneer de Tweede Kamer hierbij betrokken wordt?

Antwoord

In het participatiefonds zullen de gemeentelijke middelen voor re-integratie (WWB-werkdeel), inburgering en volwasseneneducatie worden gebundeld. De doelstelling van het participatiefonds omvat minimaal de optelsom van de doelstellingen van drie onderliggende budgetten. Om de infrastructuur van de regionale opleidingscentra (roc's) ten behoeve van de educatiedoelstellingen te behouden, zullen waarborgen worden ingebouwd met betrekking tot de omvang van de besteding bij de roc's en de bestemming van de middelen.

Het streven is het participatiefonds op 1 januari 2009 in werking te laten treden. Hiervoor is een wetgevingstraject noodzakelijk. De Tweede Kamer zal hieraan voorafgaand worden geïnformeerd over de verdere invulling.

Gemeenten lopen bij de uitvoering van hun re-integratiebeleid, maar ook bij de uitvoering van beleid op aanpalende terreinen, zoals inburgering en volwasseneneducatie, aan tegen de uiteenlopende financierings- en

verantwoordingsystematieken van de beschikbare geldstromen. Dit maakt het voor gemeenten lastig om geldstromen te combineren en effectief en efficiënt in te zetten. Dit geldt in het bijzonder ten aanzien van trajecten waarin re-integratie, inburgering of volwasseneducatie in combinatie worden ingezet. Met de komst van een participatiefonds zal er na een overgangperiode in de eindsituatie sprake zijn van één financierings- en verantwoordingsystematiek. Meer dan nu het geval is zullen gemeenten daarmee ruimte krijgen om maatwerk aan hun burgers kunnen leveren. Tevens wordt hiermee een bijdrage geleverd aan de vermindering van administratieve lasten voor gemeenten.

- 50 Vraag 13
Een ultieme stok achter de deur om te voorkomen dat jongeren tussen wal en schip belanden is de invoering van de leerwerkplicht tot 27 jaar. Hoe ver staat het met de wetgeving? Wanneer kunnen we op dit punt concrete resultaten tegemoet zien?

Antwoord

De werkleerplicht voor jongeren tot 27 jaar wordt nader uitgewerkt in een beleidsnota. Het streven is om deze nota nog dit jaar aan de Tweede Kamer aan te bieden, een en ander is wel afhankelijk van het verloop van de verschillende te voeren consultaties. Daarna volgt het wetgevingstraject.

De doelstelling van de werkleerplicht is om zoveel mogelijk jongeren te laten werken of leren of een combinatie ervan. Met de werkleerplicht wordt ingezet op het voorkomen dat jongeren een beroep moeten doen op de uitkering.

- 51 Vraag 13
Hoeveel jongeren tot 27 jaar maken gebruik van de WWB en wat zijn de totale uitkeringslasten voor deze groep in het jaar 2008?

Antwoord

Circa 29.000 jongeren maken gebruik van de WWB (april 2007). Indien dit cijfer voor 2008 geldt, dan betekent het dat de totale uitkeringslasten WWB in 2008 voor deze groep bij benadering uitkomen op €370 mln euro.

- 52 Vraag 13
Hoe en wanneer wenst de regering te regelen dat het Werk-budget voor gemeenten alleen aan volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie kan worden besteed?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 49 over Participatiefonds

- 53 Vraag 13
Maakt een analyse van de kwaliteit van Wsw-indicering en van de samenhang ervan met de arbeidsongeschiktheidskeuringen door UWV en de indicaties door het CIZ ook onderdeel uit van de fundamentele herbezinning op de Wsw? Zo niet, waarom niet?

Antwoord

De fundamentele herbezinning Wsw houdt in dat de Wsw in relatie tot de andere regelingen voor participatie van gehandicapten wordt gezien (o.a. arbeidsgehandicapten in de WWB, Wajong, WIA en dagbesteding AWBZ). In dat kader zal ook gekeken worden naar de doelgroepdefinities die gehanteerd worden en de wijze waarop de indicatiestelling door de betreffende organisaties wordt verzorgd.

- 54 Vraag 13
Wanneer zal duidelijkheid ontstaan over de opzet van en concrete doelstellingen voor het zogeheten Participatiefonds, dat is gericht op het integreren van de gelden voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie voor gemeenten? Wanneer en op welke wijze zal de Tweede Kamer hier bij worden betrokken?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 49 over Participatiefonds

- 55 Vraag 13
Wanneer en op welke wijze zal de Tweede Kamer worden betrokken bij de verdere opzet van de leerwerkplicht tot 27 jaar? Wat zijn de concrete doelstellingen en bijbehorende prestaties die hiermee worden beoogd?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 50 over leerwerkplicht

- 56 Vraag 13
Welke vermeerderde armslag krijgen gemeenten door het samenvoegen van verschillende geldstromen?
- Antwoord
Zie antwoord op vraag 49 over Participatiefonds
- 57 Vraag 13
Leidt de gezamenlijke vormgeving van het Participatiefonds door drie Ministeries niet eerder tot concurrentie in plaats van samenwerking?
- Antwoord
Het uitgangspunt bij de vormgeving van het participatiefonds is dat de doelstellingen van de drie ministeries op de betreffende beleidsterreinen elkaar versterken.
- 58 Vraag 13
Hoe is een fundamentele herbezinning op de Wsw mogelijk zonder te tornen aan verworven rechten?
- Antwoord
Begin 2008 wordt een externe commissie ingesteld met onafhankelijk deskundigen die met een gedragen probleemanalyse moet komen voor de problemen die zich voordoen in de Wsw, met name het toenemende beroep dat wordt gedaan op de Wsw wat resulteert in groeiende wachtlijsten, mede in relatie tot andere regelingen voor participatie van gehandicapten.
- 59 Vraag 14
Op welke wijze zullen sociale partners gaan kijken naar de dekking van bepaalde risico's zoals arbeidsongeschiktheid en het nabestaandenrisico?
- Antwoord
Bij de behandeling van de Pensioenwet is een motie aangenomen (kamerstukken II 2006/07, 30 413, nr. 73) waarin de regering is verzocht in overleg te treden met de sociale partners en afspraken te maken over de wijze waarop een fatsoenlijke dekking kan worden bereikt van het nabestaandenpensioen en het invaliditeitspensioen, en het resultaat daarvan in januari 2008 aan de Tweede Kamer aan te bieden. Het nabestaandenpensioen en het invaliditeitspensioen zullen aan de orde komen in het onder auspiciën van de SER georganiseerde Nationale Pensioendebat waarover de regering in januari 2008 zal rapporteren.
- 60 Vraag 14
Welke maatregelen neemt de regering om fraude en illegale tewerkstelling hard en effectief aan te pakken?
- Antwoord
De afgelopen jaren is veel in gang gezet om de aanpak van fraude en illegale tewerkstelling effectiever te maken. Het aantal inspecties van de Arbeidsinspectie op illegale arbeid steeg van 3900 (2003) naar ruim 11.000 (2006). De introductie van de bestuurlijke boete voor illegale arbeid in 2005 heeft geleid tot van verhoging van de boetebedragen van gemiddeld €980 naar maximaal €8000 per illegale werknemer. Begin mei dit jaar zijn in het kader van het flankerend beleid vrij verkeer voor werknemers uit Midden- en Oost-Europese landen (MOE-landers) onder meer de bestuurlijke boete Wet minimumloon een minimumvakantiebijslag (WML) en het meldpunt voor sectoren voor niet naleving van regelgeving van start gegaan. De benodigde inspectiecapaciteit voor toezicht op de naleving van de WML komt uit de vrijval van capaciteit in verband met de legalisering van de tewerkstelling van MOE-landers vanaf mei 2007. De laatstgenoemde maatregelen zijn recent of zeer recent van start gegaan en moeten deels hun effect nog hebben.
- Hier bovenop worden in 2008 initiatieven genomen om nauwer samen te werken met gemeenten met het oog op verbetering van de spontane naleving van regelgeving. Om de controles gericht te kunnen uitvoeren wordt nog meer en beter gebruik gemaakt van risicoanalyses. De verbetering van deze analyses is een continu en dynamisch proces. Ook zullen meer interventieteamprojecten worden uitgevoerd in de door de Minister voor Wonen Wijken en Integratie erkende probleemwijken maar ook in wijken die niet daartoe behoren maar qua problematiek wel vergelijkbaar zijn. Tenslotte gaat binnenkort een voorlichtingscampagne over de Wet arbeid vreemdelingen van start. Ook deze zal bijdragen aan een betere naleving van de wet.
- 61 Vraag 14
Welke zijn volgens de regering de voorwaarden die in Europees verband gerealiseerd moeten worden om het

Nederlandse pensioenstelsel goed te laten functioneren? Op welk vlak belemmert Europese regelgeving volgens de regering op dit moment het functioneren van dit stelsel?

Antwoord

Pensioenen zijn een verantwoordelijkheid van de lidstaten. Hier geldt derhalve het subsidiariteitsbeginsel. Dit is van belang gelet op de grote verschillen in nationale pensioenstelsels en de samenhang met de arbeidsvoorwaarden alsmede het stelsel van sociale voorzieningen. Als Europese regelgeving al aangewezen zou zijn, dan mogen deze geen risico's inhouden voor de (financiële) houdbaarheid van het nationale pensioenstelsel.

62 Vraag

Kan de regering toelichten wat de concrete doelstellingen zijn voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening voor 2008 zijn (bijvoorbeeld in termen van opgeloste gevallen, percentage mensen in schulden/onder de armoedegrens) en op welke wijze de extra financiële middelen voor de gemeenten in deze en de deregulering van de langdurigheidstoelage daar precies aan bijdragen?

14

Wat wordt precies verstaan onder 'het tot een minimum beperken' van de wachtlijsten voor schuldhulpverlening in 2011? Hoeveel bedraagt dat minimum? Wat is de concrete doelstelling voor het begrotingsjaar 2008?

Antwoord

Het hebben van schulden is een belangrijke participatiebelemmerende factor. Ongeveer 80% van de mensen met een problematische schuld heeft een uitkering. Gegeven de participatiedoelstelling van de regering is het dus van groot belang dat een problematische schuld zo snel mogelijk wordt opgelost. Eén van de indicatoren om de effectiviteit van de gemeentelijke schuldhulpverlening te meten, is via de indicator 'ontwikkeling wachtlijsten'. De regering heeft er bewust voor gekozen deze doelstelling niet verder te kwantificeren. Een belangrijk argument hiervoor is dat een volledig inzicht in de ontwikkeling van de wachtlijsten op dit moment ontbreekt. De regering zal - als uitwerking van het deelakkoord Participatie ministerie SZW-VNG dat met de VNG is gesloten - de ontwikkeling van de wachtlijsten deze kabinetsperiode wel gaan monitoren. Hiertoe zal eerst een nulmeting worden gedaan. Los van het bovenstaande is de directe invloed die de rijksoverheid kan uitoefenen op het afnemen van de wachtlijsten beperkt. Ook dat is een reden om aan deze indicator geen kwantitatieve doelstelling te verbinden. De aanpak van de wachtlijsten voor schuldhulpverlening - in welke omvang dan ook - maakt onderdeel uit van de brede inzet van de regering om schuldenproblematiek te voorkomen en te verhelpen. Het beschikbaar stellen van extra middelen voor schuldhulpverlening is naast een uitgebreid palet van maatregelen één van de acties die de regering heeft ondernomen. Voor het complete overzicht van de maatregelen verwijst ik u naar de brief van de regering d.d. 19 oktober (kamerstukken II 2007/08, 24 515, nr. 119).

63 Vraag

Hoe kwalificeert de regering het door haar gepresenteerde gegeven dat de spreiding van de inkomens in Nederland in internationaal opzicht klein is? Welke maatstaven hanteert zij daarbij? Wat is de doelstelling van de regering voor de spreiding van inkomens in Nederland en welke indicatoren worden daarbij gebruikt?

14

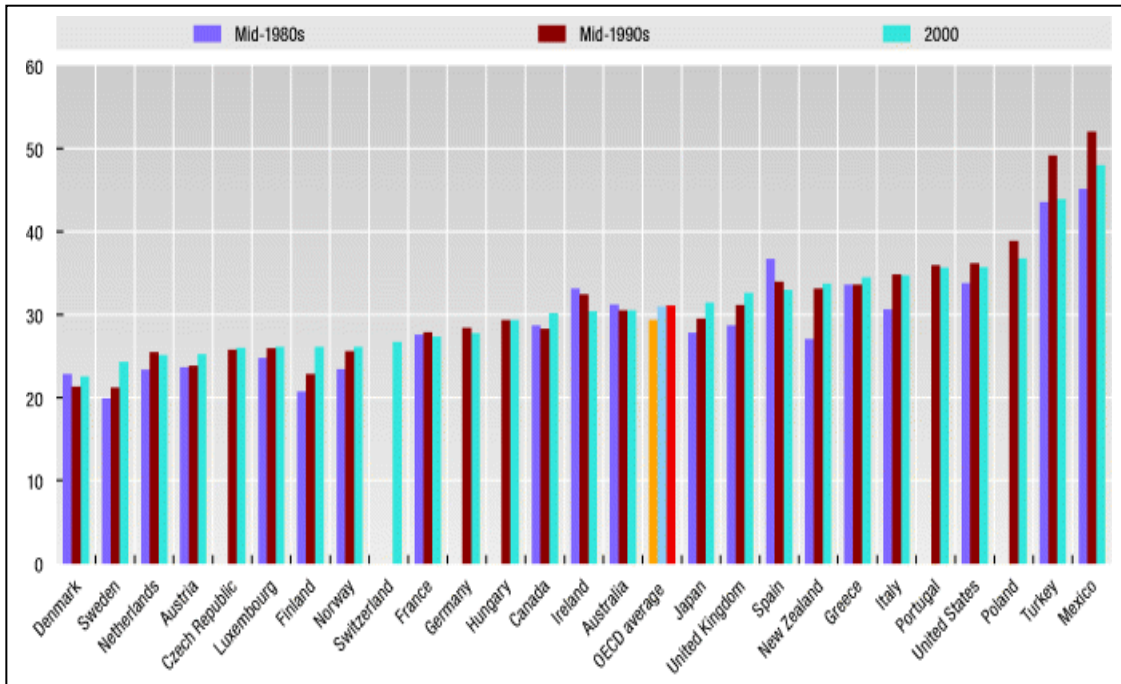
Antwoord

De gangbare indicator voor de inkomensspreiding is de Gini-coëfficiënt. Hieronder is ter illustratie een grafiek van de OECD (OECD-factbook 2007) opgenomen met de Gini-coëfficiënt. Een lage Gini-coëfficiënt betekent dat de inkomensgelijkheid relatief groot is. Nederland behoort tot de landen met de laagste Gini-coëfficiënten, samen met Zweden en Denemarken.

De regering heeft geen doelstellingen en indicatoren ten aanzien van de spreiding van inkomens in Nederland of in internationaal perspectief. De regering streeft wel naar een zo evenwichtig mogelijk over de verschillende inkomensgroepen gespreide inkomensontwikkeling, maar onderkent eveneens dat spreiding noodzakelijk is voor activering (werken moet lonen). De indicatoren voor deze laatste doelstelling staan in artikel 41.

In een evenwichtige inkomensverdeling worden de lasten en lusten eerlijk verdeeld. In jaren (zoals 2008) waarin de koopkracht tegenvalt, worden sociale minima en ouderen met een laag inkomen zoveel mogelijk ontzien. In jaren waarin er sprake is van een robuuste autonome koopkrachtontwikkeling (zoals verwacht in de resterende kabinetsperiode), kan de nadruk meer liggen op het vergroten van de arbeidsmarktprikkels. Dit laatste is essentieel zodat werken blijft lonen.

Distribution of household disposable income among individuals, Measure by Gini coefficients

64 Vraag Is de regering van mening dat er door de deregulering een toename van de vraag naar de langdurigheidstoelage gaat plaatsvinden? 15

Antwoord

Gemeenten krijgen ruimere bevoegdheden om de doelgroep van de langdurigheidstoelage zelf af te bakenen. Zij kunnen er zelf voor kiezen de doelgroep te vergroten ten opzichte van de huidige situatie of dat niet te doen. Tussen de overheden (rijk en gemeenten) zijn afspraken gemaakt over wederzijdse inspanningen o.a. in verband met armoedebestrijding. Daar maakt ook de deregulering van de langdurigheidstoelage deel van uit. Het bijbehorende financiële kader is vastgelegd in het bestuurlijk akkoord en in het beleidsprogramma 2007-2011 van deze regering (kamerstukken II 2006/07, 31 070).

65 Vraag De overheveling van de heffingskorting wordt afgebouwd voor bepaalde groepen vanaf 2009: zal de netto-netto koppeling dan plaatsvinden aan het bedrag dat een alleenverdiener krijgt, inclusief de complete heffingskorting van zijn/haar partner? Of zal de netto-netto koppeling plaatsvinden aan een (echt)paar van wie ieder precies 50% van het minimumloon verdient? 15

Antwoord

De netto uitkeringen blijven gekoppeld aan de netto ontwikkeling van het wettelijk minimumloon van een alleenverdiener, inclusief de complete heffingskorting van zijn/haar partner. De koppelingssystematiek wijzigt niet. De bedoeling van de afbouw van de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting is om het voor een gezin financieel lonender te maken om allebei te gaan werken; het is geen uitkeringsverlaging.

66 Vraag Beschikt de regering over actuele cijfers (2007) over het aantal kinderen dat in armoede leeft? Zo ja, hoe zien die eruit? Zo nee, is de regering dan bereid het aantal kinderen dat in kaart te brengen, in samenspraak met Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)? 15

Antwoord

Nee, actuele cijfers zijn niet bekend. De meest recente cijfers over het aantal kinderen in een huishouden met een laag inkomen dateren van 2004 (SCP Armoedeb Bericht 2006). De regering ziet armoede niet alleen als een financiële kwestie. Belangrijker is of kinderen voldoende kansen krijgen om te participeren. De regering zal dan ook SCP vragen een onderzoek te doen naar de bredere aspecten van sociale uitsluiting bij kinderen.

67 Vraag 15
Is aan de regering bekend welk percentage van de kinderen die in armoede leven, om financiële redenen geen lid zijn van een (sport- of andersoortige) vereniging of muziekschool, zodat maatregelen genomen kunnen worden om dit percentage in deze kabinetsperiode te halveren? Zo ja, hoe hoog is dit percentage? Zo nee, is de regering dan bereid dit vanaf heden jaarlijks in kaart te brengen?

Antwoord

Nee, die cijfers zijn niet bekend. De regering zal het SCP vragen een onderzoek te doen naar de bredere aspecten van sociale uitsluiting bij kinderen.

68 Vraag 15
Welk inkomenscriterium wenst de regering te gebruiken om het aantal kinderen dat in armoede leeft aan af te meten? Het criterium 'modest but adequate' van het SCP?

Antwoord

De regering ziet armoede niet alleen als een financiële kwestie. Armoede kent verschillende oorzaken die voorkomen uit het inkomen, het gedrag, de maatschappij en vooral ook het toekomstperspectief, zoals de mogelijkheden om met het vinden van werk uit de armoede te komen. De regering is daarom ook geen voorstander van het hanteren van één bepaalde armoedegrens, maar heeft de voorkeur voor een breed palet aan indicatoren. In dit kader is het daarom beter de term 'sociale uitsluiting' te gebruiken, die omvat meer dan alleen een financieel criterium.

69 Vraag 15
Welke middelen en faciliteiten hebben gemeenten om te helpen bij problemen?

Antwoord

Armoedebestrijding is een zeer breed begrip. Re-integratie is bijvoorbeeld een (zeer belangrijke) vorm van armoedebestrijding. Hetzelfde geldt voor bijzondere bijstand, kwijtschelding van lokale heffingen en activiteiten gericht op voortijdige schoolverlaters. De middelen die gemeenten inzetten voor bijzondere bijstand en armoedebestrijding zijn in belangrijke mate afkomstig uit de algemene uitkering van het gemeentefonds. In het bestuursakkoord tussen het Rijk en de VNG van 4 juni 2007 is de ambitie uitgesproken om in de periode 2008-2011 een extra impuls te geven aan het bestrijden van armoede en het terugdringen van het aantal huishoudens met problematische schulden. Om de afspraken financieel te ondersteunen stelt de regering een bedrag oplopend tot €80 mln structureel beschikbaar. Daarnaast komt in zowel 2008 als 2009 €40 mln beschikbaar gericht op de sociale insluiting van kinderen (motie Van Geel).

In het bestuurlijk akkoord is afgesproken deze middelen onderdeel te laten van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit geldt zit in het zogeheten accres en betreft dus algemene middelen. Tussen de overheden (rijk en gemeenten) zijn afspraken gemaakt over wederzijdse inspanningen o.a. in verband met armoedebestrijding en er is in dat verband ook een reeks middelen genoemd. Deze zijn vastgelegd in het bestuurlijk akkoord en in het beleidsprogramma 2007-2011 van deze regering (kamerstukken II 2006/07, 31 070). In dat kader weten rijk en gemeenten zich verbonden.

Naast deze middelen zijn de extra middelen voor schuldhulpverlening (amendementen Noorman-den Uyl en Verburg) vanaf 2008 toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds.

In deze tabel staan de middelen voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening genoemd. Deze bedragen zijn niet geoormerkt.

Beschikbare middelen (x €1 mln)	2007	2008	2009	2010	2011	Totaal
Schuldhulpverlening	31,45	19,05	15,05	0	0	65,55
Armoede en schulden	0	5	10	60	80	155
Armoede kinderen	0	40	40	0	0	80
Totaal	31,45	64,05	65,05	60	80	300,55

70 Vraag 15
Hoeveel budget is er voor armoedebestrijding, kan dat gespecificeerd worden en welk deel is al dan niet geoormerkt?

- Antwoord
Zie het antwoord op vraag 69 over armoedebestrijding
- 71 Vraag 15
Wat is de ontwikkeling van het budget voor armoedebestrijding in de afgelopen tien jaar?
- Antwoord
Zoals uiteengezet in het antwoord op vraag 69 is er geen sprake van een specifiek budget voor armoedebestrijding.
- 72 Vraag 15
Welk aandeel van het budget voor de begroting SZW is besteed aan armoedebestrijding de afgelopen tien jaar?
- Antwoord
Zie het antwoord op vraag 71 over armoedebestrijding
- 73 Vraag 15
Hoeveel mensen staan er op een wachtlijst voor schuldhulpverlening?
- Antwoord
Zie het antwoord op vraag 62 over schuldhulpverlening
- 74 Vraag 15
Hoeveel geld wordt besteed aan schuldhulpverlening en hoe heeft zich dat de afgelopen jaren ontwikkeld?
- Antwoord
Dat is niet bekend. Schuldhulpverlening is geen wettelijke taak. Het is aan gemeenten om te bepalen of en in welke mate zijn aan schuldhulpverlening doen. Om deze reden is met de inwerkingtreding van de WWB besloten om hierover geen informatie meer uit te vragen (derapportage). Tot dat moment was informatie over de gemeentelijke uitgaven aan schuldhulpverlening beschikbaar via de Monitor Gemeentelijk Armoedebeleid (MGA). De laatste MGA is eind 2004 verschenen. Deze MGA rapporteerde over kalenderjaar 2002. De totale directe uitgaven schuldhulpverlening bedroegen toen €49 mln (€35,8 mln in 2000 en €40,2 mln in 2001). De onderzoekers merkten daarbij op dat er waarschijnlijk sprake was van een onderschatting, omdat de inzet van eigen personeel niet altijd uit de gemeenterekening viel af te leiden.
- 75 Vraag 15
Welk deel van de schuldhulpverlening vindt plaats in het minnelijk traject en welk in het wettelijk traject?
- Antwoord
In de brief aan de Tweede Kamer van 15 mei 2007 over armoede en schulden is geconstateerd dat er weinig tot geen landelijk dekkende beleidsinformatie bestaat over minnelijke schuldhulpverlening. Ik vind dat deze informatie er moet komen. Zonder beleidsinformatie is het niet mogelijk om goede analyses te maken en signalen die ik ontvang te kunnen duiden. Ik zal in overleg met betrokken instanties bezien hoe de informatie die beschikbaar is gebundeld en aangevuld kan worden, zodat er een beter en vollediger zicht ontstaat op de werking, effectiviteit en kwaliteit van schuldhulpverlening. Inmiddels is een offertetraject hiertoe gestart. Ik verwacht dat dit onderzoek medio 2008 zal zijn afgerond.
In onderstaande tabel treft u een overzicht aan van het aantal getroffen minnelijke en wettelijke regelingen in de afgelopen 10 jaar. Ik wijs er op dat wat betreft het minnelijke traject geen volledig beeld gegeven kan worden. De onderstaande tabel is gebaseerd op cijfers van de Nederlandse Vereniging van Volkskrediet. Haar leden behandelen naar schatting ongeveer de helft van het aantal verzoeken om een schuldregeling.¹

¹ Nadja Jungmann, 'De WSNP: bedoelde en onbedoelde effecten op het minnelijk traject' (Leiden university press, 2006). Bron voor de jaren 2005 en 2006 is jaarverslag NVVK 2006.

jaar	Minnelijk traject ²	Wettelijk traject ³
1997	11.673	-
1998	11.059	50
1999	7.983	6.489
2000	7.022	8.754
2001	5.973	8.804
2002	5.763	9.624
2003	5.300	10.763
2004	3.500	14.165
2005	4.537 ⁴	14.797
2006	7.341 ⁵	15.115

76 Vraag 15
Wat is de ontwikkeling van aantal schuldhulpverleningstrajecten in het minnelijk traject en het aantal in het wettelijk traject van de afgelopen tien jaar?

Antwoord

Zie het antwoord bij vraag 75 over schuldhulpverlening

77 Vraag 15
Welke streefcijfers hanteert de regering als het gaat om het aandeel minnelijke trajecten ten opzichte van het totaal aantal schuldhulpverleningstrajecten?

Antwoord

Het uitgangspunt van deze regering is dat de WSNP zou moeten fungeren als vangnet voor die schuldenaren voor wie het niet mogelijk is te komen tot een minnelijke schuldregeling met diens schuldeisers. Deze situatie is nog niet bereikt. Vandaar ook dat de regering inzet op een verdere versterking van de effectiviteit van het minnelijk traject. De regering hanteert daarbij - onder meer vanwege het ontbreken van een eenduidig landelijk beeld - geen streefcijfers.

78 Vraag 15
De spreiding in inkomens is in internationaal perspectief bijzonder klein. Waarom heeft de regering dan toch besloten de aftrekbaarheid van pensioenpremies af te toppen op €185.000. Welk probleem wordt hiermee opgelost? Hoe beoordeelt de regering de kritiek dat deze maatregel het vergrijzingsprobleem vergroot i.p.v. verkleint omdat toekomstige belastinginkomsten naar voren worden gehaald?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 15 over de aftrekbaarheid van pensioenpremies

79 Vraag 16
Wat zijn nu precies de concrete doelstellingen, uitgewerkt in indicatoren, voor de hoofdlijn Internationaal in de beleidsagenda? Waar kan de Tweede Kamer de regering over 2008 op afrekenen op dit punt bij de jaarverantwoording?

Antwoord

Er zijn diverse eerder vastgelegde (inter)nationale doelstellingen, die in tabel 42.8 van de beleidsagenda zijn opgenomen. Het gaat om:

- Netto arbeidsparticipatie van 70% in 2012
- Netto arbeidsparticipatie van ouderen van 45% in 2010
- Netto arbeidsparticipatiegraad van vrouwen van 65% in 2010
- Een toename van de netto arbeidsparticipatie van allochtonen die evenredig is aan de toename voor autochtonen
- Een werkloosheidspercentage jongeren dat minder is dan 2 maal de gemiddelde werkloosheid.

² Ibidim, jaren 1997 tot en met 2004. Bron voor de jaren 2005 en 2006 is jaarverslag NVVK 2006.

³ Monitor WSNP, 2^e meting, november 2006.

⁴ Aantal schuldregelingen dat doorloopt na de 120 dagen-termijn. Bron: jaarverslag NVVK 2006

⁵ Ibidim.

- 80 Vraag 17
Wat betekent 'het tot een minimum beperken' van de wachtlijsten voor schuldhulpverlening in 2011, kan de regering dit concreet maken?
- Antwoord
Zie het antwoord op vraag 62 over schuldhulpverlening
- 81 Vraag 17
Welk concreet doel met wachtlijsten voor de schuldhulpverlening formuleert de regering?
- Antwoord
Zie het antwoord op vraag 62 over schuldhulpverlening
- 82 Vraag 17
Tabel 2.1 (doelstellingen beleidsprogramma 2007-2011) heeft betrekking op de volledige kabinetsperiode. Welke doelen wilt u concreet hebben behaald op 31 december 2008? Kan de regering deze doelen uitwerken in concrete prestatie- of effectindicatoren en voorzien van streefcijfers, zodat de Tweede Kamer bij de verantwoording over 2008 inzicht heeft in de resultaten op de beleidsprioriteiten van de regering en haar hierop kan aanspreken?
- Antwoord
Zie de antwoorden op de vragen 8, 9 en 10 over de beleidsdoelen 2008
- 83 Vraag 18
Hoe kunnen gemeenteraadsleden zien hoeveel geld er extra naar hun gemeente vloeit via het gemeentefonds voor armoede, schuldhulpverlening en bijzondere bijstand in de afzonderlijke jaren 2008 t/m 2011?
- Antwoord
Gemeenteraadsleden (en alle andere burgers met een internetverbinding) kunnen de webpagina's van het ministerie van SZW raadplegen. In de rubriek armoedebestrijding is bij kort nieuws een bericht opgenomen waar lijsten bij horen die inzichtelijk maken welk middelen bij indicatie beschikbaar zijn via het gemeentefonds: http://gemeenteloket.szw.nl/index.cfm?fuseaction=dsp_document&link_id=128240.
- 84 Vraag 18
Worden de extra middelen voor armoede, schuldhulpverlening en bijzondere bijstand via het gemeentefonds verspreid via een methode waarbij het aantal lage inkomens en/of bijstandsgerechtigden in de gemeente extra zwaar weegt? Hoe werkt de verdelingsmethode voor deze extra middelen?
- Antwoord
De middelen zijn verdeeld via twee maatstaven in het gemeentefonds, namelijk de maatstaf bijstandsontvangers en de maatstaf huishoudens met een laag inkomen. Dat betekent dus dat die twee maatstaven in het gemeentefonds meer gewicht krijgen: per bijstandsontvanger en per huishouden met een laag inkomen wordt meer geld verdeeld. Zie ook het antwoord op vraag 69 over schuldhulpverlening.
- 85 Vraag 18
Waar is de reservering op de aanvullende post bij Financiën voor bedoeld?
- Antwoord
De reservering op de aanvullende post bij Financiën in tabel 2.2 (pagina 18) is bedoeld voor de financiering van beleid in het kader van pijler 4 (WAO/WIA-brugbanen / participatie en onderkant arbeidsmarkt) uit het Coalitieakkoord. Deze middelen worden in jaartranches met doorwerking naar latere jaren uitgedeeld aan de betrokken departementen op basis van concreet uitgewerkte plannen. Voor 2008 heeft die uitdeling plaatsgevonden en in de begroting 2008 opgenomen. Over de inzet van de gereserveerde middelen van latere jaartranches op de aanvullende post worden in de volgende begrotingen voorstellen gedaan.
- 86 Vraag 19
Het amendement Mosterd-Verbeet voorzag in een tweejarige financiering. Waarom leidde aanneming van het amendement niet tot aanpassing van de ontwerp-begroting voor 2008?
- Antwoord
Het amendement Mosterd-Verbeet (kamerstukken II, 2006/07, 30 800 XV, nr. 28) leidde tot de Tijdelijke regeling

pensioenverevening bij scheiding. De door de Tweede Kamer aangedragen dekking voorzag in een dekking van €32,5 mln uit de begroting 2007 en €32,5 mln uit de begroting 2008 waarbij de uitkering in twee gedeelten zou worden uitgekeerd. Omdat later de mogelijkheid zich voordeed om €32,5 mln te dekken uit de onderuitputting 2006 op artikel 99 'nominaal' (de dekking uit de begroting 2008 kan daarmee vervallen) kan de uitkering alsnog geheel in 2007 plaatsvinden. Dit is geregeld met de Wijziging van de begrotings-staten van SZW voor het jaar 2006 (2^e suppletore begroting 2006, kamerstukken II, 2006/07, 30 885 XV, nr. 1).

- 87 Vraag 19
Voorzieningen ESF: Waarom wordt een voorziening van €240 mln getroffen?

Antwoord

In de Begroting van SZW van 2007 is i.v.m. de verwachte overschrijding van het ESF3-budget als gevolg van de loketsluiting in 2005 op artikel 99 reeds een voorziening getroffen van €140 mln. Met de uitspraak in hoger beroep in januari 2007 door de Raad van State over het precieze moment van loketsluiting zijn nog meer aanvragen in behandeling genomen, zodat de voorziening is uitgebreid met €240 mln. Het totaalbedrag van de voorziening (€380 mln) is in de begroting 2008 zichtbaar gemaakt in artikel 47.

- 88 Vraag 19
Kan de regering alsnog kort de mutaties toelichten in de aansluitingstabel uitgaven begroting 2007 naar begroting 2008? Wat is de reden voor het onderscheid dat gemaakt wordt in de aansluitingstabel uitgaven begroting 2007 naar begroting 2008 tussen mutaties Coalitieakkoord en mutaties Miljoenennota?

Antwoord

De aansluitingstabellen uitgaven begroting 2007 naar begroting 2008 zijn gebaseerd op de rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën. In de aansluitingstabellen staat aangegeven op welke artikelen de mutaties betrekking hebben. De gevraagde toelichtingen staan in de verdiepingsbijlage van de begroting bij de in de aansluitingstabel genoemde artikelen.

Door het onderscheid tussen mutaties Coalitieakkoord en mutaties Miljoenennota wordt zichtbaar welke mutaties het gevolg zijn van afspraken in het Coalitieakkoord en welke mutaties het gevolg zijn van beleid gepresenteerd in de Miljoenennota. Ook hier betreft het vorm-eisen van het Ministerie van Financiën.

- 89 Vraag 19
Welke gevolgen heeft de motie-Van Geel c.s. (algemene beschouwingen van september 2007) voor de tabellen 2.3 tot en met 2.5?

Antwoord

In de tabellen 2.3 tot en met 2.5 zijn financiële mutaties opgenomen die bekend waren op het moment van het aanbieden van de ontwerpbegroting 2008 aan de Tweede Kamer. De gevolgen van de motie van Geel worden niet meer in deze tabellen verwerkt maar zullen worden opgenomen in de Voorjaarsnota/1e suppletore begrotingswet 2008 en vervolgens in de aansluitingstabel die wordt opgenomen bij de ontwerpbegroting 2009.

- 90 Vraag 22
Wat zijn de concrete doelstellingen voor 2008 voor de arbeidsparticipatie?

Antwoord

Zie het antwoord bij vraag 1

- 91 Vraag 22
Wat verstaat de regering onder een evenwichtige inkomensontwikkeling? Wat is de doelstelling van de regering voor de spreiding van inkomens in Nederland, los van de inkomensontwikkeling, en welke indicatoren worden daarbij gebruikt?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 63 over een evenwichtige inkomensontwikkeling

- 92 Vraag 22
Wat is de reden dat sommige koopkrachtontwikkelingen niet worden meegenomen in de standaardkoopkrachttabel? Is het mogelijk een koopkrachttabel te construeren die wel meer recht doet aan de reële koopkrachtontwikkelingen voor de diverse groepen?

Antwoord

De standaardkoopkrachttabel is een vereenvoudigde weergave van de daadwerkelijke koopkrachtontwikkeling. De werkelijke koopkracht is van veel factoren afhankelijk. Onder meer is zij afhankelijk van dynamische invloeden, zoals het vinden van een baan en het krijgen van een kind. Dergelijke effecten zijn niet opgenomen in de standaardkoopkrachttabel. De cijfers uit de tabel hebben betrekking op huishoudens waarin gedurende een jaar niets verandert in de individuele omstandigheden.

Daarnaast zijn er vaak specifieke koopkrachteffecten die niet voor iedereen gelden, maar wel voor sommige groepen. In principe is het mogelijk daar inzicht in te geven. In 2008 zou bijvoorbeeld gekozen kunnen worden voor aparte tabellen voor mensen die geen gebruik maken van de buitengewone uitgavenaftrek, voor mensen die hier wel gebruik van maken en zeer veel specifieke uitgaven hebben, voor mensen die profiteren van gratis schoolboeken, voor relatief gezonde mensen en voor mensen die veel medicijnen gebruiken, etcetera. Een dergelijke hoeveelheid tabellen zou het inzicht in de totale koopkrachtontwikkeling overigens niet noodzakelijkerwijs vergroten. Om toch inzicht te krijgen in de verschillende maatregelen die eveneens van invloed zijn op de koopkrachtontwikkeling, zijn deze maatregelen opgenomen en toegelicht in de bijlage inkomensbeleid 2008 (bijlage 8.5 bij de begroting).

Daarnaast gebruiken het Centraal Planbureau en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een zogenoemde puntenwolk om inzicht te krijgen in de spreiding van de koopkrachteffecten. Ook een puntenwolk geeft echter geen volledig inzicht in de vraag hoe vaak een punt voorkomt (10.000 exact dezelfde punten, zie je maar 1 keer) en welke groep dat betreft. Mede daarom biedt een puntenwolk weinig houvast voor politieke sturing. Voor een voorbeeld voor een puntenwolk wordt verwezen naar figuur 4.4 in de Macro Economische Verkenning 2008 van het Centraal Planbureau.

93 Vraag

Zijn de indicatoren in de koopkrachteffectentabel (41.2) op te vatten als prestatie-indicatoren, dat wil zeggen dat de regering actief stuurt/ingrijpt op deze indicatoren en de bijbehorende cijfers als streefcijfers zijn te kwalificeren? Zo nee, waarom niet en wat zijn dan wel de indicatoren waarop de Tweede Kamer de regering op aan mag spreken?

22

Antwoord

De indicatoren zijn geen prestatie-indicatoren, maar economische prognoses. Deze zijn sterk afhankelijk van externe factoren, zoals de inflatie, de ontwikkeling van pensioenpremies en de loonontwikkeling. Op pagina 22 van de begroting is uiteengezet dat de beslissing om het koopkrachtbeeld al dan niet bij te sturen altijd een afweging is tussen het streven naar een evenwichtige inkomensverdeling, de bestrijding van de armoedeval en evenwichtige overheidsfinanciën.

94 Vraag

Wat is de lage-inkomensgrens voor een paar, een alleenstaande en een alleenstaande ouder in euro's in 2008 en de te verwachten lage-inkomensgrens in 2009?

22

Antwoord

Het CBS en SCP gebruiken de zogenoemde lage-inkomensgrens voor het meten van armoede. Deze grens is gebaseerd op het bijstandsniveau in 1979 en volgt voor de jaren daarna de inflatie. De lage-inkomensgrens is voor het jaar 2004 opgenomen in het Armoedeb Bericht 2006 van CBS/SCP. In onderstaande tabel zijn daarnaast de prognoses voor 2008 en 2009 opgenomen.

Lage inkomensgrens (exclusief huurtoeslag en afgerond op euro's)

	Alleenstaande	Paar, 0 kinderen	Paar, 1 kind	Paar, 2 kinderen	Alleenstaande ouder, 1 kind	Alleenstaande ouder, 2 kinderen
2004	860	1170	1430	1610	1140	1290
2008	920	1260	1540	1730	1220	1390
2009	940	1280	1570	1760	1250	1420

95 Vraag

Wat is de hoogte van het sociaal minimum voor een paar, een alleenstaande en een alleenstaande ouder in euro's in 2008 en de te verwachten hoogte van het sociaal minimum in 2009?

22

Antwoord

De hoogte van het netto sociaal minimum is in 2008 €10.629 voor alleenstaanden, €13.666 voor alleenstaande ouders en €15.184 voor paren. Dit is exclusief toeslagen en kinderbijslag. In 2009 is de op dit moment verwachte hoogte van het netto sociaal minimum €10.893 voor alleenstaanden, €14.005 voor alleenstaande ouders en €15.561 voor paren.

- 96 Vraag 24
Welke inflatieverhogende maatregelen worden met een half jaar uitgesteld om de stijging van de inflatie te beperken en welk budgettair belang is daarmee gemoeid?

Antwoord

Onderstaande tabel geeft de inflatieverhogende maatregelen die ter beperking van de inflatie in 2008 worden uitgesteld naar 2009 en het budgettair beslag dat gemoeid is met deze maatregelen.

Inflatieverhogende maatregelen verschoven naar 2009	Budgettair beslag in miljoenen euro's
Vliegticketbelasting	89
Taakstellende verhoging milieuvriendelijke energie	177
Verpakkingenbelasting	125
Accijns alcohol en tabak	100
BTW kermissen 2008 wordt alcohol en tabak 2009	100

Het betreft de heffing op vliegtickets, de taakstellende verhoging van de belasting op milieuvriendelijke brandstoffen en energie, de introductie van de verpakkingenbelasting en de verhoging van de accijns op alcohol en tabak. Daarnaast wordt afgezien van de voorgenomen afschaffing van het verlaagde tarief omzetbelasting voor kermissen etc. in 2008. In plaats daarvan wordt de accijns op alcohol en tabak in 2009 extra verhoogd.

- 97 Vraag 25
Welke maatregelen uit het coalitieakkoord hebben naar verwachting substantiële effecten op de koopkrachtontwikkeling in de periode 2008-2011, maar zijn niet verwerkt in tabel 41.2? Kan de regering per niet verwerkte maatregel toelichten of het effect ervan op de koopkracht positief (+), negatief (-) of ambigu (+/-) is?

Antwoord

2008

Deze maatregelen staan voor 2008 vermeld in bijlage 8.5 van de begroting, op één ommissie na. Ook de differentiatie voor de fiscale bijtelling voor de auto van de zaak naar milieukeurmerken leidt tot inkomenseffecten. Mensen met een milieuvriendelijke auto gaan erop vooruit (+). De bijtelling gaat van 22% naar 14%. De overige mensen gaan erop achteruit (-). De bijtelling gaat van 22% naar 25%. Daarnaast is als gevolg van de motie Van Geel extra geld uitgetrokken voor armoedebestrijding voor gezinnen met kinderen in 2008 en 2009 (+), worden de schoolboeken in het voortgezet onderwijs in 2008 reeds geheel gratis (+) en wordt de kansspelbelasting hoger in 2008 (-).

2008-2011

In paragraaf 8.5.4 van de begroting staan ook de voorgenomen wijzigingen voor 2008-2011 die betrekking hebben op kinderen, wonen en zorg. Hierbij is aangegeven of sprake is van een positieve of een negatieve ontwikkeling. Daarnaast zijn de maatregelen in het Belastingplan van belang, zoals de geleidelijke beperking van de overheveling van de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting (-), aanpassing eigenwoningforfait (-), aftoppen aftrekbaarheid pensioenaanspraken (-) en de verhoging van de drankaccijnsen (-). De motie Van Geel werkt ook door in de koopkracht van 2009-2011, zie hiervoor ook het antwoord op vraag 272.

- 98 Vraag 25
Waarom is het rapport 'Opbouw en samenstelling inkomenskengetallen' niet digitaal beschikbaar op de site van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid?

Antwoord

Het ministerie zal zo snel mogelijk dit rapport digitaal ter beschikking stellen.

- 99 Vraag 25
Welke koopkrachtontwikkelingen komen niet tot uiting in de standaardkoopkrachttabel?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 97 over de koopkrachtontwikkeling

- 100 Vraag 26

Is in tabel 41.2 ook het effect van afschaffing van de Awf-premie voor werknemers en de verhoging van de BTW met 1% (beide in 2009) meegenomen? Zo nee, wat is dan het partiele effect van deze maatregelen boven op de koopkrachtcijfers in de tabel?

Antwoord

Het effect van zowel de afschaffing van de Awf-premie als de verhoging van de BTW is meegenomen in de berekening van de koopkrachtcijfers. Het afschaffen van de Awf-premie heeft direct invloed op het bruto-nettotraject. De verhoging van de BTW is in het koopkrachtcijfer meegenomen door het verhogen van de inflatie.

101 Vraag

26

Kan de regering een tabel maken waarin voor de actieven (de 'hard werkende Nederlanders') wordt vermeld welke koopkrachtstijging zij in de vierjaarsperiode 2004 t/m 2007 (de vorige kabinetsperiode) hebben ondervonden, en welke koopkrachtstijging voor hen geprognosticeerd wordt voor de periode 2008-2011 (de huidige kabinetsperiode)?

Antwoord

In onderstaande tabel worden de verschillende cijfers vergeleken. De vooruitzichten voor de koopkracht van actieven zijn gunstiger in deze kabinetsperiode. Een uitzondering geldt voor alleenverdieners met kinderen. Voor alleenverdieners die zijn geboren na 1972 waarvan het jongste kind ouder is dan 6 jaar, kan de koopkracht minder hard stijgen dan in de voorgaande kabinetsperiode als gevolg van de beperking van de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting.

Koopkrachteffecten		
Actieven	Prognose gemiddelde standaardkoopkracht 2004-2007 per jaar	Prognose gemiddelde standaardkoopkracht 2008-2011 per jaar
Alleenverdiener met kinderen		
modaal	¼	1¼ **
2 x modaal	¾	¾ **
Tweeverdieners		
modaal + ½ x modaal met kinderen	¼	1¼
2 x modaal + ½ x modaal met kinderen	¾	1
modaal + modaal zonder kinderen	0	1¼
2 x modaal + modaal zonder kinderen	-¼	1¼
Alleenstaande		
minimumloon	¼*	1
modaal	0	1¼
2 x modaal	-¼	1¼
Alleenstaande ouder		
minimumloon	-¼*	3½
modaal	1	2 ¼

Bron: berekening SZW.

* Vanwege de bezuiniging op de huursubsidie kan de daadwerkelijke koopkracht voor deze groepen negatiever uitvallen.

** De overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting wordt met ingang van 2009 geleidelijk afgebouwd. Voor een alleenverdiener met een modaal inkomen is het inkomenseffect hiervan -0,5% per jaar en voor een alleenverdiener met een 2*modaal inkomen -0,3%. Dit effect is nog niet opgenomen in het standaardbeeld omdat het grootste deel van de groep onder het overgangsrecht valt. Er geldt namelijk een uitzondering voor ouders met jonge kinderen en voor mensen die geboren zijn voor 1972.

102 Vraag

26

Wat zijn de koopkrachteffecten voor een WAO-er met een WAO uitkering van €13.400 bruto en een aanvullende private arbeidsongeschiktheidsuitkering van €14.600?

Antwoord

De standaardkoopkrachtontwikkeling van deze WAO-er bedraagt in 2008 1%. WAO-ers die in 2008 in aanmerking komen voor compensatie van hun eigen risico gaan er 1½ % in koopkracht op vooruit. Deze stijging wordt onder meer veroorzaakt doordat het uitkeringspercentage van de WAO-uitkering per 1 juli 2007 is verhoogd van 70% naar 75%. Het effect hiervan slaat voor de helft neer in 2008.

103 Vraag

26

Wat zijn de koopkrachteffecten voor een 100% Wajong-gerechtigde zonder neveninkomsten?

Antwoord

De standaardkoopkrachtontwikkeling van een 100% Wajong-gerechtigde zonder neveninkomsten bedraagt in 2008 -¼ %. Wajongers die in 2008 in aanmerking komen voor compensatie van hun eigen risico gaan er ½ % in koopkracht op vooruit. Dit effect wordt veroorzaakt door hogere betalingen aan ziektekosten, een lagere aftrek voor buitengewone uitgaven en de hogere inflatie.

- 104 Vraag 26
Hoe kwalificeert de regering de ontwikkelingen in respectievelijk de werkloosheidsval, de herintredersval en de deeltijdval?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 93 over koopkrachteffecten

- 105 Vraag 27
Waarom heeft de regering geen maatregelen genomen om de deeltijdval te verminderen, hoewel zij wel (op pagina 9) de conclusie trekt dat het onbenutte arbeidspotentieel voor het grootste deel zit bij vrouwen die niet of in deeltijd arbeid verrichten?

Antwoord

De regering heeft wel degelijk maatregelen genomen om de deeltijdval te verminderen. Deze treden echter pas in werking in 2009. Het gaat hierbij om de invoering van de inkomensafhankelijke arbeidskorting en de inkomensafhankelijke combinatiekorting en het afbouwen van het werknemersdeel in de WW-premie.

- 106 Vraag 27
Hoe gaat de formule luiden voor berekening van de huurtoeslag, die ertoe leidt dat pieken in de marginale druk worden voorkomen? Is sprake van één formule voor alle huishoudens, of is sprake van verschillende formules al naar gelang huishoudsamenstelling en leeftijd (onder/boven 65)?

Antwoord

Inderdaad zullen er verschillende formules komen afhankelijk van huishoudsamenstelling en leeftijd. Op dit moment geldt er een normhuur per inkomensklasse; deze wordt vervangen door een systeem met een normhuur die afhankelijk is van het werkelijke inkomen. De formule die vanaf 2008 gehanteerd wordt voor de berekening van de normhuur ligt nu al ten grondslag aan de tabellen. Los van het vervallen van de pieken in de marginale druk is dus geen sprake van een inhoudelijke wijziging.

- 107 Vraag 28
Waarom is er een werkloosheidsval, wanneer een alleenstaande ouder gaat werken voor 4 dagen? Heeft hij/zij dan geen recht op aanvullende bijstand?

Antwoord

Recht op bijzondere bijstand ontstaat wanneer men onder specifieke omstandigheden, noodzakelijke kosten heeft gemaakt (beoordeeld door gemeente). Eén van die omstandigheden is de draagkracht van de aanvrager. Een alleenstaande ouder die vier dagen op minimumloonniveau gaat werken houdt netto meer over dan een alleenstaande ouder in de bijstand en heeft daarom minder snel recht op bijzondere bijstand (de werkende alleenstaande ouder heeft namelijk recht op verschillende fiscale kortingen zoals arbeidskorting, combinatiekorting, aanvullende combinatiekorting). Daarnaast zijn er verschillende inkomensafhankelijke regelingen en werkgerelateerde uitgaven die ervoor zorgen dat de alleenstaande ouder die vier dagen werkt op minimumloonniveau niet beter af is dan de alleenstaande ouder in de bijstand. Het gaat hierbij om de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, de langdurigheidstoeslag en de kosten voor kinderopvang. Overigens verschilt de kwijtschelding van gemeentelijke regelingen per gemeente en is de afstand tot de arbeidsmarkt bepalend voor de toekenning van de langdurigheidstoeslag. Voor de berekening van het armoedevalcijfer van tabel 41.3 is uitgegaan van een alleenstaande ouder met twee kinderen tussen de 6 en 12 jaar die vier dagen per week naar de buitenschoolse opvang gaan. Deze situatie is in onderstaande tabel weergegeven:

Overzicht werkloosheidsval alleenstaande ouder in 2008 (bedragen in euro's)

	4 dagen werk op minimumloonniveau	bijstand
Netto inkomen	14.474	13.666
Ziektekosten	1.146	1.146
Zorgtoeslag	561	561
Kinderbijslag	1.867	1.867
Kindgebonden budget	994	994
Huurtoeslag	2.287	2.287
Kwijtschelding	251	577
Bijzondere bijstand*	87	451
Kosten kinderopvang	14.116	0
Kinderopvangtoeslag	13.622	0
Besteedbaar inkomen	18.879	19.255

*De bijzondere bijstand wordt, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de zorgtoeslag, niet zomaar toegekend op basis van de hoogte van het inkomen maar is afhankelijk van gemaakte, en door de gemeente als noodzakelijk bestempelde, kosten die de draagkracht overstijgen. In bovenstaande tabel is verondersteld dat de gemaakte kosten na het aanvaarden van een betaalde baan gelijk blijven.

- 108 Vraag 28
Door welke regelingen (graag illustreren met cijfervoorbeeld) wordt de inkomensdaling veroorzaakt voor een alleenstaande ouder die vanuit de bijstand 4 dagen gaat werken op minimumniveau?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 107 over alleenstaande ouders

- 109 Vraag 28
Hoe komt het dat bij de deeltijdval voor twee partners op modaal niveau de inkomensvoortgang bij overgang van 2 naar 3 dagen aanzienlijk groter is dan bij overgang van 3 naar 4 dagen?

Antwoord

De reden hiervoor is het marginale tarief in de inkomstenbelasting. Bij de overgang van 2 naar 3 dagen werk wordt het grootste deel van de extra inkomsten belast met het tarief eerste schijf (33,60% in 2008). Bij de overgang van 3 naar 4 dagen werk worden alle extra inkomsten belast in het tarief tweede schijf (41,85% in 2008).

- 110 Vraag 28
Kunnen de percentages in tabel 41.3 met betrekking tot de deeltijdval zo gelezen worden dat bij een toename van het aantal gewerkte uren met 50% (van 2 naar 3 dagen), het nettoloon in 2008 stijgt met 9%? Hoe groot is de groep die geconfronteerd wordt met de deeltijdval? Hoe beoordeelt de regering dat de deeltijdval per saldo niet verandert?

Antwoord

De tabel moet als volgt worden gelezen: bij een toename van het aantal gewerkte uren met 50% (van 2 naar 3 dagen) stijgt het totale besteedbare huishoudinkomen met 9 procent.

In het SZW werkdocument 'De armoedeval, een nieuwe kijk op een oud probleem' wordt de deeltijdval toegelicht. In principe heeft iedereen die in deeltijd (in het werkdocument gedefinieerd als 32 uur per week of minder) werkt 'last' van de deeltijdval (net zoals iedereen die werkt last heeft van de doorstroomval). Volgens bovengenoemd werkdocument waren er in 2006 ruim 2,3 miljoen personen die in deeltijd werken.

De deeltijdval verandert in 2008 per saldo niet. De regering heeft voor 2008 daartoe ook geen specifieke maatregelen getroffen. Vanaf 2009 wil de regering de deeltijdval verbeteren, onder meer door het invoeren van de inkomensafhankelijke aanvullende combinatiekorting. Hierdoor wordt meer uren werken voor de minstverdienende partner aantrekkelijker. Daarnaast wordt de inkomensafhankelijke arbeidskorting ingevoerd en wordt het werknemersdeel van de WW-premie afgebouwd.

- 111 Vraag 29
Kunnen de herintredersval en de deeltijdval ook gegeven worden voor de situatie waarin:
a: hoofd modaal inkomen heeft, partner 120% minimumloon heeft?

Antwoord a

Het gezin gaat er 26% op vooruit als de niet-werkende partner 2,5 dag gaat werken (herintredersval). Het gezin gaat er 9% op vooruit als de minstverdienende partner een dag extra gaat werken (deeltijdval). Bij beide berekeningen is rekening gehouden met de kosten en de toeslag voor kinderopvang.

b: hoofd en partner een modaal inkomen hebben?

Antwoord b

Het gezin gaat er 38% op vooruit als de niet-werkende partner 2,5 dag gaat werken (herintredersval). Het gezin gaat er 12% op vooruit als de parttime werkende partner in plaats van 2 dagen 3 dagen gaat werken. Het gezin gaat er 9% op vooruit als de parttime werkende partner in plaats van 3 dagen 4 dagen gaat werken. Bij de berekeningen is rekening gehouden met de kosten en de toeslag voor kinderopvang.

- 112 Vraag 30
Wat zijn de concrete instrumenten die door de regering worden vervat in ‘tijdelijke stimuleringsregeling leren en werken’? Is de regering bereid de aanzet zoals die er nu ligt te vertalen in harde afrekenbare prestaties binnen bepaalde termijnen?

Antwoord

De Tijdelijke stimuleringsregeling leren en werken is gericht op het realiseren van duale trajecten en EVC trajecten. Dit gebeurt door regionale samenwerking te bevorderen tussen betrokken partijen, zoals: gemeenten, bedrijven, scholingsinstellingen en CWI. Deze partijen maken onderling en met de projectdirectie Leren & Werken afspraken over de te realiseren aantallen trajecten in een bepaalde periode. De projectdirectie Leren & Werken laat de resultaten monitoren zodat de prestaties (zowel kwalitatief als kwantitatief) duidelijk zichtbaar worden.

- 113 Vraag 30
Op basis van welke veronderstellingen is het streefcijfer voor de netto arbeidsparticipatie voor 2008 opgesteld? Hoe verhoudt de beoogde verhoging van de netto arbeidsparticipatie in 2008 van een half procent ten opzichte van 2007 zich tot het einddoel in 2012, wat 4,5% hoger ligt dan het streven voor 2008?

Antwoord

De netto arbeidsparticipatie van 66% in 2007 is gebaseerd op de CPB-prognose van de werkzame beroepsbevolking 15-64 jaar zoals gepubliceerd in de MEV 2008 (pagina 167). Het aantal werkenden in 2007 bedraagt volgens deze prognose 7231 duizend (in tabel 42.1 staat abusievelijk 7239). In procenten van de bevolking 15-64 jaar volgens CBS-definitie in de Enquête beroepsbevolking is dit 66% (dit is exclusief bevolking 15-64 jaar in tehuizen en inrichtingen). Ook het cijfer voor 2008 is gebaseerd op de MEV 2008 en de bevolking 15-64 jaar volgens CBS-definitie. Het percentage zal in 2012 naar verwachting 70% bedragen, dit is 3,5% hoger dan in 2008.

- 114 Vraag 33
Wat zijn de verklaringen voor de schommelingen in de omvang van de arbeidskostenwig zoals gepresenteerd in tabel 42.4? Op welke manier wordt het streefcijfer voor 2008 gerealiseerd? Wat is het uiteindelijke doel voor de omvang van de wig in de arbeidskosten van de regering?

Antwoord

De mutaties in de gemiddelde wig op het inkomen uit arbeid hangen in belangrijke mate samen met de mutaties in de tarieven van belastingen en sociale premies. In 2007 dragen de lagere sociale premies voor werknemers bij aan de daling van de wig. In 2008 zorgt vooral de hogere ZVW-premie voor een stijging. In tabel 5.4 van de Macro Economische Verkenning 2008 geeft het CPB een samenvattend overzicht van de relevante mutaties. Op basis van het voorgenomen kabinetsbeleid raamt het CPB dat de wig in 2008 stijgt tot 44,3%. De regering streeft naar een beheerste ontwikkeling van de arbeidskosten en mede daarom ook naar een beheerste ontwikkeling van de wig. Dat is de reden dat de lastenverlichting voorzien voor 2009 vooral gericht is op het weer verkleinen van de wig. Omdat de wig echter ook wordt bepaald door gedeeltelijk autonome ontwikkelingen (zoals de stijgende zorgconsumptie die via hogere premies doorwerkt in de wig) heeft de regering geen doelstelling geformuleerd voor de wig.

- 115 Vraag 33
Kan ook aangegeven worden hoeveel een 65-plusser netto overhoudt bij het aanvaarden van werk? Hoe verhoudt dit zich tot een 65-minner met een zelfde inkomen?

Antwoord

Het grootste verschil tussen 65-plussers en 65-minners is dat ouderen bij het aanvaarden van betaald werk, de

minimumuitkering niet verliezen. Waar 65-minners hun aanspraak op de WW-uitkering of bijstand verliezen, wordt de AOW en eventueel aanvullend pensioen gewoon doorbetaald (uitzondering is de aanvullende bijstand die huishoudens met een gedeeltelijke AOW ontvangen). Bovendien verschilt het bruto-netto traject tussen 65-plussers en 65-minners aanzienlijk, waardoor ouderen per verdiende euro meer overhouden dan jongeren. Zo betalen ouderen geen (vroeg)pensioenpremie of werknemers verzekeringen en zijn de tarieven in de 1^e en 2^e schijf lager vanwege het wegvallen van de AOW-premie. Wel is de arbeidskorting voor ouderen lager dan die voor 65-minners. Bovenstaande maakt dat de 65-plussers in de meeste gevallen meer overhouden dan de werknemer die nog geen 65 jaar is. Hoe groot het verschil precies is, is echter afhankelijk van veel factoren zoals de uitgangssituatie, de leeftijd van de 65-minner, de hoogte van het verdiende inkomen en het aanvullend pensioen.

Ter illustratie: een werknemer ouder dan 65 jaar met een modaal bruto loon houdt daar 84% van over. Bij de berekening van dit netto loon is geen rekening gehouden met overig inkomen door recht op AOW en aanvullend pensioen. Een werknemer van 64 jaar met hetzelfde bruto loon houdt netto 69% over.

- 116 Vraag 33
Hoe wil de regering realiseren dat de wig op inkomen uit arbeid in 2009 weer daalt? Wat zal de gewenste omvang van de wig aan het eind van de kabinetperiode zijn?
- Antwoord
In de beleidsagenda wordt voorgesteld om in 2009 het hoge BTW-tarief te verhogen met 1% en de opbrengst daarvan aan te wenden om de lasten op arbeid te verlagen. Het streven is erop gericht om de wig te beperken en zo bij te dragen aan beheerste ontwikkeling van de arbeidskosten (zie ook het antwoord op vraag 114).
- 117 Vraag 34
Hoe komt het dat de raming van de stijging van de arbeidskosten per eenheid product in Nederland 8,25% bedraagt in 2007? In welk jaar is dat voor het laatst zo hoog geweest?
- Antwoord
Het cijfer van 8,25 betreft een drukfout. Zoals in de Nota van Verbetering is aangegeven, dient dit cijfer te worden vervangen door 0,25.
- 118 Vraag 34
Hoe zal het ministerie van SZW invulling geven aan de afgesproken 25% administratieve lastenreductie?
- Antwoord
Op dit moment zijn er nog geen departementale taakstellingen vastgesteld. Zodra de nieuwe nulmeting Bedrijven beschikbaar is (april 2008) zal hier nadere besluitvorming over plaatsvinden. Vooruitlopend hierop wordt op dit moment door SZW voor een aantal dossiers op het terrein van de sociale verzekeringen en arbeidsomstandigheden de mogelijkheden tot eventuele reducties onderzocht.
- 119 Vraag 35
Hoeveel mensen zullen tot en met 2010 extra (dus boven op cohorteffecten) een startkwalificatie moeten halen om operationele doelstelling 42.6 te behalen?
- Antwoord
Voor de periode 2002-2010 ging het om een groei van het aandeel met startkwalificatie van 74% naar 80%, ofwel jaarlijks 50 duizend personen extra bovenop de trendmatige groei als gevolg van demografische ontwikkeling en verwachte stijging van de gemiddelde participatiegraad. Per 2006 bedraagt het aandeel 77,3% bij een extra toename van het aantal mensen in de beroepsbevolking met startkwalificatie sinds 2002 met ruim 220 duizend. Voor de periode 2007-2010 is nog een extra toename met circa 180 duizend personen met startkwalificatie nodig om uit te komen op 80% in 2010. Circa 2/3 deel van deze toename zal naar verwachting gerealiseerd worden door cohort-effecten en 1/3 deel door (postinitiële) scholing van personen in de beroepsbevolking.
- 120 Vraag 35
Waarom is in de operationele doelstelling 42.6 geen onderscheid gemaakt tussen werklozen (voor wie de overheid een grotere verantwoordelijkheid heeft) en werkenden, zoals dit voorjaar door de Algemene Rekenkamer is aanbevolen? Kan de regering dit alsnog doen?

Antwoord

De regering ziet een doelstelling voor werklozen als ongewenst. Het halen van een startkwalificatie draagt weliswaar bij aan een verbetering van de arbeidsmarktpositie van een werkloze, maar is niet het primaire doel bij re-integratie. Het gaat erom dat iemand die werk zoekt een opleiding volgt of andere activiteiten onderneemt die leiden tot (uitzicht op) een concrete baan. Bij een opleiding is vraaggerichte scholing in overleg met een (toekomstige) werkgever hiertoe de aangewezen weg. Waar dit niet meteen leidt tot het halen van een startkwalificatie moedigt de regering betrokkene aan om afspraken te maken over het alsnog halen van een startkwalificatie en tracht dit ook fiscaal te bevorderen via het instrument van de WVA Onderwijs.

- 121 Vraag 35
Waarom is bij de indicator Percentage werkloze jongeren in tabel 42.8 gekozen voor een bandbreedte van 5%-punten in de doelstelling (tussen de 10-15%) en wordt eveneens geen stijgende ambitie aangegeven voor de komende jaren?

Antwoord

Gelet op de onzekerheid over de ontwikkeling van de economie is een bandbreedte van 10 tot 15 procent aangegeven. De jeugdwerkloosheid is zoals bekend zeer conjunctuurgevoelig. Het huidige percentage voor 2007 is 10,2% (tot en met het tweede kwartaal). De regering heeft met de inzet van kabinetsbeleid gericht op participatie in combinatie met onder andere de introductie van een leerwerkplicht de ambitie om de jeugdwerkloosheid verder terug te dringen.

- 122 Vraag 36
Hoe worden de activiteiten gericht op de arbeidsparticipatie van (allochtone) vrouwen verder uitgewerkt?

Antwoord

De regering kiest voor een hogere arbeidsdeelname, door iedereen. In het kader van het programma 'Iedereen Doet Mee' zullen 200.000 mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag gaan. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over 75.000 bijstandsgerechtigden en 25.000 niet-uitkeringsgerechtigden. Met sociale partners zijn specifieke afspraken gemaakt over kansen voor allochtone werkzoekenden en voor vrouwen.

Er worden de komende jaren dus forse stappen gezet, waar ook (allochtone) vrouwen van zullen profiteren. Daarnaast neemt de regering maatregelen om de arbeidsdeelname van (allochtone) vrouwen te bevorderen, zoals onder andere het verhogen van de combinatietoelating, afbouw overdraagbaarheid algemene heffingskorting en uitbreiding naschoolse opvang.

Naast generiek beleid geldt de volgende specifieke inzet:

Lokale en regionale initiatieven gericht op allochtone vrouwen worden ondersteund via een handreiking met succesvolle methodieken en best practices, en via een opleidingsmodule.

Discriminatie op de arbeidsmarkt wordt bestreden. Zo laat het Ministerie van SZW een 'Discriminatiemonitor Niet-westerse allochtonen op de arbeidsmarkt' uitvoeren. De resultaten van deze discriminatiemonitor zullen aan de Tweede Kamer worden aangeboden. De resultaten en de mogelijke oplossingen worden tevens met sociale partners besproken.

Diversiteitsbeleid wordt bevorderd. Hierbij kan gewezen worden op de activiteiten van het Landelijk netwerk diversiteitsmanagement: Div. Div bevordert de bewustwording van werkgevers, vooral in het mkb, over diversiteit in personeelsmanagement en bedrijfsbeleid en over de voordelen hiervan voor het bedrijf. Ook in de komende jaren blijft het diversiteitsbeleid een belangrijk beleidspunt.

- 123 Vraag 36
Waarom formuleert de regering geen doelstellingen voor specifieke groepen voor 2009, 2010 en 2011? Waarom zou het feit dat ze niet zijn opgenomen in het nieuwe kabinetsprogramma een beletsel vormen om ze alsnog te formuleren?

Antwoord

Kern van de zaak is dat de regering in 2012, aan het eind van deze kabinetsperiode, wenst uit te komen op een verhoogde arbeidsparticipatie van alle groepen die nu nog teveel langs de kant staan. De regering acht het niet zinvol voor de tussenliggende jaren ook nog streefcijfers voor de specifieke groepen op te nemen.

- 124 Vraag 37
Waarom is bij de indicator Percentage werkloze jongeren in tabel 42.8 gekozen voor een bandbreedte van 5%-punten in de doelstelling (tussen de 10-15%) en wordt eveneens geen stijgende ambitie aangegeven voor de komende jaren?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 121 over de indicator Percentage werkende jongeren

- 125 Vraag 38
Is de regering voornemens om de Arbeidsinspectie ook te laten controleren op naleving van het minimum uurloon? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe zal dit worden aangepakt?
- Antwoord
Bij het toezicht op de naleving van de Wet minimumloon (WML) toetst de Arbeidsinspectie of ten minste het wettelijk minimumloon wordt betaald gerelateerd aan de normale arbeidsduur in de desbetreffende sector. De wet kent geen wettelijk minimumuurloon als toetsingscriterium. Daarvan is bij de invoering van de bestuurlijke handhaving in de WML afgezien, mede op basis van de adviezen van de Raad van State en de Stichting van de Arbeid, vanwege de verschillen die er in de sectoren (op basis van CAO-afspraken) bestaan over wat onder normale arbeidsduur bij een voltijdsdienstverband wordt verstaan.
- 126 Vraag 39
Wat wordt bedoeld met een “hogere ontslagvergoeding voor ouderen”?
- Antwoord
In de adviesaanvraag aan de Stichting van de Arbeid over de modernisering van het arbeidsrecht, heeft de regering aangegeven het aangewezen te achten om de zogenoemde leeftijdsfactor (die wordt gehanteerd bij de berekening van de hoogte van de ontslagvergoeding in de kantonrechtformule) in de in de adviesaanvraag voorgestelde wettelijke vergoedingsregeling over te nemen. De regering heeft daarbij aangegeven, zich ervan bewust te zijn dat dit van invloed kan zijn bij het aannemen van oudere werknemers, maar vanuit het oogpunt van de vooralsnog kwetsbare positie op de arbeidsmarkt van oudere werknemers hier toch voor te kiezen. In dat kader heeft de regering gesteld dat onderzocht zal worden of een oplossing gevonden kan worden voor het onderkende probleem dat een hogere ontslagvergoeding voor ouderen een negatieve invloed kan hebben op de toetreding tot de arbeidsmarkt van oudere werknemers.
- Zie voor de stand van zaken met betrekking tot de modernisering van het arbeidsrecht ook het antwoord op vraag 1.
- 127 Vraag 39
Op welke overwegingen is de hoogte gebaseerd van de bedragen die voor 2010 t/m 2012 worden gereserveerd voor het oplossen van “het probleem dat een hogere ontslagvergoeding voor ouderen een negatieve invloed kan hebben op de kans om in dienst te worden genomen”?
- Antwoord
In het antwoord op vraag 126 betreffende een “hogere ontslagvergoeding voor ouderen” is aangegeven dat de regering zal onderzoeken of een oplossing gevonden kan worden voor het onderkende probleem dat een hogere ontslagvergoeding voor ouderen een negatieve invloed kan hebben op de toetreding tot de arbeidsmarkt van oudere werknemers. De reservering die voor 2010-2012 is gedaan betreft de consequentie van ontslag na het aangaan van een regulier dienstverband na toepassing van een loonkostensubsidie. Dat betreft een maatregel die samenhangt met de afspraak met werkgevers over het in dienst nemen van langdurig werklozen.
- Indien de regering tot het besluit komt dat een effectieve inzet van loonkostensubsidies in de WW mogelijk is, wil de regering de doorstroming naar een vast dienstverband niet frustreren. De regering overweegt om bij een eventueel ontslag binnen 5 jaar (na het aangaan van een vast dienstverband) het meerdere van wat aan vergoeding verschuldigd is als gevolg van toepassing van de leeftijdsfactor (bij de berekening van die vergoeding), niet ten laste te laten komen van de werkgever. De hoogte van het gereserveerde bedrag is vooralsnog bepaald op basis van 200.000 personen waarvan in de voorstellen van werkgevers sprake was.
- 128 Vraag 39
Wat is de verwachte stijging van de arbeidsparticipatie in procenten na aanpassing van het ontslagrecht?
- Antwoord
De invloed van aanpassingen van het ontslagrecht op arbeidsparticipatie hangen sterk af van de vormgeving ervan. Landenvergelijkingen laten geen duidelijke relatie zien tussen stelsels van ontslagbescherming en arbeidsparticipatie. Wel blijkt uit de literatuur dat de arbeidsmarktkansen van langdurige werklozen (en andere ‘outsiders’ op de arbeidsmarkt) zich verbeteren bij een soepeler ontslagbescherming; werkloosheid wordt dan gelijkmatiger verdeeld over de hele beroepsbevolking.
- 129 Vraag 39

Waarom is er vanaf 2009 tot en met 2012 geen budget gereserveerd voor apparaatsuitgaven personeel en materieel ten baten van de Arbeidsinspectie? Kan de regering verklaren waarom dit budget vanaf 2009 nul euro is?

Antwoord

Toerekening van de middelen voor personeel en materieel vindt jaarlijks plaats op basis van toedeling van de personeelsinzet naar de verschillende beleidsartikelen. Voor 2009 en verder heeft deze toedeling nog niet plaatsgevonden. De middelen voor personeel en materieel voor 2009 en verder staan gereserveerd in artikel 98: algemeen. Deze wijze van presenteren wordt toegelicht in onderdeel 8 van de leeswijzer (pagina 4 van de begroting) en in de toelichting bij tabel 98.1 (pagina 106 van de begroting).

- 130 Vraag 40
Hoe verhouden de premiegefinancierde uitgaven op artikel 43 (o.a. m.b.t. zwangerschapsverlof) zich tot het voornemen om voor vrouwelijke ondernemers een publiek gefinancierde zwangerschapsregeling in het leven te roepen?

Antwoord

De financiering van de lasten als gevolg van de zwangerschaps- en bevallingsuitkeringen vindt niet plaats via premieheffing, maar uit de collectieve middelen. Als alternatief voor deze wijze van financiering is premieheffing bij zelfstandigen bezien. De uitvoeringskosten en administratieve lasten verbonden aan de inning van deze premies staan echter in geen verhouding tot de te verstrekken uitkeringen.

- 131 Vraag 40
Hoe verhouden de bedragen in tabel 43.3 zich tot het regeringsvoornemen om de levensloopregeling te betrekken in een bredere studie naar de mogelijkheden van een vereenvoudiging van de bestaande fiscale regelingen voor inkomensreservering?

Antwoord

Het budgettair beslag van de levensloopregeling is geen aanleiding voor, maar wordt uiteraard wel betrokken bij de beleidsverkenning naar de mogelijkheden van vereenvoudiging van het stelsel van fiscale regelingen voor inkomensreserveringen. De bedragen in tabel 43.3 hebben betrekking op het budgettair beslag van de levensloopregeling bij ongewijzigd beleid.

- 132 Vraag 40
De uitgaven aan de levensloopregeling bedragen €645 mln. Kan aangegeven worden welk deel daarvan wordt uitgegeven door mensen boven 55 jaar? En hoeveel door mensen jonger dan 45?

Antwoord

De uitgaven aan de levensloopregeling bestaan grotendeels uit belastingderving als gevolg van inleg in de regeling. Over het ingelegde bedrag naar leeftijd zijn geen gegevens beschikbaar. De overheidsuitgaven aan de levensloopregeling naar leeftijdscategorie zijn daardoor niet bekend. Over de deelname naar leeftijd zijn wel gegevens beschikbaar. Het aantal deelnemers aan de levensloopregeling van 55 jaar en ouder bedraagt naar schatting circa 29.000 (8% van het totaal). Het aantal deelnemers jonger dan 45 jaar bedraagt circa 207.000 (60% van het totaal).

- 133 Vraag 41
Zou voor operationele doelstelling 1 van beleidsartikel 43 geen kwalitatieve prestatie-indicator opgenomen kunnen worden (bijvoorbeeld waarderingscijfers voor de arbeidsverhoudingen in Nederland)?

Antwoord

Voor 2008 is een beleidsdoorlichting van begrotingsartikel 43 aangekondigd. In deze beleidsdoorlichting zullen mede de nu opgenomen prestatie-indicatoren en kengetallen op actualiteit worden bezien. Indien aanpassing aan de orde is zullen wijzigingen in de prestatie-indicatoren en kengetallen in de begroting 2009 worden verwerkt.

- 134 Vraag 43
Zou voor de operationele doelstelling 2 van beleidsartikel 43 niet gewerkt kunnen worden met kwalitatieve prestatie-indicatoren (bijvoorbeeld waarderingscijfers voor de balans tussen rechten en plichten voorvloeiend uit de arbeidsovereenkomsten in Nederland)?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 133 over prestatie-indicatoren

- 135 Vraag 44
Hoe worden de controles op het minimumloon uitgevoerd, hoe hoog is de gemiddelde boete, in welke sectoren wordt hoeveel gecontroleerd op naleving van het minimumloon, waar worden de meeste overtredingen ontdekt?
- Antwoord
Controles op de naleving van de Wet minimum loon (WML) starten in de meeste gevallen met een bezoek aan de werkplek, waarbij inspecteurs aan werkend aangetroffen personen vragen stellen gericht op de beoordeling van de naleving van de WML. Indien daartoe aanleiding is volgt nader onderzoek. Bij de selectie van bedrijven voor een WML controle ligt in het kader van het flankerend beleid het accent op branches, waar voorheen veel werknemers uit de MOE-landen illegaal werkzaam waren, zoals land- en tuinbouw.
- 136 Vraag 45
Wat zijn de redenen dat slechts 41 zelfstandigen in 2006 recht hadden op zwangerschaps- of bevallingsverlof?
- Antwoord
De meeste zelfstandigen hadden in 2006 geen recht op een zwangerschaps- of bevallingsuitkering. Alleen alfa-hulp en particuliere huishoudelijke hulp hadden in 2006 onder bepaalde voorwaarden recht op een uitkering. Het aantal van 41 zwangerschaps- en bevallingsuitkeringen heeft dus geen betrekking op alle vrouwelijke zelfstandigen, maar slechts op een klein deel daarvan.
- 137 Vraag 45
Waarop zijn de concrete cijfers voor het bevorderen van gelijke kansen op de arbeidsmarkt en toegang tot de arbeidsmarkt gebaseerd? Hoe realistisch zijn deze cijfers en hoe loopt het causale verband tussen de ingezette maatregelen en de beoogde resultaten?
- Antwoord
In het onderdeel bevorderen van gelijke kansen op de arbeidsmarkt en toegang tot de arbeidsmarkt zijn twee tabellen opgenomen.
De eerste tabel bevat informatie over de beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen bij het bedrijfsleven en bij de overheid. Er wordt zowel informatie verschaft over het ongecorrigeerde beloningsverschil, waarbij het totale beloningsverschil wordt weergegeven, als over het gecorrigeerde beloningsverschil waarbij een correctie heeft plaatsgevonden op een aantal relevante factoren zoals het functieniveau. Deze cijfers zijn – voor zover ze betrekking hebben op 2004 – gebaseerd op het onderzoek De arbeidsmarktpositie van werknemers in 2004, Verschillen in beloning en mobiliteit van de Arbeidsinspectie. Voor de jaren 2006 en volgende is een streefdoel aangegeven. Beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen zijn hardnekkig. Doorstroom van vrouwen naar hogere functies zal resulteren in een kleine afname van het ongecorrigeerde beloningsverschil. Uitvoering van de aanbevelingen van de Werkgroep Gelijke beloning, dat werkt! door sociale partners in de private en overheidssector zal leiden tot een kleine afname van zowel het gecorrigeerde als het ongecorrigeerde beloningsverschil.
De tweede tabel bevat gegevens over het aantal klachten en/of oordelen bij de Commissie gelijke behandeling en bij de Commissie klachtenbehandeling aanstellingskeuringen in de periode 2004 – 2006. Deze gegevens zijn gebaseerd op de jaarverslagen van de genoemde Commissies.
- 138 Vraag 46
Waarom zijn de ambities voor vermindering van beloningsdiscriminatie voor 2010 niet ambitieuzer dan voor 2008?
- Antwoord
Het percentage gecorrigeerd beloningsverschil staat niet gelijk aan het percentage beloningsdiscriminatie. De mogelijkheid bestaat dat een gedeelte van dit verschil veroorzaakt wordt door andere, niet onderzochte variabelen. De praktijk heeft geleerd dat beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen hardnekkig zijn. Dit geldt met name voor het gecorrigeerde beloningsverschil. Hierbij heeft een correctie plaatsgevonden op het beloningsverschil voor een aantal relevante factoren, waaronder het functieniveau. Het voorgaande maakt het noodzakelijk met de nodige voorzichtigheid streefcijfers aan te geven. Daarom is ervoor gekozen om voor 2010 geen ambitieuzer streefpercentage op te nemen voor het gecorrigeerde beloningsverschil dan voor 2008. De gegevens over de beloningsverschillen 2006, die eind 2008 bekend worden, kunnen aanleiding zijn het streefpercentage over 2010 bij te stellen.
- 139 Vraag 48
Acht de regering het een probleem dat werkgevers zich in de praktijk niet blijken te kunnen verzekeren voor ziekteverzuim van werknemers ouder dan 65 jaar, wat de arbeidsdeelname na de 65ste verjaardag belemmert?

Antwoord

Verzuimverzekeringen worden door werkgevers en verzekeraars, private partijen, afgesloten. In de regel leidt op een private markt vraag tot aanbod. Het is bekend dat private verzekeraars een leeftijdsgrens van 65 jaar hanteren in hun ziekteverzuimpolis. De oorsprong hiervan ligt in 1996 toen de Ziektewet geprivatiseerd werd en private verzekeraars de dekking van de Ziektewet hebben overgenomen in hun ziekengeldpolisvoorwaarden.

Werknemersverzekeringen (waaronder de toenmalige Ziektewet) verzekeren werknemers niet na hun 65e jaar, omdat er daarna recht bestaat op een AOW-uitkering.

Mijn ministerie heeft signalen dat private verzekeraars en het Verbond van Verzekeraars zich buigen over de ontwikkeling van aanbod voor werknemers na hun 65ste, waaronder verzuimverzekeringen.

Arbeidsparticipatie van ouderen, ook na hun 65ste, heeft de bijzondere aandacht van de regering. Obstakels die het langer doorwerken belemmeren moeten worden weggenomen. Op dit moment wordt er een Verkenning uitgevoerd naar een op onderdelen lichter arbeidsrechtelijk regime voor werknemers van 65 jaar en ouder, met als doel het wegnemen van belemmeringen voor doorwerken van deze groep. In de Verkenning wordt ook loondoorbetaling bij ziekte meegenomen. De resultaten van de Verkenning zullen in samenhang met overige beleidsvoornemens ten aanzien van ouderen aan de Tweede Kamer worden toegezonden.

- 140 Vraag 48
Waarop baseert de regering haar verwachting dat er in 2007 ten opzichte van 2006 geen daling zal zijn in het percentage werknemers dat aanpassingen aan werkplek of werkzaamheden noodzakelijk acht in verband met haar of zijn gezondheid? Op welke wijze heeft en oefent de regering invloed uit op de realisatie bij genoemde indicator?

Antwoord

Uitgangspunt is dat werkgevers en werknemers primair zelf verantwoordelijk zijn voor het realiseren van de aanpassingen van de werkplek of werkzaamheden. De regering richt haar beleidsinspanningen via voorlichting en subsidies op het verbeteren van de arbeidsomstandigheden en het voorkomen en verbeteren van de aanpak van verzuim door werkgevers en werknemers. De kaders hiervoor zijn besloten in de Arbowet, de Wet verbetering Poortwachter en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen. Op grond van dit wettelijk kader en de activiteiten van werkgevers en werknemers baseert de regering de verwachting dat deze prestatieindicator op middellange termijn langzaam zal dalen en - in tegenstelling tot het gestelde in de vraag - in 2007 één procentpunt lager zal zijn dan in 2006.

- 141 Vraag 48
Waarop heeft de regering haar verwachtingen voor het percentage bedrijven onder werking van een arbocatalogus in 2008 gebaseerd? Wat zijn de verwachtingen van de regering over het aantal arbocatalogi dat zonder subsidie tot stand komt? Is dit naar tevredenheid van de regering?

Antwoord

Voor de totstandkoming van arbocatalogi is een periode van drie jaar na de inwerkingtreding van de herziene Arbeidsomstandighedenwet uitgetrokken. Verwacht wordt dat de meeste arbocatalogi in 2008 en 2009 worden opgesteld. Eind 2008 zal naar verwachting 40 procent van de bedrijven onder de werking van een arbocatalogus vallen. Dit percentage is gebaseerd op inschattingen van de Commissie Begeleiding Arbocatalogi van de STAR. In het kader van de subsidieregeling Stimulering Totstandkoming Arbocatalogi (STA) kunnen in de periode 2007 tot en met 2009 in totaal 213 subsidieaanvragen worden gehonoreerd. Dit komt grotendeels overeen met het aantal sectoren en branches zoals opgenomen in de bedrijfsindeling van de Kamer van Koophandel, waaraan de regeling refereert. Op dit moment bestaat nog geen beeld hoeveel arbocatalogi zonder de subsidieregeling STA tot stand zullen komen.

- 142 Vraag 48
De operationele doelstelling noemt ook “effectief en efficiënt verzuimbeleid”; wat verstaat de regering onder effectief en efficiënt verzuimbeleid? Heeft een van de indicatoren hierop betrekking, zo ja welke? Zo nee, kan de regering een indicator daartoe formuleren?

Antwoord

Een effectief en efficiënt verzuimbeleid is een verzuimbeleid waarbij optimale inzet van (schaarse) middelen leidt tot een zo beperkt mogelijk verzuim.

De oorzaken van verzuim en de oplossingen om verzuim te beperken, hangen samen met de sector en de bedrijfsvoering binnen een bedrijf. Werkgevers en werknemers kunnen gezamenlijk het beste overzien welke inzet op verzuimbeleid voor hun specifieke sector en bedrijf leidt tot het minste verzuim, de minste instroom in de arbeidsongeschiktheid en behoud van arbeidsproductiviteit.

De in de SZW-begroting opgenomen prestatie-indicator betreft een landelijk verzuimpercentage. Een indicator voor

“effectief en efficiënt verzuimbeleid” verschilt per individueel bedrijf. Dit is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers op micro-niveau. Op dit niveau ligt eveneens het gezamenlijk (financieel) belang voor het beperken van het verzuim.

- 143 Vraag 48
Waarom is het aantal actieve afgesloten inspecties niet meer als indicator opgenomen in de begroting 2008 maar als kengetal vermeld? Kan de regering toelichten hoeveel afgesloten actieve inspecties zij nastreeft voor 2008?

Antwoord

Bij de operationele doelstelling “bevorderen dat werkgevers en werknemers in bedrijven een effectief en efficiënt arbeidsomstandigheden- en verzuimbeleid voeren” staan 3 indicatoren die iets zeggen over het effect van de doelstelling:

- percentage bedrijven met een RI&E;
- percentage bedrijven dat bij hercontrole voldoet aan de Arbowet;
- percentage bedrijven dat onder de werking van een arbocatalogus valt.

Anders dan deze 3 indicatoren is het aantal actieve inspecties door de Arbeidsinspectie geen effect-variabele, maar een output-variabele van de AI en daarom minder geschikt als indicator. Immers, vanuit het VBTB-denken wordt gestreefd naar zoveel mogelijk sturen op het maatschappelijk effect (outcome). Het aantal inspecties over de periode 2006 - 2012 is wel als kengetal opgenomen in tabel 44.4 op pagina 51 van de begroting.

Zie het antwoord bij vraag 144 voor het aantal inspecties in 2008.

- 144 Vraag 48
Kan de regering reeds inzicht geven in de invloed van de taakstelling op het aantal inspecties? Verwacht de regering, zo ja welke, dat de taakstelling invloed heeft op het behalen van de streefwaarden genoemd onder de operationele doelstelling bij artikel 44? Welke invloed heeft de taakstelling op de uitgaven en ontvangsten, als onderdeel van de begrotingsuitgaven artikel 44?

Antwoord

Het uitgangspunt in de invulling van de taakstelling is om het primaire proces van de Arbeidsinspectie en daarmee de aantallen inspecties te ontzien. De invulling van de taakstelling op de uitvoering van inspecties is binnen SZW nog niet verder dan t/m 2008 uitgewerkt. In 2008 zal de taakstelling niet binnen het primaire proces van de Arbeidsinspectie worden ingevuld en zal het aantal inspecties op het niveau van ongeveer 20.000 blijven.

- 145 Vraag 51
Waarom is het aantal actieve inspecties, uitgevoerd door de Arbeidsinspectie, tot 2012 geraamd op 20.000 per jaar. Hoe verhoudt deze raming zich tot het ontbreken van budget vanaf 2009?

Antwoord

Zie de antwoorden bij de vraag 144 over het aantal inspecties en vraag 129 over de apparaatsuitgaven vanaf 2009

- 146 Vraag 51
Waarom is de regering niet voornemens om het aantal actieve inspecties door de Arbeidsinspectie te verhogen?

Antwoord

De regering wil het aantal actieve inspecties op hetzelfde niveau handhaven als in de afgelopen jaren. Het voorgenomen aantal van 20.000 te inspecteren bedrijven per jaar vertegenwoordigt ongeveer 3,5% van het aantal economisch actieve bedrijven met meer dan 1 werknemer in Nederland. Inclusief de economisch actieve bedrijven met 0 en 1 medewerker (veelal ZZP-ers) daalt dit tot 2%. Zoals in het Coalitieakkoord is opgenomen, streeft de regering naar het terugdringen van administratieve lasten en het gericht inzetten van toezicht.

- 147 Vraag 53
In het Jaarverslag 2006 werd gemeld dat minder dan 65% van de pensioenfondsen voldeed aan het vereiste van een evenredige vertegenwoordiging van gepensioneerden in bestuur en deelnemersraad. Daarmee werd het streefgetal niet gehaald. Welke maatregelen zijn sindsdien genomen om dit te verbeteren? Wat is het huidige percentage?

Antwoord

De Stichting van de Arbeid en de Centrale Samenwerkende Ouderenorganisaties hebben in 2005 een tussentijdse evaluatie gehouden naar de werking van het vernieuwde medezeggenschapsconvenant. Vooraf hadden deze partijen

gesteld dat ten minste 65% van de pensioenfondsen de medezeggenschap conform het convenant gerealiseerd moest hebben. Dit percentage werd niet gehaald. Op basis hiervan hebben de partijen de wetgever verzocht om de afspraken uit het medezeggenschapsconvenant via wetgeving dwingend op te leggen. De regering heeft hieraan voldaan door de afspraken op te nemen in de Pensioenwet (kamerstukken II 2005/06, 30 413, nr. 25). Deze wet is per 1 januari 2007 in werking getreden. Hiermee is geregeld dat bij ondernemingspensioenfondsen de keuze gemaakt kan worden tussen bestuursparticipatie van pensioengerechtigden of het instellen van een deelnemersraad en dat er bij bedrijfstakpensioenfondsen een deelnemersraad wordt ingesteld. In 2008 zal een evaluatie plaatsvinden.

- 148 Vraag 54
Is de regering bereid om streefcijfers te geven voor het aantal mensen, dat bij de pensioenregeling een dekking heeft voor nabestaandenpensioen, voor arbeidsongeschiktheidspensioen en voor een premievrije voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid?

Antwoord

De regering noemt geen streefcijfers voor het aantal mensen dat een dekking heeft voor nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrije voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid. Het is de verantwoordelijkheid van sociale partners om al dan niet afspraken te maken over nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrije voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

- 149 Vraag 54
Waarom heeft de regering het aantal fondsen met een reserve tekort in absolute aantallen uitgedrukt? Kan de regering de streefcijfers ook uitdrukken in percentages?

Antwoord

De regering heeft het aantal fondsen met een reservetekort uitgedrukt in absolute aantallen, omdat de overheidsverantwoordelijkheid voor het toezicht betrekking heeft op individuele pensioenfondsen. Elk pensioenfonds met een reservetekort is vanuit het oogpunt van de houdbaarheid van het stelsel van aanvullende pensioenen er een te veel. Omdat er een grote beweging is in het aantal pensioenfondsen (fusies, opheffing, aansluiting bij een bedrijfstakpensioenfonds) is het percentage geen goede maat voor deze indicator.

- 150 Vraag 54
Waarom heeft de regering gekozen de toetredingsleeftijd op te nemen als indicator? Waarom wordt daarbij gekozen om een onderscheid te maken tussen de leeftijd groter dan 25 jaar en groter of gelijk aan 25 jaar? Welke mogelijkheden heeft de regering om de toetredingsleeftijd te beïnvloeden anders dan de leeftijdsgrens in de Pensioenwet, welke instrumenten heeft de regering hiervoor beschikbaar?

Antwoord

De toetredingsleeftijd is een indicator voor het bereik van aanvullende pensioenen. Hoe lager de toetredingsleeftijd, des te groter het aantal werknemers dat een aanvullend pensioen opbouwt. Dat gekozen is voor de leeftijd van 25 jaar heeft een historische achtergrond. Voor het inwerkingtreden van de Pensioenwet bestond er geen wettelijk voorgeschreven toetredingsleeftijd. Van oudsher gold in veel pensioenregelingen dat deelnemers pas vanaf de leeftijd van 25 jaar aanspraken gingen opbouwen omdat vanaf die leeftijd in 40 jaar een volledig aanvullend pensioen kon worden opgebouwd. Er staan de regering geen andere instrumenten ten dienste dan de bepalingen over leeftijdsgrens en de beperking van wacht- en drempeltijden in de Pensioenwet. Het is aan sociale partners om afspraken te maken over eventuele beperkingen in deelname aan de pensioenregeling. Daarbij geldt overigens wel dat sociale partners een objectiveerbare reden moeten aangeven voor het stellen van leeftijdsgrenzen in het pensioenreglement.

- 151 Vraag 54
Welke waarde hecht de regering aan voldoende deelname van jongeren (<25) en vrouwen aan pensioenfondsen? Kan de regering inzicht geven in het aandeel actieve deelnemers van genoemde groepen, komt dit overeen met de doelstelling het bereik te vergroten?

Antwoord

Hoe eerder een werknemer begint met pensioensparen hoe beter. Vroeg begonnen, veel gewonnen. Er zijn nog geen gegevens beschikbaar over de samenstelling van het deelnemersbestand bij pensioenfondsen naar leeftijd en geslacht. In het nieuwe rapportagekader, zoals dat wordt gehanteerd door De Nederlandsche Bank in zijn relatie met onder toezicht staande pensioenfondsen, worden deze gegevens wel uitgevraagd bij pensioenfondsen. Dit gebeurt op verzoek van de regering, omdat dit beleidsrelevante informatie is om het bereik van aanvullende pensioenen te beoordelen. Deze gegevens zullen echter pas vanaf de rapportage over het jaar 2007 beschikbaar komen.

- 152 Vraag 54
Draagt naar het oordeel van de regering de stijging van het aandeel middelloonregelingen en de daling van het aandeel eindloonregeling in de afgelopen jaren bij aan de doelstelling om de houdbaarheid van het stelsel van aanvullende pensioenen te verbeteren of zou de regering liever een andere ontwikkeling zien?
- Antwoord
De regering is van mening dat de houdbaarheid van het stelsel van aanvullende pensioenen gediend is met de stijging van het aandeel middelloonregelingen. Dit geeft het bestuur van een pensioenfonds meer mogelijkheden om de financiële positie van het fonds in overeenstemming te houden met de verplichtingen.
- 153 Vraag 55
Welk percentage van de pensioenregelingen heeft een toetredingsleeftijd < 25 jaar?
- Antwoord
Het gegeven is alleen beschikbaar voor pensioenfondsen, die soms meerdere pensioenregelingen uitvoeren. Het aandeel fondsen met een toetredingsleeftijd van 25 jaar of lager bedroeg in 2006 circa 73%. Van circa 25% van de fondsen was de toetredingsleeftijd onbekend of was er geen sprake van een toetredingsleeftijd.
- 154 Vraag 55
Welke rechtvaardiging kan er bestaan voor onderscheid in pensioenregelingen naar mensen die wel of niet de leeftijd van 25 jaar hebben bereikt?
- Antwoord
Er is geen rechtvaardiging voor het maken van onderscheid naar leeftijd boven de leeftijd van 21 jaar. Dat is immers de leeftijd die als maximumtoetredingsleeftijd in de Pensioenwet is genoemd.
- 155 Vraag 55
Kan de regering een verklaring geven voor de vrijwel gelijkblijvende opvatting van werknemers over de verantwoordelijkheid voor het regelen van een aanvullend pensioen? Is de regering van mening dat de cijfers aanleiding zijn voor extra beleidsinzet om de verantwoordelijkheid voor het aanvullend pensioen onder de aandacht te brengen, welke kosten zouden daarmee gemoeid zijn?
- Antwoord
Diverse onderzoeken tonen aan dat het pensioenbewustzijn in Nederland nog veel te wensen overlaat. Het gevoel zelf verantwoordelijk te zijn voor het regelen van aanvullend pensioen is daarvan een illustratie. In de Pensioenwet is een aantal communicatieverplichtingen voor werkgevers en pensioenuitvoerders opgenomen die beogen het pensioenbewustzijn - en daarmee het gevoel van eigen verantwoordelijkheid voor aanvullend pensioen - te verhogen. De monitor 'Kennis van ouderdomspensioen', waaruit dit gegeven afkomstig is, is mede bedoeld om te meten of de communicatieverplichtingen in de Pensioenwet leiden tot een verhoging van het pensioenbewustzijn en aanzet tot meer eigen verantwoordelijkheid van werknemers voor hun oudedagsvoorzieningen. Het is nog te vroeg om aan de uitkomsten van de monitor 'Kennis van ouderdomspensioen' en overige signalen (van bijvoorbeeld Pensioen kijker.nl) te concluderen dat extra beleidsinzet aangewezen zou zijn.
- 156 Vraag 55
Waarom heeft de regering geen verwachtingen geformuleerd voor de jaren 2007 en 2008? Heeft de regering de mogelijkheid deze verwachtingen alsnog te formuleren, wat is het oordeel van de regering over deze verwachtingen?
- Antwoord
Dit gegeven is als een kengetal opgenomen en niet als een indicator. Om deze reden zijn geen verwachtingen voor komende jaren geformuleerd wat betreft wijzigingen in de opvattingen van werknemers over de verantwoordelijkheid voor het regelen van een aanvullend pensioen. Overigens verwacht de regering dat de communicatieverplichtingen een positief effect zullen hebben op het pensioenbewustzijn en op termijn tot veranderingen in de uitkomsten van de monitor 'Kennis van ouderdomspensioen' zal leiden.
- 157 Vraag 56
Is de regering van mening dat er op basis van de cijfers er een extra voorlichtingscampagne nodig is inzake de aandacht van verantwoordelijkheid voor het aanvullend pensioen?
- Antwoord
De regering onderschrijft de gedachte dat er nog een wereld is te winnen op het terrein van het vergroten van het

pensioenbewustzijn. Uit onderzoek blijkt dat de interesse en motivatie om zich in de eigen ouderdagvoorziening te verdiepen laag is. Alhoewel voorlichting over aanvullende pensioenen onder de verantwoordelijkheid van sociale partners valt, draagt de regering wel bij aan geven van onafhankelijke pensioeninformatie via het geven van een rijksbijdrage aan de Stichting Pensioenkijsker. Onlangs is het startsein gegeven voor een voorlichtingscampagne over de invloed van relaties op het pensioen. Ook voor de komende twee jaar is voorzien in een voorlichtingscampagne.

158 Vraag 56
Wanneer wordt het onderzoek over witte vlekken aan de Tweede Kamer aangeboden?

Antwoord

Zoals gemeld in de nota naar aanleiding van het verslag bij de Veegwet Pensioenwet (kamerstukken II 2007/08, 31 226, nr. 7, pagina 17) zal de Tweede Kamer voor de begrotingsbehandeling in een brief nader worden geïnformeerd over het onderzoek.

159 Vraag 57

Kan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vanuit zijn rol als coördinator van het rijksbeleid op het terrein van armoede en sociale uitsluiting toelichten wat de regering bekend is over de lange termijn gevolgen van armoede en sociale uitsluiting op minderjarigen? Meer in het bijzonder, kan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zich beroepen op onderzoek waarin voor Nederland wordt nagegaan in hoeverre bij dit fenomeen sprake is van 'littekeneffecten', zoals het volgen van minder opleiding, een slechtere gezondheid, een lager inkomen en dergelijke, wat op latere leeftijd weer nieuwe armoede en sociale uitsluiting bewerkstelligt? Zo ja, welk onderzoek? Zo nee, acht de regering het vanuit beleidsoogpunt verstandig dergelijk onderzoek te laten verrichten? Zo ja, hoe, wanneer en door wie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Een recente versie van een dergelijk (landelijk) onderzoek naar lange termijn gevolgen is mij niet bekend. De regering zal SCP vragen onderzoek te doen naar de omvang van sociale uitsluiting bij kinderen. Hierin worden ook de achtergronden (zoals overerfbaarheid) van die sociale uitsluiting onderzocht.

160 Vraag 58
Kan de regering inzicht verschaffen in de samenstelling van het Wajong bestand naar aard van de aandoeningen?

Antwoord

In het halfjaarverslag 2007 van UWV is het aantal lopende uitkeringen tot en met het 2^e kwartaal 2007 161.320. Dit kan als volgt worden onderverdeeld.

Lopende uitkering naar diagnose t/m 2^e kwartaal 2007

Naar diagnosehoofdgroep	
Psychische stoornissen	41%
bewegingsapparaat	1%
hart- en vaatstelsel	<1%
overige	57%
Totaal (161.320)	100%

De diagnose wordt in een ander systeem vastgelegd dan in het verleden. Dit is nog niet gekoppeld aan het statistieksysteem. Daarom staan relatief veel diagnoses op 'overig'. Tegenwoordig is het wel mogelijk om een specifieke uitsplitsing naar aandoening te maken. Ter illustratie ziet u hieronder de instroom van 2006 uitgesplitst.

Toegekende Wajong-aanvragen 2006

Naar diagnosehoofdgroep	
psychische stoornissen	82%
aangeboren afwijkingen	5%
zenuwstelsel	3%
onvoldoende omschreven aandoeningen	3%
letsels	1%

totaal	100%
--------	------

- 161 Vraag 59
De regering stelt vast dat het aantal Wajong uitkeringsgerechtigden de komende jaren stijgt. Het voornemen is om de Wajong een meer activerend karakter te geven. Meer (potentieel) Wajonggerechtigden komen op een traject naar werk terecht. Slechts een beperkte groep zal voor regulier werk, eventueel met ondersteuning, in aanmerking komen.

Welke betekenis heeft deze ontwikkeling voor de toestroom naar de Wsw?

Hebben degenen uit de Wajong-populatie die in aanmerking komen voor Wsw-arbeid (ook gezien de lange wachtlijsten) ook een kans om in de Wsw geplaatst te worden?

Antwoord

De inzet van de regering is gericht op het toeleiden van Wajongers naar regulier werk. Dit behoort evenwel niet voor iedereen tot de mogelijkheden. Daarom zal een deel van de Wajongers een beroep blijven doen op de Wsw. Rekent CWI bij de Wsw-indicatiestelling een Wajonger tot de doelgroep van de Wsw dan wordt hij op de Wsw-wachtlijst geplaatst. Indien de wetswijziging van de Wsw wordt aanvaard (beoogde invoering 1 januari 2008) dan is vervolgens de gemeente waar de Wajonger woonachtig is verantwoordelijk voor het realiseren van een passende Wsw-plaats voor de Wajonger. In principe geldt dat degene die het eerst is ingestroomd op de Wsw-wachtlijst ook als eerste wordt geplaatst op een Wsw-plek. Gemeenten krijgen echter de mogelijkheid om bij verordening te regelen dat bepaalde groepen bij voorrang geplaatst worden. Dit kunnen ook Wajongers zijn om bijvoorbeeld de aansluiting onderwijsarbeid te waarborgen.

- 162 Vraag 59
In het bestuursakkoord tussen rijk en gemeenten is afgesproken dat gemeenten een vast budget voor vier jaar zullen ontvangen. Hoe verhoudt deze afspraak zich tot de in tabel 46 opgenomen aflopende bedragen voor de WWB van 2008-2012?

Antwoord

In het Bestuursakkoord is als uitgangspunt vastgelegd dat het inkomensdeel, inclusief de middelen voor de aanvullende uitkering, voor de periode 2008-2011 wordt vastgezet op basis van de middellange-termijnraming (MLT) van het Centraal Planbureau (CPB), zoals deze in september 2007 is gepubliceerd. Dit betekent derhalve dat het macrobudget niet vier jaar lang exact hetzelfde blijft, maar de ramingen van het CPB volgt, zoals deze in september zijn gepubliceerd voor de jaren 2008 t/m 2011. Een belangrijk verschil is dat voorheen het macrobudget jaarlijks werd geraamd, waarbij realisaties uit jaar t-1 werden betrokken in de ramingen voor jaar t en dus in feite jaarlijks sprake was van "afroming".

- 163 Vraag 59
Hoeveel mensen zullen in 2007 en 2008 naar verwachting gebruik maken van de TRI?

Antwoord

De verwachting is, dat in 2007 circa 17 duizend personen gebruik maken van de TRI. Voor een deel zal de TRI uitkering voortduren tot in de eerste helft van 2008. Daarnaast zullen er in 2008 nog circa 5 duizend nieuwe personen bij komen.

- 164 Vraag 59
Hoe is de raming van de uitgaven aan Vazalo t/m 2012 tot stand gekomen. Kan dat toegelicht worden aan de hand van een berekening?

Antwoord

In onderstaande tabel is de raming van de kosten en opbrengsten van de wet Vazalo (zoals opgenomen in de begroting van SZW) nader uitgesplitst.

De geraamde besparing aan bijstandsuitgaven bedraagt uiteindelijk €75 mln. In volumetermen is dit 6.000 extra uitstroom van uitkeringen. Dit is gebaseerd op de door de indienster genoemde potentiële 60.000 uitstroom (kamerstukken II, 2004/05, 29 948, nr. 6, pagina 20). Uit het rapport "Aan de slag" van de werkgroep Toekomst van het arbeidsmarktbeleid (kamerstukken 2001-2002, 27 914, nr. 2) wordt de indicatie verkregen dat het effect van een financiële prikkel ongeveer op 10% van de doelgroep mag worden geschat. Hiermee komt de geschatte doelgroep uit op maximaal 6.000.

Tegenover de besparing aan bijstandsuitgaven staan diverse kostenposten, namelijk de kosten van de Vazalotoeslag, kinderopvang, extra scholing en werktoeleiding en uitvoeringskosten (zie onderstaande tabel). In de begroting 2008 is deze besparing verwerkt in het macrobudget WWB Inkomensdeel, waarbij de eerste besparing optreedt in 2009 en het structureel effect bereikt wordt in 2012. Bij Voorjaarsnota zal de reeks worden aangepast, omdat, nu het experiment dat per 1 september 2007 zou beginnen, is afgelast, de Wet Vazalo in ieder geval niet voor 1 januari 2011 in werking zal treden.

Onderbouwing raming kosten en opbrengsten Vazalo (bedragen in mln euro)

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5 (structureel)
Totale besparing (uitstroom bijstand)	-19	-38	-56	-75	-75
Kosten VAZALO-toeslag	2	6	43	47	49
Kinderopvang	6	13	19	25	25
Extra scholing	1	2	3	4	4
Extra werktoeleiding	2	4	6	8	8
uitvoeringskosten	2	3	3	4	5
Totale kosten*	13	28	74	88	91
generaal totaal	-6	-10	18	13	16
Veronderstelde uitstroom in FTE	-1.500	-3.000	-4.500	-6.000	-6.000

* deze regel correspondeert met de reeks in tabel 46.1 van de Begroting 2008, uitgezonderd het jaar 2009 (kolom 'jaar 1' in deze tabel). In tabel 46.1 van de begroting is het bedrag in 2009 €3,75 mln hoger; dit zijn de kosten van het experiment dat voorlopig is komen te vervallen.

165 Vraag 60
Hoeveel mensen zullen in de jaren t/m 2012 naar verwachting gebruik maken van de IOAW/IOW? Welk percentage van hen zal naar verwachting dankzij het vervallen van de partnertoets voor mensen die na hun 60ste verjaardag werkloos raken, wel in aanmerking komen voor IOW (maar niet voor de huidige IOAW)?

Antwoord

Het aantal mensen dat gebruik zal maken van de IOAW/IOW zal naar verwachting de komende jaren toenemen van 6.400 in 2007 tot 12.600 in 2012. Deze stijging is voornamelijk toe te schrijven aan twee ontwikkelingen: (1) het afschaffen van de vervolgitkering WW per 1 augustus 2003 en (2) de verkorting van de duur van de WW-uitkering per 1 oktober 2006 n.a.v. de het SER-advies over de WW. Beide ontwikkelingen zorgen voor een versnelde doorstroom van WW naar IOAW/IOW.

De instroom in de IOW van mensen die na hun 60ste verjaardag werkloos raken bedraagt 500 per jaar. Daarvan komt 50% (250 per jaar) wel in aanmerking voor de IOW, maar niet voor de huidige IOAW.

x 1.000	2007	2008	2009	2010	2011	2012
IOAW/IOW	6,4	7,7	8,4	9,7	11,5	12,6
waarvan IOAW	6,4	7,7	7,9	6,0	5,8	6,9
waarvan IOW	-	-	0,5	3,7	5,7	5,7

166 Vraag 60
Wat bedoelt de regering met 'verdergaande decentralisatie van de uitkeringen' IOAW/IOAZ/Bbz?

Antwoord

Met "verdergaande decentralisatie van de uitkeringen IOAW, IOAZ en Bbz" wordt bedoeld op de uitwerking van het <Bestuursakkoord 'Samen aan de slag!' rijk-gemeenten 2007> van 4 juni 2007, waarin is opgenomen dat genoemde specifieke uitkeringen (en overigens ook de WWIK) worden gebundeld met het WWB-inkomensdeel. De samenvoeging van deze geldstromen draagt bij aan de vermindering van het aantal specifieke uitkeringen en aan de vermindering van de administratieve lasten voor gemeenten. De vormgeving van de bundeling, waarmee geen verandering wordt gebracht in de rechten en plichten van de uitkeringsgerechtigden, is onderwerp van nadere studie.

167 Vraag 60
Hoeveel mensen zullen in de jaren t/m 2012 naar verwachting gebruik maken van de IOAW/IOAZ/Bbz?

Antwoord

Het aantal mensen dat gebruik zal maken van de IOAZ bedraagt naar verwachting 2.000 in 2007. Vanaf 2008 zal het volume naar verwachting 2.500 bedragen. Dit verschil is voornamelijk te wijten aan onzekerheid of de recente daling van het volume een tijdelijk effect is of dat dit een structureel effect zal blijken. Het aantal mensen dat gebruik zal maken van de Bbz is naar verwachting stabiel (3.000 personen). Zie het antwoord bij vraag 165 voor het volume van de IOAW.

x 1.000	2007	2008	2009	2010	2011	2012
IOAZ	2,0	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Bbz	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0

168 Vraag 60

Hoe is de raming tot stand gekomen van de financiële gevolgen van de beslissing om jongeren tot 27 jaar geen recht meer te geven op bijstand, maar in plaats daarvan scholing te laten volgen of van werk te voorzien (graag voor alle jaren toelichten)? Welke kosten zijn verbonden aan scholing en salaris (voor het aangeboden werk) en hoe verhouden deze zich tot de ingeboekte besparing op de bijstand? Waar moeten jongeren tot 27 jaar die op grond van deze verandering scholing gaan volgen, hun levensonderhoud van betalen?

Antwoord

Aan de nadere uitwerking van de leerwerkplicht wordt nog gewerkt. In de beleidsnota, die naar de Tweede Kamer zal worden gezonden, wordt ook ingaan op de budgettaire onderbouwing van het voorstel. In het kader van de werkleerplicht tot 27 jaar wordt een voorziening gecreëerd voor jongeren. Als jongeren regulier onderwijs gaan volgen zullen zij in principe voor studiefinanciering – als een bron voor levensonderhoud- in aanmerking komen. In gevallen waar het om onderwijs gaat waarvoor studiefinanciering niet open staat wordt binnen de kaders van de werkleerplicht een inkomensvoorziening ten behoeve van levensonderhoud in het leven geroepen. Hierover wordt de Tweede Kamer nader geïnformeerd door middel van de beleidsnota over de uitwerking van de werkleerplicht.

169 Vraag 61

Welke wijzigingen wil de regering aanbrengen in de richtlijn passende arbeid voor de WW?

Antwoord

De regels voor passende arbeid in de WW worden zodanig aangepast, dat langdurig werklozen na één jaar werkloosheid aangeboden arbeid moeten aanvaarden. Om inkomensachteruitgang tegen te gaan zullen voor deze categorie van personen bij werkhervatting de inkomsten worden verrekend in plaats van beëindiging van het WW recht naar rato van het aantal gewerkte uren. Ik zal u hierover vóór de plenaire behandeling van de begroting nader schriftelijk informeren.

170 Vraag 61

Worden in de premiedifferentiatie WW zowel de wachtgeldpremies als de Awf-premie betrokken?

Antwoord

De regering onderzoekt nog op welke wijze de differentiatie in de premiebijdragen kan worden vormgegeven.

171 Vraag 61

Hoe wil de regering de richtlijn passende arbeid aanscherpen (dit mede in het licht van de antwoorden die zijn gegeven op vragen over de Miljoenennota)?

Antwoord

Zie de antwoorden op de vragen 6 en 169 over de motie Van Geel en de richtlijn passende arbeid.

172 Vraag 61

Hoe weegt de regering (in het kader van de voorgestelde aanpassing van de Richtlijn passende arbeid) de positie van werknemers die door de systematiek van urenverrekening in de WW er per saldo op achteruit gaan wanneer zij vanuit de WW een baan accepteren met een uurloon dat minder dan 70% van hun oude uurloon bedraagt? Hoe denkt de regering werk voor deze mensen te laten lonen?

Antwoord

Bij de concrete uitwerking van de voorgenomen aanpassing van de richtlijn passende arbeid worden de inkomensgevolgen voor de betrokken werklozen betrokken.

- 173 Vraag 61
Hoe en waar kunnen gemeenteraadsliden zien hoeveel geld er voor hun gemeente extra is toegevoegd aan het gemeentefonds onder het kopje 'handhaving'?
- Antwoord
Het Ministerie van BZK heeft in de septembercirculaire van het gemeentefonds inzicht gegeven in de 'extra' handhavingsmiddelen voor het zogenoemde "Programmatisch Handhaven", die voor de jaren 2007-2010 voor gemeenten in het kader van het Bestuurlijk (deel)accord SZW-VNG beschikbaar zijn gesteld. Overzichten per gemeente zijn te raadplegen op de websites van het gemeenteloket en Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding (RCF). In de verzamelbrief van november 2007 wordt hieraan aandacht geschonken en verwezen naar het gemeenteloket.
- 174 Vraag 63
Waarom wordt de duur van de WW-uitkering in maanden niet meer opgenomen als indicator terwijl dat in het verleden wel nog gebeurde?
- Antwoord
De gemiddelde uitkeringsduur van de totale WW-populatie is tot en met het begrotingsjaar 2007 als effectindicator opgenomen om deze af te kunnen zetten tegen de gemiddelde WW-duur van werklozen die bij aanvang van de werkloosheid 57½ jaar of ouder zijn. Deze effectindicator is vanaf 2008 niet langer in de begroting opgenomen. Na de afschaffing van de vervolgitkering WW en de herinvoering van de sollicitatieplicht voor werklozen vanaf 57½ jaar heeft deze leeftijdscategorie geen bijzondere betekenis meer voor het WW-beleid.
- De begroting geeft de gemiddelde gerealiseerde WW-duur nog steeds weer, maar dan als kengetal en in weken (zie tabel 46.4, pagina 65 van de begroting).
- 175 Vraag 63
Wat zijn de verwachtingen van de regering over de werkhervatting van WW-gerechtigden na 12 maanden, kan de regering daarin differentiatie in aanbrengen? En hoe verhouden de cijfers zich tot de aanscherping van de Richtlijn passende arbeid per 1 januari 2009?
- Antwoord
Het beleid is in eerste instantie gericht op bevordering van de werkhervatting tijdens het eerste werkloosheidsjaar, en daarmee op het voorkomen van langdurige werkloosheid. De kans op werkhervatting neemt immers af naarmate de werkloosheid langer duurt. Dit neemt niet weg dat de regering eveneens streeft naar een toename van de uitstroom van langdurig werklozen naar arbeid.
- 176 Vraag 63
Is het de bedoeling van de regering om de instroom van 55-plussers in de WW relatief te verlagen? Neemt de regering er genoeg mee als de instroomkans van 55-plussers t.o.v. de gemiddelde instroomkans toeneemt tot 0,99?
- Antwoord
Voor een verhoging van de arbeidsparticipatie van ouderen is in het kader van de WW vooral van belang dat de uitstroom van oudere werklozen uit de WW toeneemt. Daarnaast moet worden bewaakt dat de WW niet wordt gebruikt als oneigenlijke route voor vervroegde uittreding uit het arbeidsproces. Zolang de instroomkans van ouderen niet hoger is dan de gemiddelde instroomkans in de WW, is er geen aanwijzing van een dergelijke oneigenlijk gebruik.
- 177 Vraag 63
Waarom is de instroomkans van de categorie 57,5 jaar en ouder ten opzichte van de categorie 55 tot 57,5 jaar niet meer opgenomen als indicator?
- Antwoord
Na de afschaffing van de vervolgitkering WW en de herinvoering van de sollicitatieplicht voor werklozen vanaf 57½ jaar, heeft deze leeftijdscategorie geen bijzondere betekenis meer voor het WW-beleid. Zie ook het antwoord op vraag 174.

- 178 Vraag 63
 Waarom is ook een zeer lage instroomkans in de WW van de leeftijdscategorie 55 en ouder ten opzichte van de gemiddelde instroomkans het streven van de regering? Hoe draagt dit bij aan de doelstelling onder artikel 46, kan de regering de streefcijfers meer specificeren?
- Antwoord
 Zie het antwoord op vraag 176 over werklozen van 55 jaar en ouder
- 179 Vraag 63
 Is naar oordeel van de regering de gestage groei van beide percentages over hervatting van WW-gerechtigden voldoende? Op welke wijze komt de stimulering tot werkhervatting tot uiting in de cijfers? Hoe verhouden de cijfers zich tot de aanscherping van de Richtlijn passende arbeid per 1 januari 2009?
- Antwoord
 De bevordering van de uitstroom uit de WW naar werk is een complex proces. Naast een meer activerende vormgeving en uitvoering van de WW, waaronder een eventuele aanscherping van het begrip passende arbeid, is ook de conjunctuur van belang, alsmede de bereidheid van werkgevers om (oudere) werknemers in dienst te nemen. In dat licht bezien is de gepresenteerde gestage groei van de werkhervatting realistisch.
- 180 Vraag: 64
 Het nalevingpercentage van verplichtingen om weer werk te vinden is 63%, het nalevingniveau opgave van inkomsten is 86%. Betekent dit dat het percentage uitkeringsgerechtigden waar sancties zijn opgelegd respectievelijk 37% en 14% is? Zo nee, waarom niet?
- Antwoord
 De nalevingspercentages zijn gebaseerd op uitkomsten van een grootschalig onderzoek onder uitkeringsgerechtigden. Een steekproef van uitkeringsgerechtigden is schriftelijk benaderd door een interviewbureau met het verzoek een enquête in te vullen. De uitkomsten van deze enquête hebben geleid tot bovenstaande nalevingsniveaus. De gehanteerde methodiek waarmee het onderzoek meting naleving (Porosz) tot stand is gekomen staat ter discussie en er wordt gekeken naar alternatieve meting. Tijdens het AO van 31 oktober 2007 is toegezegd dat de kamer geïnformeerd wordt over de voortgang hiervan.
- De reden waarom naar alternatieve meting wordt gekeken, houdt verband met de constatering dat de gepresenteerde percentages weinigzeggend zijn. Dit komt omdat naleving in deze methodiek is gedefinieerd als het percentage respondenten dat *geen enkele* regel uit de onderzochte groep regels overtreedt. Verder geldt dat als iemand opgeeft niet alle regels na te leven, dit daarmee nog niet constateerbaar is geworden voor het uitvoeringsorgaan. Als het uitvoeringsorgaan bij een uitkeringsgerechtigde ontdekt dat er sprake is van regelovertreding moet er ook nog bewijs zijn dat iemand bijvoorbeeld doelbewust 'te weinig solliciteert' of 'passend werk' niet aanneemt. Eerst dan kan een sanctie worden opgelegd.
- 181 Vraag 65
 Gegeven het aantal nieuwe uitkeringen en het aantal beëindigde uitkeringen lijkt de instroom van de WW te dalen. Welke maatregelen van de regering liggen hieraan ten grondslag, worden extra instrumenten ingezet om dit te bereiken? Zo ja, welke?
- Antwoord
 De instroom in de WW neemt in 2008 inderdaad verder af, zoals blijkt uit tabel 46.4. De daling ten opzichte van 2007 is het gevolg van de verbeterde conjunctuur, als gevolg waarvan minder werknemers worden ontslagen. Een klein deel van de dalende instroom wordt verklaard door de invoering van de Wet WIA. Werkloze gedeeltelijk arbeidsgeschikten krijgen sinds de wet WIA geen WW-uitkering meer, maar een WGA-uitkering. In 2008 zijn geen nieuwe maatregelen voorzien die specifiek zijn gericht op een geringere instroom in de WW.
- 182 Vraag 65
 Bedoelt de regering bij de indicator instroom van volledig en duurzame arbeidsongeschikten hier de instroom in de IVA of is daar ook de zogenaamde herleving WAO in opgenomen?
- Indien sprake is van alleen instroom in IVA, is naar oordeel van de regering een jaarlijkse instroom van 25.000 volledig en duurzaam arbeidsongeschikten in 2008 in lijn met de doelstelling zoals genoemd in de operationele doelstelling 2? Hoe verhouden deze cijfers zich tot de instroom in 2006, kan de regering de streefcijfers voor 2008

aanscherpen?

Antwoord

Het gaat hierbij om de instroom in de IVA.

De instroom in de IVA wordt voor 2008 geraamd op 9.000 uitkeringen. In 2006 bedroeg dit 3.800 uitkeringen. Dit aantal was relatief laag vanwege aanloopeffecten. De regering ziet geen aanleiding om het streefcijfer voor 2008 aan te scherpen. Dit streefcijfer vloeit voort uit afspraken met sociale partners in het najaarsakkoord van 2004.

- 183 Vraag 65
Kan de regering een indicator formuleren voor de instroom in de WGA?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 186 over de instroom in de WGA

- 184 Vraag 65
Wat is de oorzaak van de groei van instroom in IVA en WGA (33.000) in vergelijking tot de relatief kleinere groei van uitstroom uit IVA en WGA (7.200)? Meent de regering dat hier sprake is van een trend en is extra beleidsinzet nodig om de instroom in IVA en WGA te beperken en uitstroom te bevorderen? Zo ja, welke inzet en welke kosten zijn daarmee gemoeid?

Antwoord

De WIA is een regeling die zich nog in de aanloopfase bevindt. Dat betekent dat het volume nog jaarlijks zal groeien doordat de instroom de uitstroom overstijgt. In algemene zin is extra beleidsinzet om de instroom in de IVA en WGA te beperken dan ook niet noodzakelijk. Wel volgt de regering de instroom in de WIA nauwgezet en neemt de regering gerichte maatregelen. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 40.

- 185 Vraag 65
Kan de regering inmiddels inzicht geven in de realisatiecijfers werkende WAO/IVA/WGA? Kan de regering toelichten waarom zij verwacht dat het percentage werkende WAO/IVA/ WGA en WAZ in 2008 niet zal stijgen ten opzichte van 2007?

Antwoord

Er zijn nog geen realisatiecijfers over het aantal werkende arbeidsongeschikten beschikbaar voor 2006. Op dit moment valt ook niet aan te geven wanneer deze cijfers wel beschikbaar komen. Door het ontbreken van realisatiecijfers is het niet mogelijk om het aandeel werkende WAO/IVA/WGA'ers uit te splitsen naar regeling. Overigens zal het percentage werkenden in de IVA, gezien de aard van de regeling nihil of vrijwel nihil zijn.

- 186 Vraag 66
De instroom in WAO en WIA samen komt in 2008 op 39.000. Als doelstelling wordt in tabel 46.5 < 25.000 opgegeven. Betekent dit dat de regering aanvullende maatregelen gaat nemen? Kan de regering ook een indicator afgeven voor de instroom WGA?

Antwoord

De doelstelling in tabel 46.5 ziet op de IVA als onderdeel van de WIA. De instroom in de WAO en WIA samen heeft de afgelopen jaren een scherpe daling laten zien. De totale verwachte instroom komt in 2008 een derde lager dan het niveau in 2004. De regering vindt het om deze reden niet zinvol om een afzonderlijke indicator te formuleren voor de instroom in de WGA. Voor het overige verwijst de regering naar het antwoord op vraag 40.

- 187 Vraag 67
Is de regering bereid om een onderscheid te maken tussen het aandeel werkende IVA'ers en het aandeel werkende WGA'ers (eventueel uitgesplitst naar 80-100 en 80-)? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 185 over het aantal werkende gedeeltelijk arbeidsongeschikten

- 188 Vraag 67
Hoe kan worden verklaard dat de instroom en de omvang van het bestand in WGA en IVA opgeteld in de periode 2006 t/m 2008 van jaar tot jaar toeneemt?

Antwoord

Er is sprake van een regeling die zich nog in de aanloopfase bevindt. Door aanloopeffecten neemt de instroom de eerste jaren nog toe. Doordat de gemiddelde verblijfsduur nog niet is bereikt stromen jaarlijks meer mensen in dan uit en groeit het bestand.

189 Vraag

Neemt de regering er genoegen mee dat 55% van de mensen in WAO, WGA of IVA niet bekend is met de verplichting om wijzigingen in de gezondheid te melden, en dat 42% niet bekend is met de verplichting om wijzigingen in inkomen te melden? Zo nee, welke aanvullende acties zullen worden ondernomen?

67

Antwoord

De regering streeft naar hogere bekendheid van de verplichtingen. UWV investeert de laatste jaren veel in voorlichting aan de uitkeringsgerechtigden. De kennis van de verplichtingen is in 2006 reeds significant hoger dan in 2002 en 2004. Het beleid van UWV dat daarop ziet, wordt met kracht voortgezet. Met betrekking tot het onderzoek en de duiding van de percentages past een aantal verduidelijkingen.

Het bekend zijn met verplichtingen is opgebouwd uit groepen samenhangende verplichtingen. Het relatief lage percentage bekendheid met de verplichtingen hangt mede samen met de gehanteerde methodiek in het onderzoek. Wanneer een persoon onbekend is met één van de verplichtingen wordt hij gerekend tot de groep die niet bekend is met de verplichtingen.

Voorbeeld

Aan alle mensen wordt gevraagd of zij bekend zijn met de verplichting dat een uitkeringsgerechtigde moet melden wanneer men in of uit een inrichting gaat. Op veel mensen is deze verplichting niet van toepassing. Maar op het moment dat zij hier antwoorden dat zij niet bekend zijn met deze verplichting, vallen zij onder de groep van 55 % die niet bekend is met de verplichting om wijzigingen in de gezondheid te melden.

Tijdens het Algemeen Overleg Handhaving van 31 oktober 2007 is de Tweede Kamer geïnformeerd dat het Porosz onderzoek niet wordt voortgezet. Uit dit onderzoek vloeien ook de percentages bekendheid met verplichtingen voor WAO/WIA/WW voort. Er wordt op dit moment gezocht naar alternatieven voor het meten van de naleving en bekendheid met verplichtingen. De Staatsecretaris heeft toegezegd de Tweede Kamer hierover tijdig te informeren.

190 Vraag

Kan de regering het aandeel werkende WAO/IVA/WGA'ers uitsplitsen per regeling en bovendien de absolute aantallen per regeling toevoegen?

67

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 185 over het aantal werkende gedeeltelijk arbeidsgeschikten

191 Vraag

Waarom kan de regering niet becijferen wat het aandeel werkende in de WAO/IVA/WGA is? Wanneer is het percentage wel bekend?

67

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 190 over het aantal werkende WAO/IVA/WGA'ers

192 Vraag

Waarop is de raming van het aandeel werkende in de WAO/IVA/WGA voor 2007 en 2008 gebaseerd

67

Antwoord

De raming voor zowel 2007 als 2008 is gelijkgesteld aan het laatst beschikbare realisatiecijfer uit 2005, vanwege het niet beschikbaar zijn van realisatiecijfers over 2006. Zie verder het antwoord op vraag 190.

193 Vraag

Heeft de regering reeds cijfers over het aandeel werkende Wajongers in 2006 beschikbaar? Zijn deze cijfers aanleiding om de ramingen voor 2007 en 2008 aan te passen? Waarom blijft de raming voor werkende Wajongers in 2007 en 2008 gelijk, ziet de regering aanleiding om de beschikbare instrumenten en middelen voor (re)integratie anders in te zetten?

67

Antwoord

Er zijn nog geen realisatiegegevens over 2006 beschikbaar. Er is daarom nog geen grond om de ramingen aan te passen.

Naar verwachting zal het aantal personen met een Wajonguitkering stijgen van 164 duizend in 2007 naar 172 duizend in 2008. In de begroting is als kengetal het relatieve aandeel werkende Wajongers opgenomen. Naar verwachting blijft dit constant voor 2007 en 2008. In combinatie met het stijgend aantal Wajongers is dus de verwachting dat het absolute aantal werkende Wajongers zal toenemen.

In het kabinetsstandpunt "Participatie van jongeren met een beperking" naar aanleiding van het SER-advies "Meedoen zonder beperkingen" staat aangegeven, dat de regering streeft naar een versterking van de activering van Wajongers: De regering wil dat werken voor Wajongers meer gaat lonen en dat waar mogelijk de effectiviteit van de re-integratie instrumenten verbeterd wordt.

- 194 Vraag 67
Waarom verwacht de regering een toename van de instroom in de IVA van 5.800 naar 9.000 en de WGA van 22.900 naar 24.000 (tabel 46.6)? Waarom is er geen kengetal uitstroomkans WGA?

Antwoord

Omdat er sprake is van aanloopeffecten neemt de instroom in de eerste jaren na invoering van de WIA nog toe. Voor het eerste realisatiejaar 2006 ontbreken gegevens over de uitstroom uit de WGA naar werk. Hierdoor is het niet zinvol een raming van de uitstroom naar werk te maken voor toekomstige jaren.

- 195 Vraag 68
Kan de regering van het percentage 18-jarigen geven dat in de jaren 2002 t/m 2008 (naar verwachting) zal instromen/is ingestroomd in de Wajong?

Antwoord

Volgens de bevolkingscijfers van het CBS bedraagt in de periode 2002 - 2008 het jaarlijkse aantal 18-jarigen circa 200 duizend. Het percentage 18-jarigen dat op 18-jarige leeftijd de Wajong instroomt, stijgt van 1,6% in 2002 tot 2,8% in 2008. Daarnaast zal nog circa 2% van de mensen die nu 18 jaar zijn op latere leeftijd de Wajong instromen.

- 196 Vraag 68
Waarom blijft de raming voor werkende Wajongers in 2007 en 2008 gelijk, ziet de regering aanleiding om de beschikbare instrumenten en middelen voor (re)integratie anders in te zetten?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 193 over het aantal werkende Wajongers

- 197 Vraag 68
Heeft de regering reeds cijfers over het aandeel werkende Wajongers in 2006 beschikbaar? Zijn deze cijfers aanleiding om de ramingen voor 2007 en 2008 aan te passen? Waarom blijft de raming voor werkende Wajongers in 2007 en 2008 gelijk, ziet de regering aanleiding om de beschikbare instrumenten en middelen voor (re)integratie anders in te zetten?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 193 over het aantal werkende Wajongers

- 198 Vraag 68
Wat is het aantal en percentage werkende Wajongers (van het totale personeelsbestand) bij de rijksoverheid?

Antwoord

Er zijn 105 Wajongers werkzaam in de sector Rijk, Rechterlijke macht en Politie. Dit is 0,06% van het totale personeelsbestand in deze sector. Zoals in het antwoord op vraag 193 wordt aangegeven, is het de verwachting dat het absolute aantal werkende Wajongers zal toenemen. Naar verwachting zal bij de sector Rijk het aantal werkende Wajongers dan ook toenemen.

- 199 Vraag 69
Kan de regering voor 2008 en verdere jaren een streefcijfer bijstandlastenreductie geven?

Antwoord

In het bestuurlijk akkoord tussen VNG en SZW van 31 mei 2007 is opgenomen dat beide partijen zich de komende

jaren sterk maken voor het realiseren van een vermindering van het aantal mensen dat een beroep doet op de WWB. Ten opzichte van de MLT-raming is een vermindering afgesproken van 30.000 huishoudens/uitkeringen. Naar de huidige ramingsstand gemeten betekent dit een daling met 75.000 huishoudens/uitkeringen naar 227.000 in 2011 ten opzichte van de stand ultimo 2006 (302.000 uitkeringen < 65 jaar).

- 200 Vraag 69
Kan de regering naar aanleiding van de voornemens de schuldenproblematiek aan te pakken en de sollicitatieplicht voor alleenstaande ouders met jonge kinderen in ruil voor scholingsplicht, indicatoren formuleren met daarbij streefcijfers?
- Antwoord
Schuldhelpverlening is geen wettelijke taak. Het is een activiteit die gemeenten autonoom (laten) uitvoeren. Binnen deze setting past het niet indicatoren op rijksniveau te formuleren
- 201 Vraag 69
Waarom zijn voor de kengetallen aantal fraudeonderzoeken, totaal fraudebedrag, percentage afdoening, incassoratio geen ramingen voor de jaren 2007 en verder opgenomen? Kunnen deze alsnog worden gegeven?
- Antwoord
In tegenstelling tot de prestatie-indicatoren zijn de kengetallen niet bedoeld om een uitspraak te doen over het door de regering gewenste toekomstige niveau in de vorm van een streefwaarde. Op kengetallen wordt ook niet afgerekend. Kengetallen zijn veel meer bedoeld om een kwantitatieve duiding te geven van het onderwerp. Bij de kengetallen waarbij uit hoofde van de begroting een raming wordt gemaakt, wordt deze als zodanig in de begroting vermeld. Dat is voor de hier bedoelde kengetallen niet het geval.
- 202 Vraag 69
Waarom is de WWIK niet meer opgenomen als aparte operationele doelstelling?
- Antwoord
In de begroting voor 2008 van het Ministerie van SZW zijn de begrotingsuitgaven betreffende de WWIK onder artikel 46 Inkomensbescherming met activering gebracht. Gezien de hoogte van het begrotingsbedrag WWIK van circa €30 mln in relatie tot het begrotingsgefinancierde deel van dit artikel dat ruim €6 mld bedraagt, is één operationele doelstelling voor alle aan bijstand gelieerde regelingen geformuleerd.
Dit laatste spoort tevens met de decentralisatievoornemens van deze regering om de specifieke uitkeringen IOAW, IOAZ, Bbz, en WWIK te bundelen met het WWB-inkomensdeel in een specifieke uitkering aan gemeenten (zie ook het antwoord op vraag 166 over de verdergaande decentralisatie van de uitkeringen).
- 203 Vraag 70
Hoe hoog is het niet-gebruik van bijzondere bijstand? Om hoeveel mensen en aanvragen gaat het jaarlijks (bij benadering)?
- Antwoord
Niet-gebruik van de bijzondere bijstand is niet bekend. Het SCP heeft dit niet kunnen onderzoeken vanwege de grote verschillen in gemeentelijk beleid.
- 204 Vraag 70
Hoeveel geld blijft er bij benadering door niet-gebruik op de plank liggen? Hoeveel geld blijft er bij benadering door niet-gebruik bijzondere bijstand op de plank liggen?
- Antwoord
Het SCP heeft in haar onderzoek 'Geld op de plank. Niet-gebruik van inkomensvoorzieningen' (mei 2007) het niet-gebruik van vijf regelingen onderzocht. Naar aanleiding van dat rapport heeft het SCP becijferd dat er bij de langdurigheidstoelage, de 'aanvullende' bijstand, de huursubsidie en de WTOS in totaal €760 mln was blijven liggen (cijfers 2003). Onder meer vanwege wijzigingen in de betrokken regelingen zijn die cijfers niet meer actueel. Ze geven echter een beeld van de omvang van de problematiek. De regering heeft diverse maatregelen in gang gezet om het niet-gebruik terug te dringen en hierover ook met gemeenten concrete afspraken gemaakt (kamerstukken II, 24 515, nr. 114).
- 205 Vraag 70
Wat wordt er gemiddeld per aanvraag (in euro's) uitgekeerd aan bijzondere bijstand door gemeenten?

Antwoord

In 2006 ontvingen 314.696 huishoudens bijzondere bijstand (bron: Kernkaart). In dat jaar werd €195,1 mln aan bijzondere bijstand verstrekt. Het gemiddelde bedrag bedroeg daarmee €620 per huishouden. Deze cijfers betreffen een bewerking van SZW van door gemeenten aan het CBS verstrekte opgaven.

- 206 Vraag 70
Hoeveel gemeenten/ welk aandeel gemeenten verstrekt nu al bijstand in natura? Om welke bijstand in natura gaat het zoal?

Antwoord

Op dit moment wordt uitsluitend bijstand in natura verstrekt in gevallen waar de uitkeringsontvanger niet zonder hulp in staat is tot een verantwoorde besteding van zijn bestaansmiddelen. Artikel 57 WWB regelt dat het college de bijstand dan in natura kan verstrekken. De wetgever heeft hierbij, blijkens de memorie van toelichting, de algemene bijstand voor ogen gehad. Concreet gaat het in de praktijk om een rechtstreekse betaling van huur, gas, water en licht door middel van een inhouding op de uitkering van belanghebbende. De bijstandsuitkeringenstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) biedt geen inzicht in de vraag hoe vaak of door welke gemeenten artikel 57 wordt toegepast.

- 207 Vraag 70
Hoeveel huishoudens in de bijstand hebben kinderen die naar de middelbare school gaan? Welk aandeel is dit van het totale aandeel huishoudens in de bijstand?

Antwoord

Over het aantal huishoudens in de bijstand met kinderen die naar de middelbare school gaan, zijn geen specifieke gegevens bekend. Ongeveer 40% van de bijstandshuishoudens heeft financieel afhankelijke kinderen (CBS, ultimo 2003).

Cijfers alleenstaande ouders Vazalo

	Uitkeringen algemene bijstand aan alleenstaande ouders, leeftijd < 65 jaar *	Leeftijd jongste kind < 12 jaar PLUS 2/3e van leeftijd jongste kind >= 12 jaar
December 2002	91.400	81.800
December 2003	93.960	83.300
December 2004	92.750	n.b.
December 2005	89.220	n.b.
Juni 2006	87.180*	n.b.
Augustus 2006	86.220*	n.b.

Bron: CBS Statline, cijfers juni en augustus 2006 zijn voorlopig; CBS kwartaaltabellen

Uitkeringen aan alleenstaande ouders met inkomsten uit arbeid, overige inkomsten of zonder inkomsten

Inkomen	2002	2003	2004	2005	Juni 2006
Uit arbeid	13.630	13.910	12.625	10.430	7.280*
Overig	58.060	59.160	60.695	63.780	50.900*
Geen / onbekend	19.710	20.790	19.220	15.020	28.990*
Totaal	91.400	93.860	92.540	89.230	87.170*

Bron: CBS, kwartaaltabellen, cijfers over juni 2006 zijn voorlopig

Alleenstaande ouders naar leeftijd jongste kind

	Totaal alleenstaande ouders	Jongste kind jonger dan 5 jaar	Jongste kind 5 – 11 jaar	Jongste kind 12 jaar e.o.	Niet van toepassing	Jongste kind <12 + 2/3 ^e kind >= 12 jaar
2002	91.400	30.240	33.510	27.010	640	81.800
2003	93.870	29.060	33.830	30.620	355	83.300
2004	92.555	30.600	33.140	23.485	5.330	79.400

Bron: CBS, kwartaaltabellen

- 208 Vraag 70

Hoeveel alleenstaande ouders zijn er in de bijstand die thuiswonende kinderen hebben tussen de 18 en 21 jaar?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 207 over het aantal huishoudens in de bijstand met kinderen.

- 209 Vraag 70
Hoeveel geld is er voor 2008 uitgetrokken voor alle re-integratietrajecten? Wat is het aantal begrote re-integratietrajecten en wat is de gemiddelde trajectprijs, inclusief uitvoeringskosten?

Antwoord

In de begroting 2008 zijn de volgende budgetten uitgetrokken voor uitgaven aan re-integratie:

Het budget W-deel van de WWB voor gemeenten (€1567 mln) en de re-integratiemiddelen UWV (€224 is gereserveerd voor trajecten en €104 mln voor loonkostensubsidies). De uitvoeringskosten bij gemeenten vormen een onderdeel van de uitkering uit het Gemeentefonds en zijn niet bekend. Voor onder andere de uitvoering van trajecten is bij UWV €154 mln (inclusief re-integratiebegeleiding door re-integratiecoach en samenhangend met de uitvoering van overige voorzieningen voor met name arbeidsgehandicapten) en voor de uitvoering van loonkostensubsidies €30 mln beschikbaar.

De middelen voor re-integratie worden door UWV ingezet voor inkoop van re-integratietrajecten bij re-integratiebedrijven. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten voor het inkopen van re-integratietrajecten, maar kunnen de middelen ook op een andere manier inzetten om de re-integratie van hun cliënten te bevorderen. De middelen zijn bedoeld voor het leveren van ondersteuning in de vorm van onder andere (sollicitatie)training, scholing, loonkostensubsidie, sociale activering, kinderopvang en stages. Een deel van de middelen wordt door gemeenten nog ingezet voor financiering van gesubsidieerde arbeid die nog bestaat vanuit de oude regelingen ID/WIW. Het gaat eind 2006 om ongeveer 28.000 personen. Het is op dit moment niet aan te geven hoeveel trajecten gemeenten in 2008 zullen gaan inzetten.

De hoogte van het budget W-deel is niet gebaseerd op het aantal begrote trajecten, maar is historisch en politiek bepaald. Het beschikbare budget voor re-integratie bij de WW is gebaseerd op de ontwikkeling van de werkloze bevolking en de raming van uitgaven voor re-integratie van uitkeringsgerechtigden in de arbeidsongeschiktheidsregelingen is gebaseerd op inzichten van het UWV voor het aantal benodigde voorzieningen en trajecten.

De gemiddelde prijs voor trajecten (UWV-domein) in 2008 is niet bekend. De prijs van een IRO wordt per traject bepaald, de reguliere trajecten worden momenteel aanbesteed. Uit de 'Derde voortgangsrapportage IRO' (oktober 2006) blijkt dat, de gemiddelde prijs voor een IRO (bij plaatsing op een reguliere baan) tussen 2004 en het eerste kwartaal 2006 voor een WW-er gemiddeld €4425 en voor een arbeidsgehandicapten gemiddeld €4765 was. Uit de zelfde rapportage blijkt dat, een regulier traject (bij plaatsing op een reguliere baan) voor een WW-er gemiddeld €3420 en voor een arbeidsgehandicapte gemiddeld €4410 kostte. Naar verwachting zijn deze prijzen het laatste jaar nauwelijks gewijzigd. Voor het gemeentelijke domein zijn de kosten per traject niet bekend (zie toelichting hierboven).

- 210 Vraag 73
In lijn met de geformuleerde algemene doelstelling bij het onderdeel re-integratie, waarom wordt er geen inzicht geboden in de uitstroom naar regulier werk en wordt slechts inzicht geboden in de uitstroom uit de WW/WWB?

Antwoord

De uitstroomcijfers uit de uitkering worden geregistreerd en zijn dus bekend. Uitstroomcijfers naar regulier werk zullen vanaf 2008 in beeld worden gebracht. In Jaarverslag 2008 zullen de gevraagde uitstroomcijfers naar regulier werk geleverd worden.

- 211 Vraag 73
Waarom zijn de kengetallen ketenuitstroomquote WW en ketenuitstroomquote WWB niet voorzien van een doelstelling voor het jaar 2008?

Waarom worden nog geen afspraken gemaakt met de ketenpartners over de komende jaren daar waar het gaat om de uitstroom naar regulier werk?

Antwoord

Het vaststellen (vooraf) van streefwaarden bij de ketenquotes voor de WWB is erg lastig en heeft een betrekkelijke waarde. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de zelfstandige bestuurlijke verantwoordelijkheden van gemeenten. Achteraf kan wel een berekening worden gemaakt. CBS heeft dat voor het landelijk beeld voor 2005 gedaan (47%). Verder worden de resultaten op ketenprestatie-indicatoren per CWI-regio via de zogenaamde landkaart (<http://landkaart.bkwi.nl/>) openbaar gemaakt (op regionaal niveau gaat het om de ketenuitstroomquote WW en de ketenpreventiequote WW). Elke CWI-regio bestaat uit verschillende gemeenten. Ook van die gemeenten worden de resultaten op de landkaart openbaar gemaakt: uitstroomquote WWB-CWI, uitstroomquote WWB-Gemeenten en de ketenuitstroomquote, idem voor de preventiequote WWB. Locaties kunnen hun prestaties op deze manier vergelijken met die van andere locaties. Bij dit systeem gaat het er niet om de prestaties (vooraf) te normeren (gelet op de positie van gemeenten) maar om een lerend systeem te ontwikkelen waarbij locaties door middel van vergelijking (benchmarking) kunnen komen tot prestatieverbetering.

In de zogeheten mei-brief is aan de ketenpartners gevraagd zoveel mogelijk rekening te houden met de opdrachten uit het Coalitieakkoord. In de Bestuurstop met gemeenten zijn vervolgens, voor wat betreft de bijstandpopulatie, afspraken gemaakt over uitstroom uit de WWB. De hoofdroute van deze uitstroom is uitstroom naar werk. In het inmiddels door mij ontvangen Jaarplannen van CWI en UWV worden concrete ambities uitgesproken voor wat betreft de omvang van het WW-bestand. Mijn streven is om u de Jaarplannen met de daarbijbehorende goedkeuringsbrieven voor het Kerstreces toe te sturen.

- 212 Vraag 73
De operationele doelstelling van beleidsartikel 47 luidt: Uitstroom naar regulier werk van uitkeringsgerechtigden en werklozen die dat niet op eigen kracht kunnen. Hoeveel % van de totale instroom in WW en WWB stroomt uit naar regulier werk? Hoeveel mensen zijn dit? Waarom staan deze gegevens niet in de begroting ?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 210 over uitstroomcijfers

- 213 Vraag 73
Wat was het percentage duurzame uitstroom naar regulier werk binnen 24 maanden na start van een re-integratietraject in 2006? Was dit net als voorgaande jaren ongeveer de helft van de 46% uitstroom naar werk?

Antwoord

Het percentage duurzame uitstroom naar regulier werk binnen 24 maanden na start van een re-integratietraject is nog niet bekend. Door de combinatie van trajecten die maximaal 24 maanden lopen en de duurzaamheid van het werk (minstens 6 maanden) kent de verwerking van deze informatie een lange doorlooptijd. Ik zal u in het Kwartaalbericht Arbeidsmarkt december 2007 informeren over het percentage duurzame uitstroom naar regulier werk binnen 24 maanden na start van een re-integratietraject in het eerste halfjaar van 2004.

- 214 Vraag 73
Wat is er gebeurd met de personen die niet duurzaam aan het werk zijn gegaan?

Antwoord

Personen die wel zijn uitgestroomd naar werk maar dat niet duurzaam doen, stromen als ze daar recht op hebben binnen 6 maanden weer terug in de uitkering. Personen worden niet gevolgd als ze uit de niet-duurzame baan uitstromen.

- 215 Vraag 74
Welke invloed verwacht de regering dat de korting op het flexibel re-integratiebudget heeft voor gemeenten met betrekking tot de uitvoeringspraktijk?

Antwoord

Het re-integratiebudget is de afgelopen jaren te ruim gebleken. Gemeenten hebben forse overschotten op het re-integratiebudget opgebouwd van in totaal circa €800 mln. De ombuiging op het flexibel re-integratiebudget zal naar verwachting leiden tot gebruik van de thans onbenutte middelen voor re-integratiedoeleinden en geleidelijk leiden tot een structurele situatie waarin geen sprake meer is van onderuitputting van het re-integratiebudget. Tevens is een doelmatiger inzet van de middelen te verwachten. De middelen voor uitvoeringskosten van gemeenten worden via het gemeentefonds verstrekt. Op de

uitvoeringscapaciteit van gemeenten heeft de ombuiging derhalve geen effect.

- 216 Vraag 74
Waarom zijn de programma-uitgaven, zoals weergegeven in de tabel, vanaf 2010 0% in plaats van 99% in 2008 juridisch verplichte uitgaven?

Antwoord

Het percentage juridisch verplichte uitgaven is de stand van de toekenningen begin 2008. Voor de latere jaren zijn er nog geen formele toekenningen gedaan. Het grootste deel van de programmauitgaven in artikel 47 bestaat uit het flexibele re-integratiebudget (W-deel WWB). Voor het W-deel WWB geldt dat de formeeljuridische verplichtingen voor de programmauitgaven jaarlijks in het jaar t-1 voor het jaar t worden aangegaan. Door middel van het bestuurlijk akkoord tussen VNG en SZW van 31 mei 2007 is SZW uiteraard bestuurlijk gebonden aan het meerjarige karakter van deze budgetten, maar het aangaan van de juridische verplichting is een afzonderlijke handeling.

- 217 Vraag 74
Wat zijn de gemiddelde kosten van re-integratie per persoon? Kunnen deze kosten als volgt berekend worden: 164.000 trajecten, waarvan 46% uitstroom naar regulier werk is 75.440 geslaagde trajecten (Tabel 47.7). Totale kosten art 47: €2.108.918, kosten per geslaagd traject: €27.955, - ? Hoe beoordeelt de regering de kosten per geslaagd re-integratietraject? Is een IRO van €5.000 per persoon niet veel goedkoper?

Antwoord

UWV heeft een landelijke administratie waarin het verloop van en de uitgaven aan trajecten wordt vastgelegd. Zie antwoord op vraag 209 voor de gemiddelde kostprijs van WW-trajecten. De genoemde prijs van de IRO is hoger dan de gemiddelde kostprijs van WW-trajecten. De gemiddelde prijs van een traject bij gemeenten is niet bekend. Afsproken is deze informatie bij gemeenten niet uit te vragen.

Bij de berekening die in de vraag wordt gemaakt kunnen de volgende kanttekeningen worden geplaatst. De 164.000 trajecten waarover gesproken wordt zijn gestarte trajecten in 2006. Het budget (voor 2006) betreft zowel het gemeentelijke als het UWV budget en is niet alleen bedoeld voor gestarte trajecten maar ook voor nog lopende trajecten uit voorgaande jaren. Het totaal aantal trajecten dat eind 2006 ofwel lopend was ofwel in dat jaar beëindigd was lag een stuk hoger: namelijk 499.000 (zie tabel 47.9). De gemiddelde prijs van trajecten kan niet berekend worden door de uitgaven in dat jaar af te zetten tegen het aantal, omdat de looptijd van een traject niet met een kalenderjaar samenvalt. De vraagstelling suggereert dat alle trajecten worden afgerekend tegen no cure no pay: het budget wordt uitsluitend afgezet tegen trajecten die tot uitstroom hebben geleid. In de praktijk worden niet alle trajecten op deze basis afgerekend (no cure less pay). Ook voor trajecten, die niet tot uitstroom naar werk leiden, wordt dus geld ingezet. Bovendien wordt het re-integratiebudget door gemeenten ook voor andere re-integratieactiviteiten ingezet, zoals work first, sociale activering en loonkostensubsidies.

Op verzoek van de Tweede Kamer wordt sinds 2005 in het jaarverslag een tabel trajecten, plaatsingen en uitgaven opgenomen (jaarverslag 2006, zie tabel 23.4), waarin een presentatie plaatsvindt van het aantal plaatsingen en uitgaven per jaar (exclusief uitvoeringskosten) gerelateerd aan een cohort gestarte trajecten.

- 218 Vraag 78
Waarom is het budget voor werkgeversvoorzieningen en REA uitkeringen per 2008 gehalveerd, kan de regering het budget verder specificeren en precies toelichten waar de budgetvermindering vandaan komt?

Antwoord

Genoemde budgetvermindering is met name het gevolg van het afschaffen van de re-integratie-uitkering van de toenmalige Wet Re-integratie arbeidsgehandicapten. Dit is geregeld in de Wet tot wijziging van enkele sociale zekerheidswetten en enige andere wetten in verband met aanbrengen van enige vereenvoudigingen (Stb. 2004, 728, kamerstukken II, 2003/04, 29 513).

- 219 Vraag 78
Hoeveel re-integratietrajecten voor Wajongers heeft het UWV in 2006 gecontracteerd? Hoeveel procent van het totale bestand en de totale instroom in 2006 is dit? Hebben de Wajongers waarvoor geen traject is afgesproken geen integratiekansen?

Antwoord

Uit het jaarverslag UWV blijkt het volgende. In 2006 bedroeg de Wajong-instroom 13.575 personen. Een deel van die

instroom heeft al eerder een Wajong uitkering gehad (zgn. herlevingen). Aan 10.641 personen werd in 2006 voor het eerst een Wajong-uitkering toegekend. In totaal werden in 2006 4.953 Wajong-trajecten gestart. Dat is 47% van de instroom exclusief herlevingen.

Onder de Wajongers die geen traject zijn gestart zijn mensen die geen enkel perspectief op werk hebben. Deze zitten bijvoorbeeld in een instelling of hebben dusdanig ernstige beperkingen dat het niet waarschijnlijk is dat zij op de korte termijn of in de toekomst een traject starten.

Daarnaast is er een groep die door de huidige situatie of ziektebeeld wellicht niet op de korte termijn geïntegreerd kan worden maar die op een later tijdstip wel in aanmerking komen voor een integratietraject, omdat de situatie het dan beter toelaat. Dit zogenoemde zittend bestand krijgt alleen een traject wanneer een professionele beoordeling daarvoor aanleiding geeft. Tot slot volgt een groot deel van de nieuwe instroom op het moment van toekennen een opleiding / studie waardoor er nog geen sprake is van een integratietraject omdat de opleiding nog niet is afgerond.

Ook kunnen Wajongers gebruik maken van andere middelen dan een re-integratietraject, bijvoorbeeld loondispensatie of werkvoorzieningen. Het uitdrukken van het aantal in 2006 gestarte trajecten als percentage van het totale bestand is minder zinvol. Een groot deel van dit bestand werkt immers al of heeft dermate ernstige beperkingen dat werken niet aan de orde is.

220 Vraag 79

Waarop is de verwachting gebaseerd dat zowel voor volwassenen als jongeren de uitstroom zonder re-integratieondersteuning in 2008 zal stijgen ten opzichte van 2006? Gaat het hier om een autonome ontwikkeling of worden extra instrumenten ingezet om deze doelstellingen te verwezenlijken? Indien dit laatste het geval is, welke extra instrumenten worden hierbij ingezet en welke uitgaven zijn hiermee gemoeid?

Antwoord

De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zijn/blijven naar verwachting gunstig voor het vinden van werk. Zelfstandig, of met ondersteuning uit de basisdienstverlening van CWI. Jongeren en ouderen zijn voor CWI ook komend jaar prioritaire groepen. Voorts is van belang, zie evaluatie SUWI, dat door geïntegreerde dienstverlening en beter maatwerk de uitstroomkansen positief zullen worden beïnvloed.

221 Vraag 79

Ziet de regering nog mogelijkheden om de preventiequotes WW en WWB verder te verhogen? Welke instrumenten kunnen hierbij ingezet worden?

Waarom zijn er geen doelstellingen voor de ketenpreventiequotes WW en WWB voor het jaar 2008 in de begroting opgenomen? Zijn hier geen afspraken over gemaakt met de ketenpartners? Zo neen, waarom niet?

Hoeveel van de 20% WW-werkzoekenden en 53% WWB-werkzoekenden, wier WW- cq WWB-aanvraag door CWI is voorkomen, is uitgestroomd naar werk? Is dit meer dan in de jaren daarvoor?

Hoe kan het dat de preventiequote WWB 53% (inspanning CWI) is terwijl de ketenpreventiequote (inspanning CWI en gemeenten samen) 47% is?

Antwoord

Zie ook het antwoord op vraag 211.

De uitvoering van de beleidslijnen die in de Kabinetsreactie Evaluatie Suwi (19 oktober 2007, kamerstukken II 2007/08, 26448, nr. 342) zijn beschreven heeft naar verwachting een positieve uitwerking op de effectiviteit van de keten; het betreft dan zowel preventie als matching als reïntegratie. Aan het aspect preventie (van werk naar werk) wordt ook specifiek extra aandacht besteed door CWI en UWV.

De realisatie 2006 ketenpreventiequote WWB staat foutief in de begroting 2008. Hij bedraagt 66%. De preventiequote WWB van CWI heeft betrekking op 2006 (over 2005 bedroeg de quote 48%).

222 Vraag 80

Waarom zijn de kengetallen uitstroom naar werk met re-integratieondersteuning, hiaatpercentages volwassenen en jongeren, het aantal re-integratietrajecten, de percentages sancties op signalen onvoldoende inzet re-integratie AO en WW en de plaatsingspercentages AG, WW en WWB niet van doelstellingen voor het jaar 2008 voorzien? Kan de regering die alsnog presenteren?

Antwoord

In de begroting zijn streefwaarden benoemd bij de uiteindelijke doelen die de regering wil bereiken met het re-integratiebeleid. Dat is uitstroom naar regulier werk na re-integratieondersteuning aan de ene kant en 200.000 mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag aan de andere kant. Aan uitstroom naar werk binnen 24 maanden na de start van de re-integratieondersteuning is dus wel degelijk een streefwaarde gekoppeld: 60%. Dit is overigens een voorlopige streefwaarde. De definitieve streefwaarde hangt af van de realisatiecijfers 2006. Die worden tezamen met de definitieve streefwaarde, bekend gemaakt in het Kwartaalbericht arbeidsmarkt december 2007.

Daarnaast vindt de regering het ook belangrijk om inzicht te hebben in de ontwikkeling van een aantal kengetallen. Die geven belangrijke extra informatie, maar worden niet voorzien van streefwaarden. Bij het hiaatpercentage bijvoorbeeld, dat inzicht biedt in de sluitende aanpak, wordt in de begroting van 2008 geen streefwaarde meer genoemd, omdat de sluitende aanpak een hulpmiddel is bij het bereiken van de uiteindelijke doelen. De plaatsingspercentages AG, WW en WWB wordt niet afzonderlijk in de begroting opgenomen. Daarover wordt gerapporteerd in het Kwartaalbericht arbeidsmarkt december.

- 223 Vraag 80
Kan de regering een verklaring geven voor het feit dat 67% van de volwassen werkzoekenden en 61% van de jongere werkzoekende in het eerste jaar geen hulp bij re-integratie heeft ontvangen, terwijl een hiaatpercentage van 0% werd nagestreefd? Welke instrumenten gaat de regering inzetten om deze hiaatpercentages op 0% te laten sluiten?

Antwoord

Een groot deel van de werkzoekenden vindt binnen een jaar op eigen kracht een baan. Van het deel dat binnen een jaar geen werk vindt ontvangt een deel geen re-integratie-aanbod. Daarbij dient bedacht te worden dat het cijfer voor jongeren betrekking heeft op de uitstroom binnen 6 maanden.

Uiteraard is het de inzet van deze regering om iedereen op een zo effectief mogelijke manier naar werk te begeleiden. Maatwerk staat daarbij voorop. De afspraken in het bestuursaccord met gemeenten en met UWV en CWI zullen daaraan verder bijdragen. Ook zal het gesprek met de uitvoerders worden aangegaan om dit te bewerkstelligen.

In het Kwartaalbericht arbeidsmarkt december 2007 worden de hiaatpercentages voor de verschillende wetsdoelgroepen gepresenteerd. Dan wordt ook inzicht worden geboden in de aantallen personen die het betreft en kan nader op de gestelde vragen worden ingegaan.

- 224 Vraag 80
Wat is de verklaring voor het gegeven dat de percentages sancties op signalen onvoldoende inzet bij re-integratie AG en WW in 2006 teruglopen ten opzichte van 2005? Acht de regering deze ontwikkeling wenselijk? Zo, nee is er naar het oordeel van de regering nog aanvullend beleid nodig om deze ontwikkeling te keren? Wat zijn de verwachtingen voor de jaren 2007 en 2008 ten aanzien van de kengetallen sancties op signalen onvoldoende inzet bij re-integratie AG en WW?

Antwoord

Het jaar 2006 laat ten opzichte van 2005 inderdaad een tendens zien dat het aantal sancties op signalen onvoldoende inzet bij re-integratie AG en WW daalt. Een belangrijke reden hiervoor is dat de nadruk veel meer dan voorheen bij een activerende preventieve aanpak ligt. De re-integratiecoaches van het UWV hebben veelvuldig contact met de klant en komen sneller tussenbeide als de klant ongewenst gedrag vertoont.

- 225 Vraag 81
Hoe wordt in de indicator 'uitstroom naar regulier werk met re-integratieondersteuning' het begrip 'regulier werk' gedefinieerd?

Antwoord

Dit is arbeid in een arbeidsovereenkomst, waarbij er geen sprake is van een gesubsidieerde arbeidsplaats (bv voormalige ID- en WIW-banen) die door een werkloze moet worden bezet. Het is wel mogelijk dat aan de werkgever een tijdelijke loonkostensubsidie wordt verstrekt.

- 226 Vraag 81
Uitgaande van een gemiddelde plaatsingspercentage van circa 30% (realisatie periode 2004-2006), kan geredeneerd worden dat de 50.000 extra re-integratie-ondersteuning per jaar (cumulatief 200.000) ertoe zal leiden dat na vier jaar tussen de 60.000 en 70.000 personen extra aan de slag zijn gegaan? Als deze redenering klopt, welke andere

instrumenten zullen worden ingezet om de resterende 140.000 a 130.000 personen extra aan de slag te helpen?

Antwoord

De regering interpreteert het begrip 'aan de slag' breder dan het vinden van een plaats op de reguliere arbeidsmarkt. Streven van de regering, zoals vastgelegd in het beleidsprogramma, is 200.000 mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt extra aan de slag te helpen. Het zoveel mogelijk vinden van een plaats op de reguliere arbeidsmarkt staat hierbij voorop. Door gemiddeld 50.000 trajecten per jaar meer in te zetten dan in 2006, zal een groter percentage mensen een baan vinden. Niet iedereen zal hierin in slagen. De regering verwacht dat de geboden extra inzet, bijvoorbeeld in de vorm van werken met behoud van uitkering en/of sociale activering, deze mensen wel een stap dichterbij de arbeidsmarkt brengt en hun kansen op het vinden van een baan vergroot. Ook dat is een vorm van aan de slag gaan.

- 227 Vraag 81
Hoeveel personen, van de 46% uitstroom, zouden zijn uitgestroomd naar regulier werk zonder re-integratietraject?

Antwoord

Uit de diverse onderzoeken komt naar voren dat na de inzet van een traject de initiële kans om een baan te vinden wordt verhoogd. De uitkomsten zijn afhankelijk de aard van het ingezette re-integratietraject. In de beleidsdoorlichting art.23, die in de tweede helft van december 2007 wordt aangeboden, wordt nader ingegaan op het zogenaamde dead weight loss effect waaraan wordt gerefereerd in de vraag.

- 228 Vraag 81
Wat is het percentage werkzoekende dat zich, na succesvolle plaatsing binnen 6 maanden na beëindiging van de plaatsing, weer inschrijft als werkzoekende

Antwoord

Het percentage terugval na 6 maanden is niet bekend.

Uit WWB in cijfers II blijkt dat de zogenaamde draaideurratio voor de WWB van 42% in 2003/2004 is afgenomen naar 18 en 19% in respectievelijk 2005 en 2006. De draaideurratio geeft aan welk deel van de uitstroom binnen 12 maanden weer bijstandsafhankelijk is en is een maat voor de duurzaamheid van de uitstroom (hoe lager hoe duurzamer).

In een verkennende studie die door IWI is uitgevoerd naar terugval in de WW- en de WWB uitkering (november 2006) wordt over een periode van twee jaar gekeken. In deze periode valt circa eenderde deel van zowel bij voormalige WW-ers als bijstandsgerechtigden terug in de uitkering.

- 229 Vraag 83
Hoe verklaart de regering een hiaatpercentage van 67% voor volwassenen en 61% voor jongeren (tabel 47.9). Naar welk percentage streeft de regering?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 223 over het hiaatpercentage

- 230 Vraag 83
Hoe verklaart de regering het percentage sancties op onvoldoende inzet re-integratie AO en WW van 26% en 28%. Betekent dit dat 74% resp. 72% van diegenen met onvoldoende inzet geen sanctie kreeg? Waarom niet?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 224 over sancties op onvoldoende inzet bij re-integratie

- 231 Vraag 84
Waarom zijn in de begroting 2008 geen streefcijfers meer opgenomen voor de verblijfsduur op de wachtlijst Wsw?

Antwoord

De Wsw is geen open einderegeling. Het budget staat vast. Doordat meer mensen een beroep doen op de Wsw dan dat er budget is groeien de wachtlijsten en neemt de wachtduur toe. De mate waarin personen een beroep doen op de Wsw, is vanwege het vrijwillige karakter van de Wsw, niet door het rijk te beïnvloeden. De omvang van de wachtlijst is derhalve een resultante van deze factoren. Derhalve zijn geen streefcijfers meer opgenomen voor de verblijfsduur op de wachtlijst. De wachtlijstproblematiek zal worden meegenomen bij de fundamentele herbezinning WSW in voorjaar 2008.

- 232 Vraag 84
Wat zijn de streefcijfers voor de jaren 2008, 2009 en 2010 waar het gaat om de verblijfsduur op de wachtlijst?
- Antwoord
Zie het antwoord op vraag 231
- 233 Vraag 84
Kan al een schatting worden gemaakt van de wachtlijst in personen voor het jaar 2007? Stijgt deze wachtlijst Wsw in personen nog meer ten opzichte van 2006?
- Antwoord
Het is de verwachting dat het aantal mensen dat een beroep doet op de Wsw de komende jaren groter zal zijn dan het aantal mensen dat uitstroomt uit de Wsw. Bij een gelijkblijvend Wsw-budget resulteert dit in een verdere groei van de wachtlijst. Bij het uitbrengen van het jaarrapport Wsw-statistiek 2007, medio 2008, zullen nadere gegevens over de omvang van de wachtlijst bekend zijn.
- 234 Vraag 84
Waaraan wordt de 25 miljoen euro extra voor schuldhulpverlening besteed?
- Antwoord
Zie het antwoord op de vragen 69 en 235 over schuldhulpverlening
- 235 Vraag 84
Is de 25 miljoen euro voor schuldhulpverlening besteed geormerkt?
- Antwoord
De middelen voor schuldhulpverlening zijn voor 2006 geormerkt besteed op grond van de Tijdelijke subsidieregeling schuldhulpverlening en voor 2007 tot en met 2009 toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds en daarmee niet geormerkt. Zie ook het antwoord op vraag 69.
- 236 Vraag 85
Als onderdeel van het decentrale deel van het Wsw-budget reserveert de regering 18 miljoen voor het stimuleren van plaatsen van Wsw-geïndiceerde werknemers bij reguliere werknemers met inzet van loonkostensubsidie en vergoeding van de begeleiding (het zogenaamde Begeleid werken Wsw). Per gerealiseerde begeleid werkenplaats wordt maximaal €3000,- als bonus uitgekeerd aan de gemeente.
Is de conclusie juist dat er binnen het bestaande budget een reservering of uitname plaats vindt van 18 miljoen ter stimulering van begeleid werken? Betekent dit de facto dat er circa 750 plaatsen binnen de SW minder beschikbaar komen. Hoe reëel is de veronderstelling dat daar waar er eind 2005 nog geen 3000 begeleid werken plekken waren er in 2008 via de stimuleringsregeling 6000 plaatsen extra zouden ontstaan. Dit is een verdubbeling met meer dan 200%! Kan de regering aangeven wat er met resterende budget gaat gebeuren, wanneer er in 2008 minder dan 6000 begeleid werkenplaatsen gerealiseerd blijken te zijn.
- Antwoord
Voor de bonussystematiek begeleid werken is vanaf 2008 €18 mln. extra beschikbaar. Deze middelen zijn dus niet onttrokken uit het Wsw-macrobudget. Het is dus niet zo dat er minder Wsw-plaatsen beschikbaar komen. Integendeel. De extra €25 mln. die vanaf 2008 beschikbaar is, wordt in 2008 ingezet om circa 1.000 extra Wsw-plaatsen te verdelen onder die gemeenten die uit onderlinge solidariteit een deel van hun budget hebben ingeleverd om budgettaire problemen als gevolg van de nieuwe financieringssysteematiek die onderdeel uitmaakt van de wetswijziging Wsw bij andere gemeenten in 2008 te voorkomen. De €25 mln. blijft structureel, ook na 2008, beschikbaar voor extra Wsw-plaatsen. Hiermee wordt dus tevens het hoofd geboden aan een deel van de wachtlijstproblematiek.
- De bonus per gerealiseerde begeleid werkenplek is gemaximeerd op €3.000. Dat betekent dat maximaal 6.000 begeleid werkenplekken kunnen worden gerealiseerd waarbij de maximale bonus van €3.000 aan gemeenten wordt uitgekeerd. Als op enig moment meer dan 6.000 begeleid werkenplekken worden gerealiseerd, neemt de bonus per begeleid werkenplek navenant af. Worden er in enig jaar minder dan 6.000 begeleid werkenplekken gerealiseerd dan zal het budget dat resteert, conform het gestelde in de motie Spies/Ortega-Martijn (kamerstukken II 2007/08, 30 673, nr. 26), worden aangewend voor de Wsw.

237 Vraag

85

De regering verwacht dat in 2012 7% van de geplaatste Wsw-geïndiceerden werkzaam zal zijn op een begeleid werken plaats. Waarop is deze verwachting gebaseerd? Op welke wijze stimuleert de regering de bereidheid onder reguliere werkgevers om personen uit de Wsw-doelgroep duurzaam in dienst te nemen?

Antwoord

Met de voorgenomen wetwijziging Wsw worden de oorzaken van het niet realiseren van het doel van de wet - het realiseren van Wsw-plaatsen die passen bij de mogelijkheden en capaciteiten van de Wsw'ers zelf - aangepakt. Dit zijn - zoals ook de AR en de RWI al hebben opgemerkt - beperkte sturing door gemeenten, beperkte zeggenschap van Wsw'er zelf en beperkte bereidheid van werkgevers om Wsw'ers in dienst te nemen. Dit zijn dan ook de drie pijlers van de wetwijziging. De pijlers die in samenhang moeten leiden tot meer Wsw'ers die op een passende plek aan het werk zijn, als het kan bij een reguliere werkgever. De afgelopen jaren is al een geleidelijke groei van het aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken te zien. Daarnaast geven gemeenten en sw-bedrijven ook zelf aan in toenemende mate werk te maken van begeleid werken en dat dit met de nodige inspanning zeker voor een groter deel van de doelgroep mogelijk is.

De bereidheid van werkgevers om Wsw'ers in dienst te nemen, neemt op de eerste plaats toe als ze geen financiële risico's lopen. Daarom is per 1-1-2006 voor de Wsw-doelgroep een permanente no-riskpolis bij ziekte of arbeidsongeschiktheid ingevoerd. Ook lopen werkgevers geen financieel risico als de indicatie van een Wsw'er vervalt die zij in dienst hebben. Gemeenten worden met de voorgenomen wetwijziging verplicht de subsidie door te betalen aan de werkgever totdat de gemeente een andere plek heeft gevonden voor betrokkene of hij hieraan niet meewerkt. Maar het wegnemen van financiële risico's alleen is niet genoeg. Er moet vooral meer gebeuren op het lokale en regionale niveau. Daarom zet de regering in op het versterken van de regionale arbeidsmarkt en de ontwikkeling van één werkgeversloket in de regio. Daar moet voor de Wsw bij worden aangesloten. Werkgevers hebben zelf ook aangegeven een integrale aanpak te prefereren boven losse initiatieven voor aparte doelgroepen. Daarnaast ondernemen sw-bedrijven en gemeenten zelf ook verschillende initiatieven. Er zijn gesprekken gaande tussen Cedris, VNG met relevante sectoren zoals schoonmaak, textiel over indienstname van Wsw'ers en met het MKB om regionale pilots te starten. In aanvulling hierop ziet de regering voor zichzelf een taak weggelegd voor voorlichting en campagnes gericht op beeldvorming. Maar ook hier geldt: niet iets apart voor iedere doelgroep.

238 Vraag

85

In de begroting noemt de regering dat gemeenten met de voor hen beschikbare Wsw-vergoeding voor zoveel mogelijk personen uit de doelgroep aangepaste arbeid moeten realiseren. Hieruit blijkt de suggestie dat gemeenten ook meer dan de hen opgelegde taakstelling aan arbeidsplaatsen kunnen realiseren. Tegelijkertijd zijn de vaste en incidentele gemeentelijke bijdragen aan de Wsw in 2006 weer verder toegenomen ten opzichte van 2005. Hoe ziet de regering het verband tussen de hoge eigen bijdragen die betaald worden door gemeenten, en de suggestie dat van gemeenten bij een gelijkblijvende Rijksbijdrage best nog iets meer kan worden verwacht? Wat beschouwt de regering als een reëel bedrag dat gemeenten geacht worden bij te dragen aan de uitvoering van de sociale werkvoorziening? Op welke wijze kan de regering de gemeenten hierin tegemoet komen?

Antwoord

Ten aanzien van gemeenten staat in de begroting vermeld dat zij verantwoordelijk zijn om op zijn minst het minimumaantal arbeidsplaatsen te realiseren met het budget dat zij daarvoor ontvangen. Het rijk verstrekt een gemiddeld budget per Wsw-plaats. De gemeente kan differentiëren in het Wsw-budget dat wordt ingezet per plek. Hoe gemeenten de Wsw-arbeidsplaatsen realiseren is hun eigen verantwoordelijkheid, inclusief eventuele afspraken over een gemeentelijke bijdrage, welke ook wordt ingezet voor bijvoorbeeld het realiseren van extra Wsw-plaatsen.

239 Vraag

85

De regering stelt vast dat de gemiddelde omvang van de Wsw-dienstverbanden de afgelopen jaren is afgenomen. Verwacht de regering dat deze trend zich de komende jaren zal voortzetten? Indien dit het geval is, wat betekent dit voor de mate waarin Wsw-geïndiceerde werknemers een economische zelfstandig bestaan kunnen opbouwen/handhaven?

Antwoord

Het realiseren van aangepaste arbeid voor de Wsw-doelgroep, alsook de voorwaarden waaronder de arbeid verricht wordt, is de verantwoordelijkheid van gemeenten. Daarbij houdt de omvang van een dienstverband dat door de gemeente wordt aangeboden aan een Wsw-geïndiceerde veelal ook samen met de belastbaarheid van betrokkene gelet op zijn of haar arbeidshandicap.

- 240 Vraag 85
Welk bedrag is bij benadering nodig voor het tewerkstellen van alle Wsw-geïndiceerden in Sw-bedrijven?
- Antwoord
Als aan alle Wsw-geïndiceerden, ook personen die nu op de wachtlijst staan (circa 20.000), een volledige Wsw-arbeidsplaats moet worden aangeboden is, uitgaande van de gemiddelde subsidie per plek van €25.000, een ophoging van het Wsw-macrobudget (€2,3 mld) noodzakelijk van €0,5 mld. De wachtlijst is dan eenmalig weggewerkt. Aangezien echter verwacht wordt dat het beroep dat wordt gedaan op de Wsw de komende jaren toeneemt, zal vervolgens wederom een wachtlijst ontstaan.
- 241 Vraag 85
Welk bedrag is bij benadering nodig voor het tewerkstellen van 19.545 Wsw-geïndiceerden vanaf de wachtlijst in zowel begeleid werken als in SW-bedrijven?
- Antwoord
Zie het antwoord op vraag 240 over de wachtlijstproblematiek.
- 242 Vraag 86
Waarom wordt de doelmatigheidsindicator Wsw zoals die in voorgaande begrotingen was opgenomen niet meer in de begroting 2008 gepresenteerd? Kan de regering deze alsnog aanleveren? Verwacht de regering dat de doelmatigheid toeneemt in de Wsw in 2007? Waarop baseert de regering deze verwachting?
- Antwoord
De doelmatigheidsindicator gaf het aantal Wsw-plaatsen per €1.000.000 subsidie aan. Aangezien de verleende subsidie echter gekoppeld is aan het minimumaantal te realiseren arbeidsplaatsen, zegt deze indicator meer over de gemiddelde subsidie die het rijk per plek verstrekt dan over de mate waarin gemeenten er in slagen aangepaste arbeid voor personen uit de Wsw-doelgroep te realiseren. Uitzondering hierop zou zijn dat gemeenten voor minder geld meer plaatsen weten te realiseren. Gezien de hoogte van de gemeentelijke bijdrage is dit echter niet de verwachting.
- 243 Vraag 86
Waarom geeft de regering geen inzicht meer in het kengetal aantal gerealiseerde plaatsen in begeleid werken als percentage van de nieuwe instroom? Hoe verhoudt dit kengetal zich tot de nieuwe indicator Aantal gerealiseerde plaatsen in begeleid werken als percentage van het totaal aantal arbeidsplaatsen?
- Antwoord
Met de voorgenomen inwerkingtreding van de wetwijziging per 1 januari 2008 vervalt de norm dat 25% van de nieuwe instroom moet bestaan uit begeleid werkenplekken, de zogenoemde taakstelling begeleid werken. Bij het meer centraal stellen van de capaciteiten en mogelijkheden van de Wsw-geïndiceerde zelf, past het volgens de regering niet om vooraf kwantitatieve doelen te stellen. Het gaat er om dat gemeenten er zorg voor dragen dat maatwerk geleverd wordt. Daar komt bij dat ook de indicator 'Aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen in begeleid werken als percentage van het totaal aantal arbeidsplaatsen' goed inzicht geeft in de mate waarin begeleid werkenplaatsen gerealiseerd worden.
- 244 Vraag 87
Is het juist dat de aanbestedingen vanwege marktwerking in de bedrijfsgezondheidszorg (BGZ) in de SW-sector heeft geleid tot prijzen van 30 euro per werknemer per jaar?
- Antwoord
Het realiseren van aangepaste arbeid voor de Wsw-doelgroep, alsook de voorwaarden waaronder die arbeid verricht wordt, is de verantwoordelijkheid van gemeenten. Het rijk beschikt derhalve niet over de gevraagde informatie.
- 245 Vraag 89
Kan de regering een verklaring geven voor de daling van de bekendheid met de regels over samenwonen en inkomen voor de doelgroepen AOW en ANW? Is de regering van mening dat er aanvullend beleid noodzakelijk is om de bekendheid met de regels voor samenwonen en inkomen voor de doelgroep AOW / ANW te verhogen?
- Antwoord
Ondanks de gelijk gebleven inspanningen om de bekendheid met de plichten op peil te houden blijkt uit het door de SVB in 2006 gehouden onderzoek dat de bekendheid ten opzichte van 2005 is afgenomen. Hiervoor zijn geen verklaringen te geven. Om deze daling tegen te gaan intensificeert de SVB in 2007 haar inspanningen om de

bekendheid met plichten te bevorderen.

Enkele voorbeelden van huidige voorlichting door de SVB:

- De verplichtingen zijn te lezen op de internet site van de SVB.
- De SVB informeert haar klanten met gerichte brochures en formulieren.
- Tweemaal per jaar ontvangen alle in Nederland wonende klanten een nieuwsbrief waarin standaard aandacht wordt besteed aan de verplichtingen en de gevolgen van niet nakomen.

246 Vraag 89
Waarom zijn geen prestatie-indicatoren geformuleerd ten aanzien van het verstrekken van de Anw-uitkering (bijvoorbeeld rechtmatigheid, tijdigheid en juistheid)?

Antwoord

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) heeft prestatie-indicatoren geformuleerd met betrekking tot de rechtmatigheid van verstrekte uitkeringen alsmede met betrekking tot een juiste en tijdige uitkeringsverstrekking. Over de streefwaarden en de realisaties rapporteert de SVB in zijn jaarverslagen. Ik stuur deze jaarverslagen elk jaar naar de Tweede Kamer. Daarnaast rapporteer ik in de Voortgangsrapportage implementatie SUWI jaarlijks over de rechtmatigheid per wet.

In de begroting zijn voor de Anw twee prestatie-indicatoren opgenomen. Het betreft in de eerste plaats het nalevingsniveau van het melden van het voeren van een gezamenlijke huishouding en in de tweede plaats het nalevingsniveau van opgave van (wijzigingen in) inkomen. Voor het begrotingsjaar 2008 zijn echter geen streefwaarden opgenomen. In de leeswijzer bij de begroting is meer uitgebreid toegelicht waarom hiervan is afgezien. In het kort is de reden hiervoor dat het lastig is om de invloed van het beleid op de mate waarin de wet wordt nageleefd te meten. Thans wordt onderzocht of en op welke wijze andere indicatoren ten aanzien van het handhavingsbeleid kunnen worden ontwikkeld. In de begroting 2009 kom ik hierop terug.

247 Vraag 89
Waarom zijn geen prestatie-indicatoren geformuleerd ten aanzien van het verstrekken van de AOW-uitkering (bijvoorbeeld rechtmatigheid, tijdigheid en juistheid)?

Antwoord

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) heeft prestatie-indicatoren geformuleerd met betrekking tot de rechtmatigheid van verstrekte uitkeringen alsmede met betrekking tot een juiste en tijdige uitkeringsverstrekking. Over de streefwaarden en de realisaties rapporteert de SVB in zijn jaarverslagen. Ik stuur deze jaarverslagen elk jaar naar de Tweede Kamer. Daarnaast rapporteer ik in de Voortgangsrapportage implementatie SUWI jaarlijks over de rechtmatigheid per wet.

In de begroting is voor de AOW als prestatie-indicator opgenomen het nalevingsniveau van het melden van gewijzigde samenlevingsvormen. Voor het begrotingsjaar 2008 is echter geen streefwaarde opgenomen. In de leeswijzer bij de begroting is toegelicht waarom hiervan is afgezien. Thans wordt onderzocht of en op welke wijze andere indicatoren ten aanzien van het handhavingsbeleid kunnen worden ontwikkeld. In de begroting 2009 kom ik hierop terug.

248 Vraag 90
Hoeveel 65-plussers met onvoldedige AOW ontvangen aanvullende bijstand?

Antwoord

In 2007 heeft circa 16% van de 65-plussers een onvoldedige AOW. Dit betreft zo'n 425.000 AOW-ers. Het gemiddelde kortingspercentage is circa 48%. Ultimo 2006 ontvingen 27.450 huishoudens in Nederland met onvoldedige AOW aanvullende bijstand. Zie verder het antwoord op vraag 251.

249 Vraag 90
Hoeveel 65-plussers hebben een onvoldedige AOW? Hoeveel van hen zouden aanspraak kunnen maken op aanvullende bijstand?

Antwoord

Zie het antwoord op de vragen 248 en 251 over onvoldedige AOW

250 Vraag 91
Waaruit bestaat SVB Tien?

Antwoord

Eind 2005 heeft de SVB het veranderprogramma SVB Tien in werking gezet. Doel van het programma is het verbeteren van dienstverlening, het verlagen van de uitvoeringskosten, het verkorten van de doorlooptijden en het flexibel kunnen aansluiten op innovaties binnen de overheid.

Het veranderprogramma SVB Tien bestaat uit een viertal clusters:

1. Inrichting serviceteams op de vestigingen;
2. Ontwerp en inrichting van generieke processen en nieuwe ICT-systemen;
3. Ontwerp en (her) inrichting van de ICT-organisatie;
4. Organisatie ketensamenwerking.

Een tweetal belangrijke doelstellingen – het werken in serviceteams AKW en serviceteams Anw – zijn reeds gerealiseerd.

251 Vraag 94
Is de conclusie gerechtvaardigd dat in 2007 en 2008 meer dan 420 duizend personen een gekorte AOW-uitkering ontvangen, dat hun kortingspercentage gemiddeld 48% bedraagt, en dat van dit aantal mensen slechts ongeveer 7,5% aanvullende bijstand ontvangt? Is dit voor de regering aanleiding om actie te ondernemen om het niet-gebruik van aanvullende bijstand te verlagen?

Antwoord

Zoals in het antwoord op de vraag 248 is aangegeven hebben inderdaad circa 425.000 personen een gekorte AOW en is het gemiddelde kortingspercentage 48%. Uit hetzelfde antwoord blijkt dat 27.450 huishoudens aanvullende bijstand hebben. Dat is ruim 6% van 425.000 personen met een gekorte AOW. Dat wil niet zeggen dat voor het overige sprake is van niet-gebruik, want niet iedereen met een gekorte AOW heeft recht op aanvullende bijstand. Het merendeel (circa 70%) van de gekorte AOW-ers heeft naast de AOW een aanvullend pensioen. Daarnaast heeft een aanzienlijk deel van de huishoudens met een onvolledige AOW een vermogen en/of eigen woning. Binnenkort kan de Tweede Kamer een brief tegemoet zien waarin onder meer wordt ingegaan op de (inkomens)positie van ouderen met een onvolledige AOW en de wijze waarop het niet-gebruik van aanvullende bijstand kan worden teruggedrongen.

252 Vraag 94
Waarom wordt de verstrekking van toeslagen aan mensen die in het buitenland een beneden-minimale Nederlandse uitkering ontvangen, afgeschaft?

Antwoord

Met de inwerkingtreding van de Wet beperking export uitkeringen (Wet BEU) op 1 januari 2000 is aan de Toeslagenwet (TW) artikel 4a toegevoegd, waarin is bepaald dat de toeslag niet wordt uitbetaald wanneer een gerechtigde buiten Nederland woont. De reden om de toeslag niet langer uit te keren heeft te maken met het feit dat de TW nauw verband houdt met de economische sociale context van Nederland. Daarnaast wordt de TW gefinancierd uit de algemene middelen. De hoogte ervan is immers afgestemd op het sociaal minimum in Nederland. Binnen de EU/EER was beperking van de export van toeslagen per 1 januari 2000 niet mogelijk, omdat Verordening (EEG) nr. 1408/71⁶ zich hiertegen verzette. Uitkeringen kunnen alleen van de algemene exportverplichting van deze Verordening worden uitgesloten wanneer ze zijn vermeld op bijlage II bis bij genoemde Verordening. Op 5 mei 2005 is Verordening (EG) nr. 647/2005 in werking getreden waarmee de inschrijving van de TW op bijlage II bis is bewerkstelligd. Sinds 5 mei 2005 is daardoor export van toeslagen naar andere landen van de EU, de EER of Zwitserland ook niet meer mogelijk.

Voor personen die op 4 mei 2005 reeds in een ander land van de EU/EER of Zwitserland woonden voorziet de wet van 7 december 2006 houdende overgangsrecht inzake de beëindiging van het recht op toeslag op grond van de Toeslagenwet binnen de EU, de EER en Zwitserland (Kamerstukken, 2005-2006, 30063) en de bijbehorende novelle (Kamerstukken, 2005-2006, 30664) in overgangsrecht. Met ingang van 1 januari 2008 wordt de toeslag jaarlijks met een derde deel afgebouwd.

253 Vraag 95
Waarom worden er geen prestatie-indicatoren geformuleerd ten aanzien van het verstrekken van de Toeslagenwetuitkering (bijvoorbeeld rechtmatigheid, tijdigheid en juistheid)? Kan de regering die indicatoren alsnog formuleren?

⁶ Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van de Europese Gemeenschap van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen

Antwoord

De minister stuurt het UWV op hoofdlijnen. Daartoe is een set prestatie-indicatoren opgesteld waarover het UWV zich verantwoordt aan de minister, en aan de hand waarvan de minister zich een oordeel vormt over de prestaties van het UWV (en zich daarover verantwoordt aan de Tweede Kamer door de jaarlijkse toezending van de jaarverslagen). Er is daartoe een veertiental indicatoren benoemd voor vijf resultaatsgebieden (voorkomen uitkeringsinstroom, juiste en tijdige uitkeringsverstrekking, bevorderen van re-integratie/uitstroom, klantgerichtheid en efficiency). Er is bewust voor gekozen om de set prestatie-indicatoren niet te uitgebreid te maken. Voor het resultaatsgebied "tijdige en juiste uitkeringsverstrekking" is gemeend te kunnen volstaan met de tijdigheid bij de WW, de WIA en de ZW. De toeslag in het kader van de TW wordt altijd in combinatie met een WW-, WAO/WIA- of ZW-uitkering betaald. Sturen op de indicator tijdigheid TW past niet in het sturen van het UWV op hoofdlijnen en is derhalve geen onderdeel van de set op basis waarvan wordt gestuurd.

- 254 Vraag 101
Hoe verklaart de regering de groei van de rijksbijdrage Ouderdomsfonds van 4 mld (2006) naar 8 mld (2009) en de daling daarna naar 6 mld (2012)?

Antwoord

Mede door de vergrijzing en een gemaximeerde AOW premie blijven de premie-inkomsten van het Ouderdomsfonds achter bij de uitgaven aan uitkeringen. Om tekorten in het fonds te voorkomen, is de rijksbijdrage Ouderdomsfonds ingevoerd.

Daarnaast vinden er als gevolg van het vaststellen van definitieve verdeelsleutels met betrekking tot premie inkomsten en fiscale inkomsten uit 1^e en 2^e schijf tot en met 2010 nabetalingen plaats vanuit het Ouderdomsfonds naar de schatkist (zie kamerstukken II 2006/07, 31 031 XV, nr. 8, antwoord 4). Deze nabetalingen worden opgevangen in een hogere rijksbijdrage Ouderdomsfonds, om zo een fondstekort in de toekomst te voorkomen. Na 2010 vervallen deze nabetalingen, waardoor de rijksbijdrage zakt naar ruim €6 mld.

- 255 Vraag 101
Wat is de bedoeling en achtergrond van de rijksbijdrage Aof?

Antwoord

In de Wet einde toegang verzekering WAZ is geregeld dat de uitkeringen tijdens verlof wegens zwangerschap en bevalling voor alfarhulpen (en overige personen met een arbeidsovereenkomst) ten laste komen van het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof). Deze uitgaven worden gedekt door middel van een rijksbijdrage ten bate van het Aof.

- 256 Vraag 110
Bij welke taken van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil de regering 'de inzet verminderen c.q. nadere prioriteiten stellen'? Hoeveel fte is daarmee gemoeid en welk percentage van het totaal aantal fte van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid betreft dat?

Antwoord

Het takenpakket van SZW wordt evenwichtig geacht voor de opgaven van dit moment en voldoende toekomstbestendig. In de aanpak is primair gezocht naar maatregelen die de efficiency verhogen en het primaire proces zoveel mogelijk ontzien. In het verlengde van deze gedachte is er binnen SZW voor gekozen de taakstelling voor 2008 te realiseren door aan alle dienstonderdelen een efficiencykorting op te leggen. Voor de jaren daarna zal de taakstelling gerealiseerd worden door het werk binnen SZW, maar ook in relatie tot andere departementen, anders te organiseren. Een andere organisatiestructuur (van drie naar twee beleidsDG-en, herpositionering van de bedrijfsvoering) zal leiden tot het verder terugdringen van de overlap en de coördinatielasten. Lopende de invulling van de taakstelling kan echter blijken dat het onvermijdelijk is de inzet op een aantal taken te verminderen. Daarom zal bij de implementatie van deze voornemens kritisch gekeken worden naar eventuele mogelijkheden tot extensiveringen en benoemen van posterioriteiten.

Met de aan het kerndepartement van SZW opgelegde taakstelling is een aantal van 580 fte's gemoeid. Dit betreft circa 20% van het totaal aantal fte's van het ministerie.

- 257 Vraag 111
Kan de regering ervoor zorg dragen dat op de website van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de pagina waarop alle officiële publicaties per jaar staan opgesomd, ook na 1 januari 2008 behouden blijft, wanneer de website meer zal voldoen aan de 'zogenaamde webrichtlijnen'?

- Antwoord
Ook na de migratie naar de nieuwe website blijft er een pagina waarop alle officiële publicaties per jaar staan opgesomd. De rubrieksnaam wordt aangepast aan de interdepartementale stijlgids en heet dan 'kamerstukken'.
- 258 Vraag 123
Wat is de onderliggende berekening van de reservering voor ontslagvergoedingen? Volgens welke formule is de hoogte van de vergoedingen berekend?
- Antwoord
Zie antwoord op vraag 127
- 259 Vraag 143
Hoe wil de minister de subsidietaakstellingen uit het coalitieakkoord en uit de augustusbesluitvorming over de subsidies van SZW verdelen?
- Antwoord
De opgelegde subsidietaakstellingen worden in 2008 in principe gelijkmatig verdeeld over de SZW-subsidies. Voor de jaren daarna is de taakstelling in principe gelijkmatig over de beleidskolommen verdeeld. Over de invulling binnen de beleidskolommen zal nader besloten worden. De regering heeft het voornemen om de subsidieregeling 'scholing jonggehandicapten met ernstige scholingsbelemmeringen' niet te korten en de taakstelling op de subsidiebudgetten van beleidsartikel 44 (arbeidsomstandigheden en verzuim) en artikel 98 (algemeen) navenant te verhogen.
- 260 Vraag 153
Is de regering van plan (pas) in januari 2008 een standpunt te bepalen over de inrichting van het ontslagstelsel en de ontslagvergoedingen?
- Antwoord
In het antwoord op vraag 1 is aangegeven dat een commissie voor 1 juni 2008 zal rapporteren over de mogelijkheden om een arbeidsparticipatiegraad van 80% te bereiken. Eerst dan zal de regering een standpunt bepalen over de voorstellen van de commissie. Zodra de regering een standpunt heeft bepaald zal de Tweede Kamer daarvan in kennis worden gesteld.
- 261 Vraag 157
Toezegging nummer 1: is de planning december 2010 niet veel te laat? Kan de regering conform de vraag in de Tweede Kamer informatie sturen op 1 januari 2009 over de voortgang van het pensioenregister?
- Antwoord
Het pensioenregister is - zoals in de Pensioenwet geregeld - een zaak voor pensioenuitvoerders. De overheid heeft hierin geen directe rol, behalve het mogelijk maken dat het pensioenregister ook gebruik kan maken van AOW-informatie.
De te leveren administratieve krachtsinspanning moet niet worden onderschat. Nederland kent talloze kleine pensioenfondsen, die qua administratie niet allemaal beschikken over een geautomatiseerd deelnemersbestand, Er zal dus nog veel energie gestoken moeten worden om deze fondsen aangehaakt te krijgen. Daarnaast hebben werkgevers circa 22.000 pensioenovereenkomsten gesloten bij verzekeraars voor ruim 800.000 deelnemers. Al deze administraties moeten geschikt worden gemaakt om op een uniforme wijze te communiceren met het pensioenregister. Kortom, de realisatie van een nationaal pensioenregister is veel complexer dan in andere voorbeeldlanden.
Dat gezegd hebbende kan de regering geheel leven met de planning zoals de Tweede Kamer die in het amendement zelf heeft aangegeven. De regering zal begin 2009 de Tweede Kamer informeren over de voortgang van het nationale pensioenregister.
- 262 Vraag 158
Portability richtlijn: kan de regering een uitgebreide stand van zaken naar de Tweede Kamer sturen, te meer daar er op 5 december een belangrijke vergadering van de Raad van Ministers plaatsvindt?
- Antwoord
Op 9 oktober jl. heeft de Europese Commissie het herziene voorstel voor een richtlijn over minimum voorwaarden ter verbetering van de arbeidsmobiliteit via verbetering van verwerving en behoud van aanvullende pensioenrechten ("de portability-richtlijn") gepresenteerd.
Thans wordt in de raads werkgroep sociale vraagstukken over het voorstel onderhandeld. Eerst als deze

onderhandelingen zijn uitgekristalliseerd, kan een afweging worden gemaakt of en onder welke voorwaarden Nederland alsnog met de richtlijn kan instemmen. Het Portugese Voorzitterschap streeft naar bespreking van het voorstel tijdens de Raad op 5 december aanstaande. In de geannoteerde agenda voor deze Raad en het algemeen overleg daarover zult u over de laatste stand van zaken worden geïnformeerd.

263 Vraag 162

Toezegging nummer 46: de brief over de voors en tegens van de inkomstenverrekening in de WW zou bij de begrotingsstukken zitten. Kan de regering deze brief onmiddellijk aan de Tweede Kamer sturen en daar niet mee wachten tot vlak voor de begrotingsbehandeling?

Antwoord

De toegezegde brief, waarin de voor- en nadelen van inkomstenverrekening in de WW worden gepresenteerd, zal ik vóór de mondelinge behandeling van de begroting aan de Tweede Kamer doen toekomen.

264 Vraag 168

Waarom is 'klachtenmanagement' (uitgesplitst naar tijdigheid klachtenafhandeling en tevredenheid 'klachtenafdeling' (sic)) wel een prestatie-indicator voor de SVB, maar niet voor UWV en CWI?

Antwoord

Zowel de SVB, het UWV als de CWI zetten zich in om de dienstverlening aan de klant verder te verbeteren. Hierbij worden per organisatie verschillende accenten gelegd, welke in de afgesproken sets met prestatie-indicatoren tot uitdrukking komen. Uiteraard kennen ook het UWV en de CWI een actief klachtenbeleid. Informatie hierover (bijvoorbeeld over het aantal klachten en de tijdigheid van de klachtafhandeling) wordt in de vorm van verantwoordingsinformatie in de kwartaalverslagen gerapporteerd. CWI ziet klachten nadrukkelijk als een instrument om de dienstverlening aan cliënten te verbeteren. Met ingang van 2006 is de klachtbehandeling landelijk belegd bij de onafhankelijke CWI Raadsman Ombudszaken. UWV legt de focus bij de preventie van klachten en het verder verbeteren van de klachtafhandeling. Hiertoe zijn inmiddels een groot aantal verbetermaatregelen in de dienstverlening doorgevoerd, waaronder de invoering van een actief voorschotbeleid, verdere verbetering van de telefonische bereikbaarheid en het aanstellen van klachtambassadeurs in de regio.

265 Vraag 177

Waarom wordt de Awf-werkgeverspremie verhoogd? Hoe verhoudt deze verhoging zich tot het streven naar over de conjunctuurcyclus lastendeckende premies voor de werknemersverzekeringen? Is er sprake van een dergelijk streven?

Antwoord

Het opleidingsfonds voor medisch specialisten is per 2008 definitief overgeheveld van het ZVW-fonds naar de begroting VWS. Om dit effect op te vangen voor lasten en EMU saldo is besloten om voor het werkgeversdeel de AWF premie in 2008 te verhogen. In het huidige beeld wordt het werkgeversdeel in 2009 verlaagd.

De Awf-premie voor werknemers wordt per 1 januari 2009 afgebouwd. Volgens de huidige inzichten ontstaan voor de werknemersverzekeringen per saldo lastendeckende premies vanaf 2011 (zie tabel 8.3.6, pagina 178 van de begroting). De besluitvorming over de hoogte van de premies na 2008 wordt pas in het jaar voorafgaand aan het desbetreffende jaar afgerond.

Bij de afweging om de premie al dan niet aan te passen wordt niet alleen gekeken naar de positie van het fonds, maar ook naar het beleid rond inkomens, lasten en het EMU-saldo.

266 Vraag 177

Wat is de Sfn-premie? (en waarom is deze afkorting niet vermeld in de afkortingenlijst?)

Antwoord

De afkorting staat voor sectorfondspremie. In de Invoeringswet WIA is de naamsverandering van de oude wachtgeldfondsen naar de sectorfondsen geregeld. Per abuis is deze afkorting niet op de afkortingenlijst terechtgekomen.

267 Vraag 177

In hoeverre is de regering van plan dalingen van het aantal arbeidsongeschikten in de werknemersverzekeringen door te vertalen in premieverlaging in de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (Aof, Aok en Whk samen)?

Antwoord

De regering streeft naar lastendekkende premies, indien het koopkracht- en lastenbeeld en het EMU saldo dat toelasten. Hierbij worden de premies werknemersverzekeringen als geheel bekeken. Gegeven het verloop van het exploitatiesaldo (zie antwoord op vraag 265) lijken deze lastendekkende premies ook bereikt te worden. Hiermee wordt het dalende beroep op uitkeringen op macroniveau vertaald in een lagere premie. Definitieve besluitvorming over de premiestelling na 2008 heeft echter nog niet plaatsgevonden.

268 Vraag

In hoeverre is sprake van een lastendekkende premie voor het Awf als de Awf-werknemerspremie wordt afgeschaft? Hoe zal de fondspositie zich verder ontwikkelen in de jaren t/m 2015 bij een aantal ww'ers dat gelijk is aan de raming voor 2011, en premiehoogten die gelijk blijven aan de nu voorziene hoogten voor 2009? Hoe groot zijn de exploitatietekorten die het Awf in de periode 2009-2015 naar verwachting gaat vertonen? Moeten die tekorten t.z.t. worden aangevuld door (a) premieverhoging voor werkgevers of (b) door de overheid? Welke andere mogelijkheden ziet de regering om structurele exploitatietekorten te voorkomen?

178

Antwoord

Het exploitatiesaldo van het Awf is volgens de huidige inzichten in 2011 €-1,8 mld. Wanneer dit saldo na 2011 op hetzelfde niveau gehandhaafd blijft dan zal het vermogenoverschot van het Awf in 2012 afgebouwd zijn en zal er in 2015 een vermogenstekort ontstaan van bijna €7 mld. Bij een aanhoudende ontwikkeling van een negatief exploitatiesaldo van dit niveau is er in het Awf geen sprake van een lastendekkende premie.

Over de premiestelling na 2008 heeft er nog geen definitieve besluitvorming plaatsgevonden. De vraag hoe, met inachtneming van de begrotingsregels, met eventuele structurele exploitatietekorten (of –overschotten) moet worden omgegaan, wordt in de jaarlijkse besluitvorming meegenomen.

Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden. Een mogelijkheid is niets te doen en de tekorten te laten bestaan. Een tweede mogelijkheid is het aanvullen van de tekorten uit algemene middelen. Een derde mogelijkheid is om de premie te verhogen. Om lastenneutraliteit te bereiken, zal hier tegenover een andere lastenverlichting moeten staan.

Het EMU-saldo en de EMU-schuld hebben betrekking op de totale uitgaven en inkomsten van de collectieve sector en worden dus niet beïnvloed door financieringsverschuivingen tussen fondsen en andere posten binnen de rijksboekhouding. Het aanzuiveren van het tekort uit algemene middelen of via een premieverhoging kan echter reële verdelingseffecten als gevolg hebben. Bij de afweging om de premie al dan niet aan te passen wordt daarom niet alleen gekeken naar de positie van het fonds, maar ook naar het beleid rond inkomens, lasten en het EMU-saldo.

269 Vraag

Voor hoeveel werknemers geldt de premievrijstelling oudere werknemers (uitgesplitst naar 50- t/m 54-jarigen en 55-plussers) en op hoeveel mensen heeft de premiekorting arbeidsgehandicapten (budgettair beslag 36 mln euro) betrekking?

179

Antwoord

In verband met de problemen rond de loonaangifteketen is het voor het UWV momenteel niet mogelijk om af te leiden hoeveel personen er gebruik maken van de premievrijstelling oudere werknemers en de premiekorting arbeidsgehandicapten. De raming in de begroting is gebaseerd op gegevens van de belastingdienst op collectief niveau (per werkgever). Op nominatief niveau (per werknemer) heeft het UWV geen betrouwbare gegevens beschikbaar.

270 Vraag

Waarom dalen de premie-uitgaven aan spaarloon in 2009 naar verwachting met 44 mln euro?

179

Antwoord

Met ingang van 2009 wordt de werknemerspremie Awf afgebouwd, waarmee ook de derving van premie-inkomsten door de spaarloonregeling afneemt.

271 Vraag

Zijn in de ramingen van de premiekortingen en -vrijstellingen voor oudere werknemers en arbeidsgehandicapten ook de voorstellen meegenomen uit de notitie 'vereenvoudiging premieheffing werknemersverzekeringen'? Zo nee, welk effect zouden die voorstellen hebben op deze ramingen?

179

Antwoord

In de ramingen van de premiekortingen en –vrijstellingen voor oudere werknemers en arbeidsgehandicapten zijn de

voorstellen uit de notitie ‘vereenvoudiging premieheffing werknemersverzekeringen’ niet meegenomen. Deze voorstellen zullen eerst verder uitgewerkt moeten worden om aan te kunnen geven wat de effecten zijn op de ramingen.

- 272 Vraag 183
Hoe zou bijlage 8.5 moeten worden aangepast als de effecten van de motie-Van Geel c.s. (ingediend bij de algemene beschouwingen) daarin volledig zouden worden verwerkt?

Antwoord

Op pagina 184 staat nu het inkomenseffect van het gefaseerd invoeren van gratis schoolboeken in het voortgezet onderwijs. De motie Van Geel houdt in dat de schoolboeken in 2008 geheel gratis worden. De beschreven inkomenseffecten verdubbelen daardoor. Daarnaast wordt als gevolg van de motie van Geel €40 miljoen extra uitgetrokken voor armoedebestrijding voor gezinnen met kinderen in 2008 en 2009. In tabel 8.5.2 vervalt de voorgenomen schuif van kinderbijslag naar kindgebonden budget. In 2008 treedt er een negatief inkomenseffect op voor mensen die relatief veel gokken door het verhogen van de kansspelbelasting. Ten slotte werkt in 2009 en 2010 het verlagen van de CO₂-norm in de BPM negatief door voor mensen die een nieuwe auto willen kopen met een hogere CO₂-norm. Overigens is hier strikt genomen geen sprake van een inkomenseffect.

- 273 Vraag 185
Hoe hoog is de minimum-inkomensgrens (huurtoeslag) voor de verschillende groepen, in euro's en in percentage van het wettelijk minimumloon?

Antwoord

De minimuminkomensgrens in de huurtoeslag wordt elk jaar vastgesteld op een niveau iets boven het sociaal minimum voor de vier onderscheiden huishoudtypen (een- en meerpersoons, onder en boven 65 jaar). De bedragen voor 2008 zijn nog niet definitief vastgesteld, maar zullen tijdig voor 1 januari worden gepubliceerd.

- 274 Vraag 185
De tabel voor de huurtoeslag wordt vervangen door een formule, omdat op die manier kan worden voorkomen dat een geringe inkomensstijging leidt tot een flinke daling van het inkomen, als net de grens van een inkomensklasse wordt overschreden; in hoeverre zou een dergelijke wijziging ook een verbetering kunnen opleveren voor de kinderopvangtoeslag (de enige resterende toeslag die gebruik maakt van een tabel)?

Antwoord

Het probleem bij de huurtoeslag was dat een kleine inkomensstijging tot een groot effect op de te ontvangen huurtoeslag leidde. Bij de kinderopvangtabel heeft een kleine inkomensstijging een zeer beperkt effect op de te ontvangen kinderopvangtoeslag.

- 275 Vraag 191
Waarom heeft de verlenging van het wettelijk recht op ouderschapsverlof van 13 naar 26 weken een positief inkomenseffect? Kan de regering dit toelichten met een inkomensvoorbeeld?

Antwoord

De verlenging van het wettelijk recht op ouderschapsverlof in 2009 leidt tot een verlenging van de tijd dat gebruik kan worden gemaakt van de ouderschapsverlofkorting. Dit heeft een positief inkomenseffect ten opzichte van de situatie dat onbetaald verlof wordt opgenomen zonder dat gebruik kan worden gemaakt van deze fiscale aftrek.

Fictief voorbeeld: Stel dat een persoon in 2006 en 2007 1 dag per week onbetaald verlof opneemt. Als deze persoon een arbeidscontract heeft voor vier dagen per week, kan in 2006 voor 1 dag per week de ouderschapsverlofkorting worden toegepast.

Na verlenging van het wettelijk recht op ouderschapsverlof (in dit voorbeeld gebeurt dit gemakshalve in 2007 in plaats van 2009) mag deze persoon 104 dagen ouderschapsverlof opnemen en kan in 2006 én 2007 1 dag per week ouderschapsverlof worden opgenomen. De ouderschapsverlofkorting bedraagt 50% van het minimumloon per dag. Voor 2007 zou dat in dit voorbeeld gaan om een bedrag van €1.550. De inkomensvoortgang in 2007 is dan €1.550.